

د افغانستان اکثريت گوند
حزب اکثريت افغانستان

بنسټي لاسوندونه | اسناد اساسی

تاریخ تاسیس:	د تاسیس نېټه:
اول ستمبر ۱۴۰۵	د وږي لومړۍ ۱۴۰۵
چاپ اول	لومړۍ چاپ

لومړۍ برخه

منشور

سريزه..... ۳

لومړی محور

ولسي فکري او سياسي انسجام ۱۴

۱.۱ د اکثریت فکري او سازماني مبنا ۱۵

۲.۱ د فکري او سياسي انسجام حوزې . ۱۶

دویم محور

د شاتګپالو او ملي ضد افکارو سره مبارزه . ۲۱

۱.۲ د شاتګپالو او ملي ضد افکارو او ډلو سره د

مبارزې اړتیا ۲۱

۲.۲ د ګوندي مبارزې اصولي کړنې ۲۶

درېیم محور

د خپلواک او مترقي دولت جوړونه ۳۰

۱.۳ ملي حاکمیت او ولسي استازولي ... ۳۲

۲.۳ د دولت اساسي جوړښت ۳۳

۳.۳ د قواوو تفکیک او توازن ۳۴

۴.۳ اجرائیه قوه ۳۴

۵.۳ مقننه قوه ۳۶

۶.۳ قضايه قوه ۳۷

۷.۳ لویه جرګه ۳۷

۸.۳ اساسي قانون؛ د افغانانو ملي وثيکه . ۳۸

بخش اول

منشور

مقدمه..... ۳

محور اول

انسجام فکري و سياسي مردمی ۱۴

۱.۱ مبانی فکري و سازماني اکثریت ۱۵

۲.۱ حوزه‌های انسجام فکري و سياسي .. ۱۶

محور دوم

مبارزه با افکار عقب‌گرا و ضدملی ۲۱

۱.۲ ضرورت مبارزه با اندیشه‌ها و جریان‌های

عقب‌گرا و ضدملی ۲۱

۲.۲ خطوط اصولی مبارزه حزبی ۲۶

محور سوم

ایجاد دولت مستقل و مترقی ۳۰

۱.۳ حاکمیت ملی و نمایندگی مردمی ۳۲

۲.۳ ساختار اساسی دولت ۳۳

۳.۳ تفکیک و توازن قوا ۳۴

۴.۳ قوهٔ اجرایی ۳۴

۵.۳ قوهٔ مقننه ۳۶

۶.۳ قوهٔ قضايه ۳۷

۷.۳ لویه جرګه ۳۷

۸.۳ قانون اساسی؛ میثاق ملی افغان‌ها .. ۳۸

۳۹	۹.۳ اصول نظام انتخاباتی
۴۰	۱۰.۳ مقدسات ملی
۴۱	۱۱.۳ نمادهای ملی و هویت تاریخی
۴۲	۱۲.۳ فرهنگ
۴۳	۱۳.۳ حکومت‌داری و اصلاحات اداری ..
۴۴	۱۴.۳ چشم‌انداز اقتصادی
۴۵	۱۵.۳ زمین، آب و زراعت
۴۶	۱۶.۳ توسعهٔ انسانی و عدالت اجتماعی ..
۴۷	۱۷.۳ دفاع ملی و امنیت ملی
۴۸	۱۸.۳ عدالت انتقالی و آشتی ملی
۴۹	۱۹.۳ تکنالوژی معلوماتی
۵۰	۲۰.۳ جامعهٔ مهاجران - دیاسپورا
۵۱	۲۱.۳ سیاست خارجی

دویمه برخه

اساسنامه

۵۷	مقدمه
----	-------------

فصل اول

۵۹	احکام عمومی
۵۹	ماده اول
۵۹	مشخصات و نشانه‌های معرفی حزب
۶۴	ماده دوم
۶۴	اسناد اساسی حزب

فصل دوم

۶۵	شرایط عضویت، حقوق و مکلفیت‌های اعضا
۶۵	ماده سوم

۳۹	۹.۳ د ٲاکنیز نظام اصول
۴۰	۱۰.۳ ملي مقدسات
۴۱	۱۱.۳ ملي نښې او تاريخي هویت
۴۲	۱۲.۳ فرهنگ
۴۳	۱۳.۳ حکومتولي او اداري اصلاحات
۴۴	۱۴.۳ اقتصادي لیدلوری
۴۵	۱۵.۳ ځمکه، اوبه او کرڼه
۴۶	۱۶.۳ انساني پرمختګ او ټولنیز عدالت ..
۴۷	۱۷.۳ ملي دفاع او ملي امنیت
۴۸	۱۸.۳ انتقالي عدالت او ملي پخلاينه
۴۹	۱۹.۳ معلوماتي ټېکنالوژي
۵۰	۲۰.۳ مهاجره - دیاسپورا ټولنه
۵۱	۲۱.۳ بهرنی سیاست

دویمه برخه

اساسنامه

۵۷	سریزه
----	-------------

لومړی څپرکی

۵۹	عمومي حکمونه
۵۹	لومړۍ ماده
۵۹	د پېژندګلوۍ نښې او ځانګړتياوې
۶۴	دویمه ماده
۶۴	د ګوند اساسي سندونه

دویم څپرکی

۶۵	د غړیتوب شرایط، د غړو حقونه او مکلفیتونه.
۶۵	درېیمه ماده

د غړیتوب شرایط	۶۵
خلوړمه ماده	۶۵
د غړیتوب د منلو مراحل	۶۵
پېنځمه ماده	۶۷
د غړو حقونه	۶۷
د گوند هر غړی حق لري چې	۶۷
شپږمه ماده	۶۸
هر غړی مکلف دی چې	۶۸

دربیم څپرکی

د گوند تشکيلاتي جوړښت	۷۰
اوومه ماده	۷۰
د گوند تشکيلاتي جوړښت اصول	۷۰
اتمه ماده	۷۱
د گوند تشکيلاتي واحدونه	۷۱
نهمه ماده	۷۱
کنگره	۷۱
لسمه ماده	۷۳
عالي کمیته	۷۳
یوولسمه ماده	۷۵
اجرايوي پالوی	۷۵
دولسمه ماده	۷۶
د گوند مشر	۷۶
دیارلسمه ماده	۷۸
منشي	۷۸
څوارلسمه ماده	۸۰

شرایط عضویت	۶۵
ماده چهارم	۶۵
مراحل پذیرش عضویت	۶۵
ماده پنجم	۶۷
حقوق اعضا	۶۷
هر عضو حزب حق دارد که	۶۷
ماده ششم	۶۸
هر عضو مکلف است تا	۶۸

فصل سوم

ساختار تشکيلاتي حزب	۷۰
ماده هفتم	۷۰
اصول ساختار تشکلاتی حزب	۷۰
ماده هشتم	۷۱
واحد های تشکيلاتي حزب	۷۱
ماده نهم	۷۱
کنگره	۷۱
ماده دهم	۷۳
کمیته عالی	۷۳
ماده یازدهم	۷۵
هیأت اجرائیه	۷۵
ماده دوازدهم	۷۶
رییس حزب	۷۶
ماده سیزدهم	۷۸
منشی	۷۸
ماده چهاردهم	۸۰

۸۰	جرگه	۸۰	جرگه
۸۱	ماده پانزدهم	۸۱	پېنځلسمه ماده
۸۱	مرکه/حلقه و هسته	۸۱	مرکه او هسته
۸۳	فصل چهارم	۸۳	څلورم څپرکی
۸۳	احکام متفرقه	۸۳	بېلابېل احکام
۸۳	ماده شانزدهم	۸۳	شپاړسمه ماده
۸۳	کمیسیون ارزیابی و انضباط	۸۳	د ارزونې او انضباط کمیسیون
۸۴	ماده هفدهم	۸۴	اوولسمه ماده
۸۴	فدراسیون متعلمین	۸۴	د زده کوونکو فدراسیون
۸۴	ماده هجدهم	۸۴	اتلسمه ماده
۸۴	کمیته جوانان	۸۴	د ځوانانو کمیته
۸۵	ماده نهم	۸۵	نولسمه ماده
۸۵	تعدیل و تنقیص اسناد اساسی	۸۵	د بنسټي لاسوندونو تعدیل او تنقیص

لومړۍ برخه | بخش اول

منشور

د لوی او بخښونکي خدای ﷻ په نامه

سریزه

موږ د افغانستان د تاریخي، شته واقعیتونو او ملي اړتیاوو په درک او د یوې ملي مترقي سیاسي برنامې په لرلو سره، په منظمې او سازماني بڼې د ولسي ارادې پرمت او قوي عزم د یو داسې تاریخي جبر پر وړاندې درېږو چې زموږ ویاړلی افغان وطن یې د تیارو، اختناق او زوال څپو ته سپارلی دی.

دا تاریخي جبر د نړیوالو زبرځواکونو ترمنځ استعماري او جیوپولیتیک رقابت دی چې د یوې نیمې پېړۍ راهیسې چې کله هم زموږ تر سېمې را رسېدلی نو زموږ د داخلي کمزوریو او نه انسجام څخه یې په ګټې اخیستو په افغانستان کې د نظامونو طبیعي ولسي تسلسل شلولی او موږ یې له کورنیو نارامیو او دوامداره بې برخلیکۍ سره مخ کړي یوو.

که څه هم په دې موده کې افغان ولس

مقدمه

ما با درک واقعیت‌های تاریخی، وضعیت موجود افغانستان، نیازهای ملی کشور، با برخورداری از یک برنامهٔ سیاسی ملی و مترقی، بر بنیاد ارادهٔ مردم و در چارچوب یک تشکیلات منظم و سازمان‌یافته، با عزمی راسخ در برابر جبر تاریخی‌ای ایستاده‌ایم که کشور سرافراز ما، افغانستان، را به امواج تاریکی، اختناق و زوال سپرده است.

این جبر تاریخی، محصول رقابت‌های استعماری و جیوپولیتیکی قدرت‌های بزرگ جهانی است. این رقابت‌ها که هر زمان در بیش از نیم‌قرن گذشته به منطقهٔ ما رسیده‌اند، با استفاده از ضعف‌ها و نبود انسجام داخلی ما، تسلسل طبیعی و مردمی تداوم نظام‌های سیاسی در افغانستان را برهم زده و کشور را گرفتار ناآرامی داخلی و بی‌سرنوشتی مداوم ساخته است.

هرچند مردم افغانستان در این مدت چندین بار قدرت‌های استعماری را شکست داده و اهداف شوم آنان را خنثی ساخته‌اند. اما، این قدرت‌ها پس از هر شکست، با نیرنگ و فریب، اندیشه‌های ارتجاعی و متحجر را در جامعه ما تقویت کرده و بارها از آن به‌عنوان ابزاری برای ویرانی کشور، سرکوب بیداری مردمی، و مقابله با اندیشه آزاد و استقلال ملی، در قالب‌های گوناگون نیابتی و استخباراتی، بهره گرفته‌اند.

امواج سیاه این جبر تاریخی و استبداد، چهره سرزمین تاریخی و تمدن‌ساز ما را که در طول هزاران سال در عرصه‌های سیاسی و علمی منطقه و جهان سهم و تأثیری چشمگیر داشته است، طوری دگرگون ساخته که مثال آن را نه در جهان معاصر، بلکه تنها در دوره‌های تاریک قرون وسطا اروپا می‌توان مشاهده کرد. زمانی که افغان‌ها به رهبری شاه امان‌الله خان، استعمار انگلیس را شکست داد و مطابق آرمان‌های جنبش مشروطه‌خواهی دست به اصلاحات مترقی زدند، استعمار انگلیس با بهره‌گیری از عوامل وابسته خویش و با برانگیختن احساسات پاک دینی مردم افغانستان، لشکری از تاریکی را آماده کرد که افغانستان را چندین دهه از کاروان پرشتاب پیشرفت قرن بیستم عقب انداخت.

استعماری قدرت‌ونو ته څو ځلې ماته ورکړې او د استعمار شومې ارادې او پلانونه يې خنثا کړي دي. خو له هر ځل ماتې وروسته استعماري قدرت‌ونو په ډېر چل او فريب زموږ په ټولنه کې شانگپالو او متحجرو افکارو ته وده ورکړې او له هغې څخه يې د يوې وسيلې په توگه د افغان وطن د وړانولو، ولسي بيدارۍ د خپلو، د ازاد فکر او ملي استقلال خلاف په مختلفو نيابتي استخباراتي بنو بيا بيا استفاده کړې ده.

د دغه اوږده تاريخي جبر او استبداد تورو څپو زموږ د زرگونو کلونو لرغوني متمدن هېواد چې د سيمې او نړۍ په سياسي او علمي ډگرونو کې يې د پام وړ ونډه او اغېزه لرله، څيره داسې بدله کړې ده، چې بېلگې يې د اوسنۍ نړۍ په ځای يوازې د منځنيو پيريو په توره دورو کې موندل کېږي.

کله چې افغانانو د شاه امان الله خان په مشرۍ انگرېز ښکېلاک ته ماته ورکړه او د مشروطيت غوښتونکي غورځنگ د ارمانونو سره سم يې مترقي اصلاحات پيل کړل، انگرېزي ښکېلاک د خپلو گومارل شويو عناصرو په مټ د افغان ولس د سپيڅلو مذهبي احساساتو په پارولو سره د جهل يو

پس از آن، در تقابل میان شرق و غرب، افغانستان بار دیگر به مرکز رویارویی‌های استخباراتي بازیگران مهم جنگ سرد مبدل شد. همچنان به تعقیب آن برخلاف تمام اصول بین‌المللی، با تجاوز ارتش سرخ شوروی به افغانستان، استقلال ملی و حاکمیت ملی ما پامال گردید. مثل همیشه، در برابر اشغال افغانستان توسط اتحاد جماهیر شوروی، احساسات ملی افغان‌ها بار دیگر برانگیخته شد. از سوی سازمان‌های مختلف ملی و مترقی و برخی اقشار مردم، صدای مقاومت ملی علیه اشغال از گوشه‌وکنار کشور بلند شد؛ اما با تأسف، این احساسات مردم‌محور و موج تازه شکل‌گرفته مقاومت ملی، از همان آغاز در نتیجه مداخله مستقیم بلوک غرب، به نفع گروه‌های جهادی نیابتی مصادره و گروگان گرفته‌شد.

در دوران اشغال شوروی، قدرت‌های غربی بسیاری از گروه‌های افراطی جهادی را که سال‌ها پیش ایجاد کرده بودند، بیش‌تر تجهیز و تمویل کردند و با استفاده از آن‌ها، ساختارهای ملکی و نظامی و نظام بیوروکراتیک دو قرن افغانستان را متلاشی ساختند.

در این دوره تاریخی، با حمایت مالی غرب، برای مسخ فرهنگ سنتی افغانی و اسلامی ما

داسې لښکر چمتو کړ چې افغانستان یې د شلمې پېړۍ د چټک پرمختګ له بهیر څخه څو لسیزې شاته تیل واهه.

له هغې را وروسته د ختیځ او لوېدیځ ترمنځ تقابل کې افغانستان یو ځل بیا د سرې جګړې د مهمو لوبغاړو د استخباراتي تقابل مرکز شو. ورپسې د ټولو بین‌المللي اصولو خلاف پر افغانستان د شوروي د سرو لښکرو له یرغل سره زموږ هیواد اشغال او موږ خپل ملي استقلال او ملي حاکمیت له لاسه ورکړل. د پخواني شوروي اتحاد د اشغال پر ضد د تل په څیر د افغانانو ملي احساسات را وپاریدل. د بېلابېلو ملي مترقي سازمانونو او ځیني ولسي اقشارو لخوا د اشغال خلاف د ملي مقاومت غږ د هېواد له گوټ‌گوټ څخه پورته شو؛ خو له بده مرغه دغه ولس محوره احساسات او د ملي مقاومت نوې راتوکېدلې څپه له هماغه پېله د لویدیځ بلاک په مستقیمې مداخلې د نیابتی جهادي ډلو په ګټه مصادره او یرغل شوه.

د شوروي د اشغال په اوږدو کې غربي استعمار ګڼې هغه جهادي افراطي ډلې چې کلونه وړاندې یې ایجاد کړې وې، لا پسې تجهیز او تمویل کړې. د دې افراطي ډلو پر

مټ يې د افغانستان د دوو پيړيو بيوروکراتيک نظام، ملکي او نظامي جوړښتونه درې ورې کړل.

په دغې تاريخي دوره کې د لويديځ په مالي ملاتړ زموږ د دوديز ملي اسلامي فرهنگ د مسخه کولو او د افغانانو د نوي نسل د افراطي کولو لپاره سيستماتيک کار وشو. په دې لړ کې د ښوونځيو لپاره نوی جنگي نصاب رامنځته شو چې څو نسله يې د افراطي ذهنيت په زهرو ولړل. موږ چې نن له کومې شاتگپالې ډلې سره مخ يوو، دا د هغه نصاب او هغو استخباراتي مدرسو توليد دی.

د افغانستان د نسلونو د تباہ کولو په دې پروسه کې ټول دولتي، اقتصادي او فرهنگي بنسټونه ړنگ او ځای يې نادولتي جهادي ايکوسيستم ونيو. دغه افراطي جهادي چاپيريال يا ايکوسيستم چې د لويديځ لخوا د پاکستان او ځينو عربو هېوادو په مرسته رامنځته شوی و، دا ظرفيت پيدا کړ چې په يوې افراطي ډلې پسې بله ايجاد او دا لړۍ ژوندۍ وساتي. په نويې زېږديزې لسيزه کې د طالبانو په نوم د يوې بلې جهادي ډلې ايجاد او واکمنول د دغه ايکوسيستم دننه د استخباراتي جهادي ډلو د تعامل او تصادم

و افراطي سازي نسل جديد افغانها، کارهای سيستماتيک صورت گرفت. در اين راستا، نصاب جديد جنگی برای مکاتب ايجاد شد و چندین نسل را با زهر اندیشه‌های افراطي آلوده ساخت. گروه‌های عقب‌گرای که امروز با آن‌ها مواجه هستيم، محصول همان نصاب و مدارس استخباراتی هستند.

در این پروسه تاريخي نابودی نسل‌های افغانستان، تمامی ساختارهای دولتي، اقتصادي و فرهنگي از میان برده شد و جای آن را ايکوسيستم غيردولتي- جهادی گرفت. این ايکوسيستم افراطي جهادی که با پشتيانی غرب و همکاری پاکستان و برخی کشورهای عربي شکل گرفته بود، ظرفيت آن را پيدا کرد که با ايجاد پی‌درپی گروه‌های افراطي، این زنجيره را تداوم بخشد. ظهور، ايجاد و به قدرت رسيدن گروه دیگری به نام طالبان در دهه ۱۹۹۰ میلادی، محصول تعامل و تقابل میان گروه‌های جهادی استخباراتی در درون همین ايکوسيستم بود که به عنوان جایگزین آن‌ها شکل گرفت.

همچنان، پس از خروج قشون سرخ اتحاد شوروی و سقوط اردوی تاریخی افغانستان، جنگ‌های داخلی میان مجاهدین و سپس جنگ میان آنان و طالبان ادامه یافت و در

زیرنده او ځایناستی ده.

دغه راز د شوروي اتحاد د سرو لښکرو له وتلو او د افغانستان د تاریخي اردو له سقوط وروسته د مجاهدینو خپل منځي او بیا طالبانو سره جگړې، بشري ضد او جنګي جنايتونه روان وو. امریکا چې دغه مهال په نړۍ کې یوازینی لوی قدرت و، د سپتمبر د یولسمې پېښې په پلمه وکولای شوای داسې بین المللي اجماع رامنځته کړي چې پر افغانستان خپل یرغل او د پوځیانو حضور په نړیواله کچه او حتا په هېواد کې دننه افغانانو ته چې د جهادي ډلو له دوامداره جگړو، چور او چپاول ستړي وو، توجیه کړي.

خو له دې سره برعکس د امریکا دولت د "ترهګرۍ پروړاندې د جگړې" تر عنوان لاندې هغه جهادي ایکوسیستم ته نوې ساه پوه کړه، چې دوی د شوروي د یرغل نه مخکې ایجاد کړی و. د همدغه ایکوسیستم سیمه ییز کمپرادور پاکستان، ته په دې لړ کې لا نورې پروژې ورکړل شوې. دې سره نه یوازې د ډېورنډ کرښې دواړه غاړو ته مذهبي افراطیت زور واخېست بلکه سیمه په داسې توګه په اور ککړه شوه چې ګټې یې یوازې پاکستان او بهرنیو زبرځواکونو ته لاړې، خو

جریان آن، مواردی از جنایت علیه بشریت و جنایات جنګی نیز صورت گرفت.

ایالات متحده امریکا که در آن زمان تنها قدرت بزرگ جهان به شمار می‌رفت، با استفاده از حادثه یازدهم سپتمبر توانست اجماع بین‌المللی را شکل دهد که بر اساس آن، حمله نظامی خود به افغانستان و حضور نیروهای نظامی‌اش را در سطح بین‌المللی و حتی در داخل کشور، برای آن دسته از افغان‌های که از جنگ‌های دوامدار، چپاول و غارت گروه‌های جهادی به ستوه آمده بودند، توجیه کند. اما برعکس ایالات متحده امریکا با حمله بر افغانستان و زیر نام (جنگ علیه تروریسم)، به ایکوسیستم جهادی‌ای که پیش از تهاجم شوروی شکل داده بود، بار دیگر حیات تازه بخشید. در این چارچوب، برای پاکستان به‌عنوان کمپرادور منطقه‌ای این اکوسیستم، پروژه‌های بیشتری داده شد. در نتیجه، نه تنها افراطیت مذهبی در دو سوی خط دیورنډ گسترش یافت، بلکه منطقه را چنان درگیر آتش بحران ساخت که سود و منفعت آن عمدتاً به پاکستان و قدرت‌های بزرگ خارجی رسید؛ در حالی که مرګ، رنج و پیامدهای دردناک آن تا امروز بر دوش مردم فقیر و آسیب‌دیده افغانستان سنگینی می‌کند.

مرگ او دردوونکې پايلې يې تر ننه زموږ بېوزله خلک زغمي.

د دې ترڅنگ د افغانستان په اړه د بڼ کنفرانس کې امريکا په غوڅ اکثريت جهادي ډلو او څو محدودو ليبرال تکنوکراتانو ته نه يوازې سياسي واک بلکې د ميلياردونو ډالرو قراردادونه هم ورکړل او دومره يې وپرسول چې څو نسله وکولای شي د افغانانو په برخليک لوبې وکړي.

په تېرو شلو کالو کې امريکا (د ترهگرۍ پر وړاندې جگړه) د افغانستان په کليو او بانډو کې تاکتيکي کړه او هغه ستراتيژي چې دوی پر مخ وړله، د ورځې په پای کې د ترهگرۍ د لا غوړېدا سبب شوه. ورپسې چې کله دوی له افغانستان څخه د وتلو پرېکړه وکړه، واک يې د دوحې د شرمناک تړون له لارې بېرته طالبانو ته وسپاره. د دې ترڅنگ يې په سيستماتيک ډول د پوهنې، فکري ازادۍ، افغان نشنليزم، تاريخي-فرهنگي ارزښتونو، ولسواکۍ او بالاخره د علم او پرمختگ د له منځه وړولو پاليسي پسې وغځوله؛ ترڅو طالبانيزم يا په لويه کې هماغه جهادي ايکوسيستم لا وغوړېږي.

علاوه بر آن، در کنفرانس بن پيرامون افغانستان، امريکا اکثريت چشمگير گروهه‌های جهادی و شمار محدودی از تکنوکرات‌های ليبرال را نه تنها به قدرت رساند، بلکه قراردادهاي ميليارد دلاری را نيز به آنان واگذار کرد و چنان به آنان توان و قدرت بخشيد که بتوانند برای چندين نسل با سرنوشت مردم افغانستان بازی کنند.

در آن بيست سال، ايالات متحده زیر نام جنگ عليه تروريزم عميليات نظامی را در قريه‌جات و قصبات و مناطق مختلف افغانستان تاکتيکی ساخت؛ و استراتیژی را که در پيش گرفته بود، در پايان نه به مهار تروريزم، بلکه به رشد بيشتتر آن انجاميد. سپس، زمانی که تصميم به خروج از افغانستان گرفت، از طريق توافق نامه ننگين دوحه، قدرت را بار ديگر به طالبان سپرد. پس از آن نيز پاليسي حذف سيستماتيک آموزش، آزادی اندیشه، ملی‌گرایی افغانی، ارزش‌های تاريخی و فرهنگي، مردم‌سالاری و سرانجام دانش و توسعه را دنبال کرد؛ تا طالبانيزم و در سطح کلان، همان ايکوسيستم جهادی، زمينه رشد بيشتري پيدا کند.

بازگشت طالبان به قدرت، آغاز دور تازه‌ای از موج افراطيت جهادی است؛ پدیده‌ای

که نمونه‌های آن را از آغاز قرن بیستم به این سو بارها تجربه کرده‌ایم. به همین دلیل، این بازگشت برای مردم افغانستان پدیده‌ای ناشناخته و نوظهور نیست؛ زیرا ملت افغانستان اهداف، ریشه‌ها و ماهیت آن را به‌خوبی می‌شناسد. اگرچه، در هر مرحله‌ای که عقب‌گرایی جهادی به پیروزی رسیده است، قربانیان اصلی آن اکثریت مردم افغانستان، بالخصوص جوانان، زنان، طبقهٔ زحمتکش، ساختارهای مردمی و روحانیون وطن‌دوست بوده‌اند. همهٔ اقشار محروم جامعهٔ ما قربانیان اصلی این وضعیت بوده و از بسیاری از حقوق اساسی و انسانی خویش محروم گردیده‌اند.

اگر به یکونیم قرن تاریخ معاصر افغانستان بنگریم و هر موجی را که از جهل و تاریک‌اندیشی بر این سرزمین تحمیل شده، با نگاهی باز و نقادانه ارزیابی کنیم، به‌روشنی خواهیم دید که با وجود حمایت همه‌جانبهٔ قدرت‌های استعماری از لشکر سیاه جهل و تاریکی، این لشکر هر بار به همت مبارزان وطن‌دوست افغانستان به عقب رانده شده و بارها شکست خورده است.

مبارزهٔ ماعلیه استبداد، اختناق و عقب‌گرایی، مبارزه‌ای تازه نیست؛ بلکه امتداد مبارزهٔ پیوستهٔ نیروهای ترقی‌خواه در بستر تاریخ این سرزمین

د طالبانو بیا واک ته راتگ د یوې بېلې افراطي جهادي خپې پیل دی چې موږ یې بېلگې د شلمې پېړۍ له پيله څو ځلې لیدلې دي. په همدې خاطر دا د افغانانو لپاره کومه نوې ښکارنده نده او افغان ولس د دوی موخې، ریښې او څرنگوالی په ښه توګه پېژني. خو د جهادي شاتګپالنې له هر ځل بریا سره د ناوړین تر ټولو غټ قربانیان زموږ د ملت اکثریت قشرونه؛ لکه ځوانان، ښځې، خواریکښه طبقه، ولسي قومي بنسټونه او وطنپرسته روحانیون پاتې شوي دي. د طالبانو په راتګ سره زموږ ټول محروم قشرونه اصلي قربانیان او له خپلو ټولو بشري او اساسي حقونو څخه محروم شوي دي.

که موږ د افغانستان د یوې نیمې پېړۍ تېر تاریخ ته نظر واچوو او د جهالت هره راغلې څپه په پرانیستي فکر وارزوو؛ موږ وینو چې د جهالت او تیاریو له تور لښکر څخه د استعماري قدرتونو د بشپړ ملاتړ سربېره بیا هم هر ځل دا لښکر د افغان وطنپالو مبارزینو په مټ په شاتمبول شوی او څو ځلې یې ماته خوړلې ده.

د استبداد، اختناق او شاتګ‌پالو په ضد زموږ دا مبارزه نوې نه ده، بلکې زموږ مبارزه د

است. حزب اکثريت، ريشه‌های فکري خود را در همين مبارزهٔ مردمی و ملی می‌جوید و با الهام از آرمان‌های فکري، اصلاحي و سياسي مشروطه‌خواهان افغانستان، جنبش ویني زلميان و نهضت خدایی خدمتگاران، خود را در شرايط کنونی ادامه‌دهندهٔ اين سنت مبارزاتي مقدس می‌داند.

اين همان مکتب فکري است که در تاريخ معاصر افغانستان از ريشهٔ عميق و پيشينهٔ درخشان برخوردار است. اين مکتب فکري ترقي‌خواه، با وجود توطئه‌ها و رویارویی‌های قدرت‌های شرق و غرب و دشمنان ارتجاعی در داخل کشور، و با عبور از فراز و فرودهای دشوار تاريخ، همواره زنده مانده و هر بار با نیروی تازه سر بلند کرده است.

ما در مسیر مبارزهٔ سياسي و انسجام تشکيلاتی خویش، تمامی جنبش‌های روشن و موج‌های ترقي‌خواهی يادشده را به‌گونهٔ عميق مطالعه کرده و از آن‌ها برای مبارزهٔ خود درس گرفته‌ایم. از ناکامی‌های آن‌ها آموخته‌ایم و پيروزی‌های‌شان را گرامی می‌داریم. خامی‌های‌شان را برجسته می‌سازیم و توانمندی‌ها و نقاط قوت‌شان را آشکار می‌کنیم.

ما بر بنياد رسالت ملی و تاريخی خویش، در چارچوب مبارزهٔ جمعی، مشترک و سازمان‌یافته

تاريخ په اوږدو کې د پرمختگ‌پالو د مسلسلو مبارزو لړۍ ده. د اکثريت گوند په همدې ولسي او ملتپالې مبارزه کې خپلې فکري ريښې ویني او ځان په فکري لحاظ د افغان مشروطيت غوښتونکو، وېښو زلميانو او خدایي خدمتگارانو له پوهنيزو، اصلاحي او سياسي ارمانونو څخه په الهام په اوسنيو شرايطو کې، د دغه سپيڅلې تسلسل دوام گڼي.

دا هماغه فکري مکتب دی چې زموږ د هېواد په معاصر تاريخ کې ژوره ريښه او روښانه تاريخ لري. د پرمختگپالنې دغه فکري مکتب د شرق او غرب او په کور دننه د مرتجع دښمنانو د توطیو، تقابل او د ډېرو لوړو ژورو څخه ژوندی پاتې شوی او بيا بيا يې سر را پورته کړی دی.

موږ د خپلې سياسي مبارزې او انسجام په لړ کې ټول پورتنی ياد شوي روښانه خوځښتونه او پرمختگپالې څپې په ژوره توگه مطالعه کړي او د خپلې مبارزې لپاره مو ترې درس اخيستی. له ناکامیو مو يې زدکړه کړې او برياوې يې نمانځو، خامی يې په گوته او ځواک يې رابرسېره کوو.

موږ د خپل ملي او تاريخي رسالت له مخې د افراطيت، استبداد او اوسني

سياسي او فرهنگي اشغال خلاف د ډله ييزې، گډې سازماني مبارزې په چوکاټ کې کلک هوډ لرو چې په افغانستان کې د يوې خپلواکې، قانون مندې، پرگنيزې ولسواکې او پرمختگ پالې واکمنۍ د ايجاد په موخه خپل پيغام او غږ د افغانستان تر هر وگړي ورسوو.

موږ پدې باور لرو چې هيڅ مبارزه د ملي پوهاوي، سازماني دسپيلين، تاريخي او سياسي پوهې او درک پرته په غير منسجم ډول نشي بريالۍ کېدای او نه هم د افغانستان بقاء، پرمختگ او د افغانانو ښېرازي باعث گرځېدلی شي.

په همدې موخه د افغانستان اکثريت گوند دغه منشور لاندې درې محورونو ته ځانگړې شوی دی:

۱. ولسي فکري او سياسي انسجام

۲. شانگپالو او ملي ضد افکارو سره مبارزه

۳. او د خپلواک او مترقي دولت جوړونه

اکثريت گوند، دغو لويو موخو ته درسېدلو لپاره د افغانستان د معاصر سياسي تاريخ، ملي - بومي ارزښتونو، او معاصرو بشري اړتياوو په رڼا کې داسې برنامه وړاندې کوي چې د بهرنيو د تسهيل، منځگړي توب او

عليه افراطيت، استبداد و اشغال سياسي و فرهنگي کنونی، با عزم راسخ متعهد هستيم که در راستای ايجاد یک حاکميت مستقل، قانون مند، مردم سالار و مترقي در افغانستان، پيام و صدای خویش را به گوش هر افغان برسانيم.

ما باورمنديم که هيچ مبارزه‌ای بدون آگاهی ملی، انضباط سازمانی، دانش و درک تاريخي و سياسي، نمی تواند به صورت پراکنده و بدون انسجام به پيروي برسد و نه می تواند به آن آرمان و هدف بزرگی دست يابد که همانا بقای افغانستان، پيشرفت کشور و رفاه مردم است.

بر همین مبناء منشور حزب اکثريت افغانستان به سه محور اساسی زیر اختصاص یافته است:

۱. انسجام فکري و سياسي مردمی

۲. مبارزه با افکار عقب گرا و ضد ملی

۳. و ايجاد دولت مستقل و مترقي

حزب اکثريت برای دستیابی به این اهداف بزرگ، بر بنیاد تاريخ معاصر سياسي افغانستان، ارزش های ملی و بومی، و نیازهای معاصر بشری، برنامه را ارائه می کند که بر اساس آن، سرنوشت سياسي کشور بدون تسهيل گری، میانجی گری و تمويل خارجی،

از طريق مبارزه سياسي مستقل افغان ها و اراده ملی آنان تعيين گردد.

ما دارای برنامه جامع و واقع بینانه هستیم که بر بنیاد عدالت، برابری و همزیستی مشترک همه افغان ها استوار است. این برنامه بازتاب دهنده اندیشه های هرزن و مرد روشنفکر افغان که دارای تفکر ترقی خواه، کارگران و دهقانان زحمتکش، و روحانیون راستین و خواهان پیشرفت کشور است.

ما برای حل معضل افغانستان به مبارزه مشترک، اما مسئولانه و از نظر سیاسی سنجیده شده باور داریم. بر همین اساس، در برابر همه ترقی خواهانی که به مکاتب فکری گوناگون وابسته اند، و نیز همه آن افغانانی که بر مبنای اهداف بزرگ یاد شده با ما دارای دیدگاه ها و باورهای سیاسی نزدیک هستند، دروازه گفت و گوی وسیع سیاسی و همکاری مشترک را باز نگه می داریم. ما تلاش می کنیم آنان را در مبارزات و بحث های سیاسی خویش سهیم سازیم تا افغان های مستقل، مردم سالار و ملی گرا در قالب یک آدرس سیاسی نیرومند متحد شوند و این قطره های پراکنده به یک دریای بزرگ مبدل گردد.

ما عزم راسخ داریم که در برابر تمامی جریان های عقب گرا، داخلی و خارجی، یک

تمویل خحه پرته د هېواد سياسي برخليک د افغانانو د مستقلي سياسي مبارزې او ملي ارادې پر مټ وټاکل شي.

موږ داسې يوه جامع او رښتينې برنامه لرو چې د عدالت، مساواتو او د ټولو افغانانو د گټې ژوند پر بنسټ ولاړه ده. دا برنامه د هر روښانفکره او مترقي فکر لرونکي افغان، د خوارېکښو کارگرانو او بزگرانو، او د هېواد د پرمختگ غوښتونکو او رښتينو روحانيونو د فکر هنداره ده.

موږ د افغانستان د غميزې د حل په موخه په گټې، خو مسئولانه او په سياسي لحاظ محاسبه شوې مبارزې باور لرو او په همدې اساس د بېلابېلو فکري مکتبونو پورې د تړليو پرمختگپالو او هغو ټولو افغانانو سره چې د پورتنیو لویو موخو له مخې موږ سره نږدې سياسي فکر او باور لري، د پراخ سياسي بحث او گټې کار کړکۍ پرانیستې پرېږدو. موږ هڅه کوو دوی خپلې مبارزې او بحثونو کې را گټې کړو، ترڅو د ولسواکه مستقلا ملتپالو افغانانو په یو غښتلي سياسي ادرس او دا جلا جلا څاڅکي په یو لوی سیند بدل شي.

موږ د ټولو کورنیو او بهرنیو شاتگپالو ډلو پر وړاندې د یوه پراخ ملي او وطنپال خط د

رامنځته کولو ټينگه اراده لرو. زموږ له نظره دا د هر وطنپرست افغان دنده ده چې د خپل وطن او خلکو د ازادۍ او ښېرازه ژوند لپاره مټې رابډوځي او د نوي سباوون لپاره خپل وس او توان ته په کتو مبارزه وکړي. زموږ راتلونکي نسلونه به زموږ کړو ته په کتو پر موږ قضاوت کوي.

د افغانستان ازادي او پرمختگ زموږ نه بدلهدونکې عقیده ده!

خط ملی وسیع وطن پرستانه را ایجاد کنیم. از دیدگاه ما، وظیفه هر افغان وطن دوست است که برای آزادی میهن و مردم خویش و فراهم سازی زندگی مرفه برای آنان، آستین همت بالا زده و با توجه به توان و ظرفیت خود برای طلوع فردایی بهتر مبارزه کند. نسل های آینده ما، با توجه به عملکرد و اقدامات امروز ما، درباره ما قضاوت خواهند کرد.

آزادی و ترقی افغانستان، عقیده ثابت و تغییرناپذیر ما است!

لومړۍ محور:

ولسي فکري او سياسي انسجام

موږ يو داسې آزاد، خپلواک او په خپلو پښو ولاړ افغانستان غواړو چې حاکميت يې د افغان ولس د ارادې او باورونو مظهر وي، د نظام ښه او سياسي زعامت يې د ولسواکۍ د اصولو په اساس رامنځته شوی وي. همدارنگه هېڅ بهرنی ځواک حق ونه لري چې زموږ دغه سياسي نظام جوړ، مهندسي، بدل يا نسکور کړي. موږ په کورنيو او بهرنيو چارو کې يو خپلواک افغانستان غواړو. دغه لوړ ملي مرام ته رسېدل يوازې او يوازې پخپله د افغانانو په وسيله د منظمې فکري، سازماني او ولسي مبارزې له لارې ممکن دی. زموږ له نظره دغه لوړ هدف او ارمان ته رسېدل سخت او گران کار دی، خو خيال او خوب نه دی، بالعکس واقعي او عملي دی. که پرمختگ پاله اشخاص، جريانونه او سياسي جوړښتونه په دوامداره او همغږي ډول مبارزه وکړي، د ولس په سياسي

محور اول:

انسجام فکري و سياسي مردمی

ما خواهان افغانستان آزاد، مستقل و متکی بر خود هستیم؛ افغانستان که حاکمیت آن مظهر اراده و باورهای مردم افغانستان باشد. نظام و زعامت سیاسی آن بر پایه اصول مردمسالاری و اراده آزاد مردم شکل گرفته باشد. همچنین هیچ قدرت خارجی حق نداشته باشد تا این نظام سیاسی کشور ما را طراحی، مهندسی، تغییر یا سرنگون کند. و در تمامی امور داخلی و خارجی مستقل باشد.

ما باور داریم که دستیابی به این آرمان بزرگ ملی، تنها و تنها به دست خود افغان‌ها و از طریق مبارزه منظم فکری، سازماني و مردمی امکان‌پذیر است. از دیدگاه ما، رسیدن به این هدف و آرمان والا، هرچند دشوار است، اما نه یک خیال و رؤیا، بلکه هدفی کاملاً واقعی و دست‌یافتنی است. اگر نیروها و جریان‌های ترقی‌خواه به گونه هماهنگ، مستمر و مسئولانه مبارزه کنند و در ارتقای آگاهی سیاسی و بسیج داوطلبانه مردم نقش فعال ایفا نمایند، این راه

دشوار را می‌توانند کوتاه‌تر و هموارتر سازند.

حزب اکثریت، بر بنیاد این مسئولیت ملی، این منشور را با توجه به نیازها و الزامات دوره گذار، تا پایان یافتن دوره استبدادی کنونی، تدوین کرده است. این منشور، چشم‌انداز حزب اکثریت را برای آینده افغانستان بازتاب می‌دهد و در کوتاه‌مدت، مسیر مبارزه سیاسی ما را تا پایان بخشیدن به این دوره تاریک ترسیم می‌کند.

۱.۱ مبانی فکری و سازمانی اکثریت

حزب اکثریت، از لحاظ فکری، خود را محصول شرایط کنونی می‌داند که با الهام از مبارزات روشنفکری عالمان و آزادی‌خواهان افغانستان، از نهضت مشروطه‌خواهی تا جنبش وینس زلیان و سپس جریان‌های ملی و ترقی‌خواه دهه دموکراسی، شکل گرفته است. از دیدگاه ما، میراث فکری و سیاسی تمامی این جریان‌ها در عصر حاضر، جایگاه قطب‌نمای فکری را برای ما دارد. به‌خصوص، ما در عرصه‌های دولت‌سازی، ملت‌سازی، استقلال سیاسی و نوسازی، به اندیشه‌ها و سیاست‌های شاه امان‌الله خان باور داریم؛ و در زمینه اصلاحات اجتماعی، از جمله مبارزه

پوهاوی او بسیجولو کې فعاله او داوطلبانه ونډه واخلي، دا سخته لار راندولی شي.

اکثریت گوند د همدې ملي مسئولیت له مخې د اوسنۍ استبدادي دورې تر پای ته رسېدو پورې دا منشور د یوې انتقالي دورې اړتیاوو او اساساتو پربنسټ تسویدوي. منشور د هېواد لپاره د اکثریت گوند لیدلوری منعکسوي او په لنډ مهال کې د اوسنۍ تورې دورې تر پای ته رسولو پورې زموږ د سیاسي مبارزې مسیر ټاکي.

۱.۱ د اکثریت فکري او سازماني مبنا

اکثریت گوند ځان له فکري پلوه د افغانستان په تاریخ کې د مشروطیت څخه تر وینس زلیانو او بیا د دموکراسۍ په لسیزه کې د پرمختګپالو ملي جریانونو پورې د ګڼو روڼ اندو د مبارزې څخه په الهام اخیستو د اوسنیو شرایطو محصول بولي او د دغو ټولو جریانونو د سیاسي او فکري مبارزې میراث په اوسني عصر کې موږ ته د فکري قطب نما حیثیت لري. په ځانګړي ډول موږ په دولت جوړونه، ملت جوړونه، سیاسي خپلواکۍ او مادرینیزم کې د شاه امان‌الله خان او په ټولنیزه اصلاح کې لکه له ناوړه دودونو سره مبارزه او

داوطلبو رفاهي ټولنيزو فعاليتونو کولو په څير مسایلو کې، د خان عبدالغفار خان په تگلاره باور لرو.

سربېره پر دې اکثريت د هېواد د يوې پېړۍ تاريخي پېښو څخه د زده کړې، په افغان ټولنې، سيمې او نړۍ کې د وروستيو بدلونونو او د اوسني عصر واقعيتونو سره سم د څو بېدي معاصر سياسي فکر په اساس خپل ليدلوری او تگلاره غوره کړې ده، او همدا د افغانستان د ژغورلو، وحدت، خپلواکۍ او راتلونکې رفاه يوازینی لار بولي.

باست‌های ناپسند و مشارکت در فعاليت‌های داوطلبانه رفاهی و اجتماعی، شیوه‌های مبارزاتی خان عبدالغفار خان را الهام‌بخش و راهنمای عمل خود می‌دانیم.

علاوه بر این، حزب اکثريت با بهره‌گیری از درس‌های یک سده رویدادهای تاریخی کشور، و با در نظر گرفتن تحولات اخیر در جامعه افغانستان، منطقه و جهان، و متناسب با واقعیت‌های عصر حاضر، دیدگاه و خط مشی خود را بر بنیاد اندیشه سیاسی معاصر و چندبُعدی برگزیده است و آن را یگانه راه نجات افغانستان، حفظ وحدت ملی، پاسداری از استقلال و تأمین رفاه آینده کشور می‌داند.

۲.۱ د فکري او سياسي انسجام حوزې

د افغانانو فکري او سياسي انسجام لپاره به زموږ هلې ځلې په درېيو حوزو متمرکزې وي.

۲.۱ حوزه‌های انسجام فکری و سیاسی

د راستای تحقق انسجام فکری و سیاسی افغان‌ها، تلاش‌های ما بر سه عرصه اساسی متمرکز خواهد بود.

الف: په کور دننه د ولسي سياسي بحثونو فضا

که موږ په افغانستان او نړۍ کې د استبدادي او ديکتاتوري رژیمونو تاریخ ته وگورو؛ تر موږ پخوا پرمختګپالو سازمانونو په داسې فضا کې خپله سياسي مبارزه کړې ده

الف: فضای بحث‌های سیاسی مردمی

اگر به تاریخ رژیم‌های استبدادی و ديکتاتوری در افغانستان و جهان نگاهی بیندازیم، می‌بینیم که سازمان‌ها و جریان‌های ترقی‌خواه پیش از ما، مبارزات سیاسی خویش

را در شرایطی پیش برده‌اند که رژیم‌های استبدادی حاکم آن زمان، حتی گردهمایی چهار یا پنج نفر را نیز ممنوع کرده بودند.

در مقابل، ما در عصری زندگی می‌کنیم که به دلیل پیشرفت‌های تکنولوژی، ارتباطات و سهولت‌های حمل و نقل، برای گروه حاکم بر کشور بسیار دشوار است که چنین محدودیت‌هایی را اعمال کرده و افکار مردم را آن‌گونه که خود می‌خواهند، کنترل کنند.

امروز نیز، با وجود بسته بودن فضای رسمی سیاسی، در شهرها، قریه‌جات و ولسوالی‌ها، رفت‌وآمدها، گفت‌وگوها و تبادل اندیشه‌های غیرعلنی میان مردم دربارهٔ وضعیت کنونی کشور، به شکل پراکنده و غیرسازمان‌یافته ادامه دارد. این گفت‌وگوها آشکار نیستند، اما زنده‌اند و در حال گسترش می‌باشند.

حزب اکثریت تلاش می‌کند روایت سیاسی و مواضع خویش را به سراسر کشور و تا میان هسته‌های کوچک فعال مردمی و محافل گفت‌وگو برساند. از این طریق، سخنان و نظریات مستقیم مردم را شنیده و همراه با همین هسته‌های فعال مردمی، به این بحث‌ها جهت و مسیر بدهد.

به باور ما، همین هسته‌ها و حوزه‌های کوچک، غیرمتمرکز و مردمی، بنیاد شکل‌گیری

چپ د وخت حاکمو استبدادي رژیمونو لخوا د څلور او پنځه کسانو په راټولیدو بندیزونه وضع شوي و. برعکس موږ په داسې عصر کې ژوند کوو چې د ټکنالوژۍ، مواصلاتو او ترانسپورت د اسانتیاوو له کبله پر هېواد حاکمې ډلې ته ډېره ستونزمنه ده چې دغه ډول بندیزونه اعمال او بیا د خلکو فکرونه لکه څنګه یې چې دوی غواړي، کنټرول کړای شي. همدا اوس سره له دې چې رسمي سیاسي فضا تړل شوې، خو په ښارونو، کلیو او ولسوالیو کې د ولس ترمخ د هېواد اوسني حالت په اړه غیر علني راشه درشه، بحثونه او فکري تبادلې په نامنځمه بڼه روانې دي. دا خبرې اترې ښکاره نه دي، خو ژوندۍ دي او د پراخېدو په حال کې دي.

اکثریت گوند هڅه کوي خپل سیاسي روایت او دریځ د هېواد تر گوټ گوټ پورې د خلکو تر دغو وړو هستو او فعالو بحثونو پورې ورسوي. د همدې لارې د خلکو اول لاس خبرې واورې او له همدې فعالو ولسي هستو سره یوځای دغو بحثونو ته لوری ورکړي. زموږ په باور دغه غیر متمرکزې وړې ولسي هستې او حوزې د راتلونکي مشروع سیاسي او سازماني خوځښت بنسټ جوړوي.

ب: د افغانانو مهاجرې ټولنې (دياسپورا)

يک جنبش سياسي و سازمانی مشروع را در
آينده تشكيل می دهند.

ب: افغان های مهاجر و مقیم خارج

تاریخ سیاسی کشور نشان می دهد که
افغان های مهاجر و تبعیدی، از زمان تأسیس
افغانستان تا امروز، در سرنوشت کشور خویش
هم نقش های مثبت و هم نقش های منفی ایفا
کرده اند. ما تلاش می کنیم دیاسپورا افغان که
بخش بزرگ جامعه افغانستان است و با گذشت
هر روز بر شمار آن افزوده می شود، به ایفای
نقش مثبت در قبال کشور تشویق نماییم.

ما با این دیدگاه که گفته می شود افغان های
مهاجر از واقعیت های سیاسی کشور خویش
بی خبر هستند، مخالفیم؛ بلکه برعکس، امروزه
به دلیل سهولت های تکنالوژی ارتباطی، و
ظرفیت علمی و مسلکی افغانان مقیم خارج،
آنان بیش از گذشته از امور کشور آگاه بوده و در
تحولات و مسائل آن دخیل هستند.

اما هم زمان، ما از سرنوشت سیاسی
مهاجران افغان در دهه های ۱۳۵۰، ۱۳۶۰ و
۱۳۷۰ خورشیدی درس های مهمی می آموزیم.
مهاجران سیاسی و روشنفکران افغان در این
دوره ها نتوانستند به شکل منظم و منسجم
سازمان یابند و به تدریج از روند سیاسی
افغانستان کنار رفتند. با آن که آنان تجارب

د هېواد سياسي تاريخ موړ ته نښي چې
مهاجر او تبعید شوي افغانان د افغانستان
له تاسیس نیولې تر ننه پورې د خپل هېواد
په برخلیک کې مثبت او منفي دواړه نقشونه
لوبولي، بنا موړ هڅه کوو د ولس دغه لویه
کټله، چې د هرې ورځې په تېرېدو سره
لازیاتېږي، په هېواد کې مثبت رول ته
وهڅوو. موړ لدې نظر سره مخالف یو چې
ویل کېږي کډوال افغانان د خپل هېواد
له سياسي واقعیتونو بي خبره دي، بلکې
برعکس دا مهال د ارتباطي ټکنالوژی د
اسانتیاوو له کبله تر پخوانیو هغو ډېر د خپل
هېواد له چارو خبر او ښکېل دي.

خو په ورته وخت کې باید د ۱۳۵۰، ۱۳۶۰
او ۱۳۷۰ لسيزو افغان سياسي مهاجرينو له
سياسي برخلیک څخه مهم درسونه واخلي.
د دغو دورو افغان سياسي کډوال او منورين
منظم او منسجم نشول او په تدریج سره د
افغان سياسي بهیر څخه ورک شول. سره
له دې چې دوی ډېرې داسې تجربې درلودې
چې پرمختګپال سياسي بهیر د حافظې لپاره
خورا مهمې وي، خو د نه انسجام له امله

ارزښمندی داشتند که برای حافظه تاریخی جریان‌های ترقی‌خواه سیاسی بسیار مهم بود، اما به دلیل نبود انسجام دچار ناامیدی شدند و دیگر بخشی از مبارزه سازمان‌یافته سیاسی نگردیدند. افغان‌های ترقی‌خواهی که پس از سال ۲۰۲۱ مهاجر شده‌اند هم ممکن است با چنین سرنوشتی مواجه شوند.

حزب اکثریت، برای جلوگیری از این تهدید بی‌سرنوشتی، به بسیج سیاسی و انسجام فکری افغان‌ها در سطح جهان اهمیت خاص قایل است. ما دیدگاه‌های سیاسی و خطوط فکری خویش را با جوامع دیاسپورای افغان شریک خواهیم ساخت. تلاش می‌کنیم بر بنیاد آرمان ملی و خطوط سیاسی خویش، به فعالیت‌ها و تلاش‌های افغان‌های مقیم خارج نیز سمت و سوی منسجم و سازنده بدهیم. همچنین، زمینه پیوند و تعامل فکری میان دیاسپورای افغان و بحث‌های سیاسی داخل کشور را فراهم خواهیم کرد. بزرگ‌ترین و اساسی‌ترین هدف ما این است که جوامع مهاجر بار دیگر به حاشیه رانده نشوند؛ بلکه در روندهای ملی تغییر وضعیت کنونی کشور و تعیین شکل نظام و رهبری سیاسی آینده، بر بنیاد اصول مردم‌سالاری و اراده مردم، نقش فعال ایفا نمایند.

نهیلی شول او بیا د سازمانی مبارزې برخه ونه گرځېدل. له دغه ډول برخلیک سره د ۲۰۲۱ کال راوروسته کډوال شوي پرمختگپال افغانان هم مخ کېدای شي.

اکثریت گوند او همدې گوانښ او برخلیک څخه د مخنیوي لپاره د نړۍ په کچه د افغانانو سیاسي بسیج او فکري انسجام ته ځانگړی اهمیت ورکوي. موږ به خپلې سیاسي کړنې د دیاسپورا له ټولنو سره شریکوو. موږ هڅه کوو چې د خپل ملي مرام او سیاسي کړنېو پر بنسټ د بهر مېشتو افغانانو هلو ځلو ته هم منسجم لوری ورکړو. دغسې به د افغان دیاسپورا او کوردننه بحثونو ترمېنځ د فکري تړون زمینه برابره کړو. تر ټولو لویه او اساسي موخه دا ده چې مهاجرې ټولنې بیا گوښه نشي؛ بلکې د هېواد اوسني حالت د بدلون او راتلونکي لپاره د ولسواکۍ د اصولو په اساس او د ولسي ارادې پر مټ د نظام د بڼې او زعامت د ټاکلو په ملي پروسو کې فعال نقش ولري.

ج: ټيټ پوري او نيمه طالبان

سره لدې چې په هېواد حاکمه فضا غير طالب افغانانو ته له اختناق او ويرې ډکه ده، په آزاده توگه د خبرو امکان نشته، او يوازې يوه واحده شاتگپالۍ مفکوره پر خلکو تپل کېږي؛ تېلېفوني او حتا د لويو نړيوالو قدرتونو ملاتړ له ځان سره لري. خو بيا هم د پرليکه اړيکو او د ملتپالو لخوا توليد شوي انالين ادبيات حتا د طالبانو ټيټ پورو غړو ته په دوامداره توگه رسېږي او لږ تر لږه د دوی په منځ کې د دې ډلې د منفي کړنو او افغاني ضد موخو په اړه يې پوښتنې او تجسس رامنځته کړي دي.

موږ د طالبانو د ادارې په ملکي او نظامي برخه کې په ټيټه کچه غړي چې يا د اقتصادي مجبوريتونو او نورو لاملونو په خاطر د دوی په صفوفو کې د طالب يا نيمه طالب په بڼه فعاليت کوي، ددې وطن بچيان بولو، غواړو خپل فکر او دريځ تر هغوی هم ورسوو او په شرايطو برابر اشخاص پکې جذب او خپل فکر ته يې راوبولو.

ج: طالبان رده پايين و نيمه طالبان

با وجود آن که فضای حاکم در کشور برای افغان‌های غیرطالب آکنده از اختناق و ترس است، امکان گفت‌وگوی آزاد وجود ندارد و تنها یک مفکوره واحد عقب‌گرا بر مردم تحميل و تبليغ می‌شود؛ مفکوره‌ای که حتی از سوی برخی قدرت‌های بزرگ جهانی نیز برای گسترش بیشتر آن فضا داده می‌شود. با این حال، ارتباطات آنالین و ادبیات تولیدشده توسط نیروهای ملی‌گرا، به‌گونه‌ی دوامدار حتی به اعضای رده‌پایین طالبان نیز می‌رسد و دست‌کم در میان آنان درباره‌ی عملکردهای منفی این گروه و اهداف ضد افغانی آن، پرسش‌ها و کنجکاوی‌هایی ایجاد کرده‌است.

ما اعضای رده‌پایین در بخش‌های ملکي و نظامي اداره طالبان را که به دليل مشکلات اقتصادي، ناگزيري‌های زندگی یا عوامل دیگر، در صفوف آنان در قالب طالب یا نیمه‌طالب فعالیت می‌کنند، فرزندان این سرزمین می‌دانیم. ما می‌خواهیم دیدگاه و موضع سیاسی خویش را به آنان نیز برسانیم.

دويم محور:

د شاتگپالو او ملي ضد افکارو سره مبارزه

د اکثریت گوند، هر هغه تفکر او ډله چې د افغانستان له تاریخ، فرهنگ او ملي هویت څخه انکار کوي او د ټولنیز قرارداد په اساس رامنځته شوې ملي وثیقې او بنسټونه اساساً ردوي، د افغانستان وجودي فلسفې سره په ټکر او د هیواد دښمنان ګڼي.

همدارنگه اکثریت گوند هره هغه داخلي او بهرنۍ کړۍ چې د افغانانو سیاسي ارادې، زده کړو او ازاد فکر د پیاوړتیا په ضد دریځ نیسي او یا د پلمې له مخې د دې هڅه کوي چې دا ډول افکار د دودیز ناوړه فرهنگ په نوم توجیه کړي، د هېواد او افغانانو دښمنان بولي.

۱.۲ د شاتگپالو او ملي ضد افکارو او ډلو سره د مبارزې اړتیا

موږ د افغانستان له تاریخه دا د یو ملي درس په حیث زده کوو چې افراطیت او ملي

محور دوم:

مبارزه با افکار عقب‌گرا و ضدملی

حزب اکثریت، هر اندیشه و گروهی را که تاریخ، فرهنگ و هویت ملی افغانستان را انکار کند و میثاق‌ها و نهادهای ملی شکل گرفته بر بنیاد قرارداد اجتماعی را به شکل بنیادی مردود بشمارد، در تعارض با فلسفه وجودی افغانستان دانسته و آن را دشمن کشور تلقی می‌کند.

همچنین، حزب اکثریت هر حلقه یا جریان داخلی و خارجی را که در برابر تقویت اراده سیاسی، آموزش و اندیشه آزاد افغان‌ها موضع‌گیری کند، یا به هر بهانه بکوشد مخالفت با این ارزش‌ها را به نام سنت‌ها و فرهنگ‌های نادرست توجیه نماید، دشمن افغانستان و افغان‌های داند.

۱.۲ ضرورت مبارزه با اندیشه‌ها و جریان‌های عقب‌گرا و ضدملی

ما از تاریخ افغانستان این درس ملی را آموخته‌ایم که افراط‌گرایی و اندیشه‌های

ضدملی، همواره به ابزار تحقق اهداف استراتژیک قدرت‌های بیگانه تبدیل شده‌اند. هنگامی که بایزیدروشان ندای بیداری فکری، حقیقت‌جویی، عقلانیت و قرائت انسانی از دین را سر داد، امپراتوری مغول در برابر او اجیران مذهبی چون اخوند دروېزه را به میدان آورد تا این جنبش را زیر عنوان بدعت و کفر سرکوب کند. این، نخستین نمونه مستند در تاریخ افغانستان است که نشان می‌دهد اندیشه افراطی مذهبی به عنوان ابزاری سیاسی برای سرکوب یک جنبش ملی و روشنفکرانه به کار گرفته شد.

پس از آن، همین میکانیزم در برابر خوشحال خان خټک نیز تکرار شد. خوشحال خان که نماینده آگاهی و انسجام سیاسی، کرامت ملی و استقلال فکری افغان‌ها بود، از سوی حاکمیت مغولی نه تنها از راه نظامی، بلکه از طریق افراط‌گرایی مذهبی و ایجاد تفرقه داخلی نیز سرکوب شد. در برابر او نیز از اجیران منسوب به دین، استفاده شد. از این جهت، به این نتیجه می‌رسیم که افراط‌گرایی دینی تنها یک انحراف مذهبی نیست؛ بلکه ابزاری حساب‌شده سیاسی - استخباراتی است که برای از بین بردن وحدت ملی، اندیشه و موضع مستقل یک ملت به کار

ضد افکار تل د پردیو د ستراتیژیکو موخو د پلي کېدو وسیلې جوړې شوې دي. کله چې بایزید روښان د فکري بیداری، تجسس، عقلانیت او د دین د انساني تعبیر غږ پورته کړ، نو مغولي امپراتوری یې په مقابل کې د اخوند دروېزه په څېر مذهبي اجیران ودرول، تر څو دا غورځنگ د (بدعت) او (کفر) تر نوم لاندې وځپي. دا د افغانستان په تاریخ کې لومړنی مستند مثال دی چې په کې افراطي مذهبي فکر د یوه ملي او روښانفکره حرکت د خپلو لپاره د سیاسي وسلې په توګه وکارول شو.

ورپسې، د خوشحال خان خټک پرواندي هم همدا میکانیزم تکرار شو. خوشحال خان چې د افغان سیاسي شعور او انسجام، ملي کرامت او فکري خپلواکۍ استازی و، د مغولي واکمنۍ له خوا نه یوازې په نظامي ډول، بلکې د مذهبي افراطیت او داخلي نفاق له لارې وځپل شو. د هغه پر وړاندې هم دین ته منسوب اجیران وکارول شول. له دې دواړه جریانونو دا نتیجه اخلو چې دیني افراطیت یوازې مذهبي انحراف نه، بلکې یو حساب شوی سیاسي - استخباراتي ابزار دی چې د ملت د یووالي، فکر او خپلواک دریځ د

ماتولو لپاره کارول کېږي.

گرفته می‌شود.

این استراتیژی بعدها از سوی امپراتوری بریتانیا بیشتر از پیش سیستماتیک گردید. تقویت افراطیت مذهبی، تعمیق شکاف‌های قومی و فکری، مقاومت در برابر آموزش و اداره مدرن، و برجسته‌سازی جریان‌های ضدملی در برابر هویت و تاریخ؛ همه و همه با این هدف صورت گرفت تا مردم افغانستان نتوانند به‌عنوان یک ملت سیاسی منسجم ظهور کنند. در قرن‌های بیستم و بیست‌ویکم، پروژه‌های مجاهدین و طالبان، اشکال معاصر همین تداوم تاریخی به شمار می‌روند. در دو سوی خط دیورند، برای این گروه‌ها یک ایکوسیستم جهادی ایجاد شد که در آن تنها همین جریان‌ها فرصت رشد و گسترش یافتند و در برابر آن، هرگونه اندیشه ملی و میهن‌دوستانه سرکوب گردید. در این ایکوسیستم جهادی، نسل‌کشی فکری به یک اصل بنیادین تبدیل شد؛ زنان از زندگی اجتماعی حذف شدند، آموزش محدود گردید، اندیشه جرم پنداشته شد و سیاست در انحصار زور و ایجاد ترس قرار گرفت.

وضعیت کنونی افراط‌گرایی و استبداد، ادامه همین سلسله طولانی تاریخی است. این وضعیت نه نماینده دین است و نه بازتاب‌دهنده واقعیت‌های فرهنگی و تاریخی

همدا تگلاره وروسته د انگریز امپراتوری له خوا نوره هم سیستماتیکه شوه. د مذهبي توندلاری پیاوړتیا، د قبیلوي او فکري وېش ژورول، د زده‌کړې او عصري ادارې پر وړاندې مقاومت او د هویت او تاریخ پروړاندې د ملي ضد کړيو مطرح کول؛ د دې لپاره ول چې افغان ولس د يوه منظم سياسي ملت په توگه راڅرگند نه شي. په شلمه او يوويشتمه پېړيو کې د مجاهدينو او طالبانو پروژې د همدې تاريخي تسلسل معاصرې بڼې دي. د ديورنډ کرښې دواړو غاړو کې دغو ډلو ته يو جهادي ایکوسیستم جوړ شو چې يوازې او يوازې همدغه ډلې پکې د ودې او غوړيدو فرصت لري او پر وړاندې يې هر ډول وطنپاله او ملي فکر خپل کېږي. په دغه جهادي ایکوسیستم کې فکري نسل وژنه بنسټيزه، ښځه له ټولنيز ژونده حذف، زده‌کړه محدوده او فکر جرم وبلل شو. همدارنگه سياست د زور او وېرې اچونې په انحصار کې راغی.

نننی افراطي او استبدادي وضعیت د همدې اوږدې تاريخي لړۍ دوام دی. دا وضعیت نه د دين استازيتوب کوي او نه د افغانانو د فرهنگي او تاريخي واقعيت انعکاس

افغانستان؛ بلکه تجلی آشکار اندیشه‌های عقب‌گرا و ضدملی است که هدف آن به ناتوانی کشاندن انسان افغان، عقب‌نگه‌داشتن جامعه و ناکام ساختن روند ملت‌سازی است. مردم افغانستان ذاتاً افراط‌گرا نیستند؛ افراط‌گرایی بر آنان تحمیل شده است. و هر باری که این مردم برای اندیشیدن، تجسس و تغییر تلاش کرده‌اند، به وسیلهٔ افراط‌گرایی سرکوب شده‌اند.

سرکوب، حذف، زندانی‌کردن و کشتار نیروهای ترقی‌خواه بر بنیاد اندیشهٔ سیاسی عقب‌گرا، در افغانستان پدیده‌ای تازه نیست. اگر به تاریخ معاصر کشور بنگریم، خشونت سیاسی و حذف سیستماتیک روحانیون، روشنفکران و تجددطلبان از سوی حکومت‌های وقت، از مهم‌ترین پیامدهای همین تفکر عقب‌گرا بوده است. اگر آغاز این سلسلهٔ کشتار مخالفان فکری و سیاسی به‌دست حکومت‌های افغانستان را از قتل رهبران نهضت مشروطه‌خواهی بدانیم، این عملکرد نزدیک به یک‌صد و بیست سال پیش، به‌شکل سیستماتیک آغاز شده است. در آن زمان نیز، حاکمان عقب‌گرا این اقدامات را به تحریک قدرتهای استعماری و برای حفظ و تداوم سلطهٔ خود انجام می‌دادند. بحث اندیشهٔ

دی، بلکې د شاتگپالي او ملي ضد افکارو ښکاره بڼه ده چې موخه یې د افغان انسان بې‌وسه کول، د ټولنې شاته گرځول او د ملت جوړونې بهیر شنډول دي. افغان ولس په ذات کې افراطي نه بلکې، افراطیت پرې تپل شوی دی. هر ځل چې ولس د فکر، تجسس او بدلون هڅه کړې، د افراطیت په واسطه ځپل شوی دی.

په افغانستان کې د شاتگپاله سیاسي تفکر په اساس د پرمختگپالو وژل، حذف او بندیاوول نوې خبره نه ده. که موږ خپل لنډ تاریخ ته وگورو، دواکمنو لخوا په سیستماتیک ډول د روحانیونو، روښانفکرانو، او تجددطلبانو پر وړاندې سیاسي تاوتریخوالی او حذف د همدې شاتگپالي سیاست له مهمو تبعاتو څخه و. همدارنگه که موږ په افغانستان کې د واکمنو لخوا د فکري او سیاسي مخالفانو د وژلو لړۍ پیل د مشروطیت غوښتونکو د مشرانو له وژلو حساب کړو، شاوخوا یو سل شل کاله پخوا دا لړۍ په سیستماتیک ډول پیل شوې وه. هغه وخت هم زموږ شاتگپاله واکمنانو دا اعمال د استعماري قدرتونو په لمسه او د خپل قدرت د بقا لپاره ترسره کول. زموږ ټولنه کې د شاتگپاله تفکر بحث یوازې

عقب‌گرایی در جامعه افغانستان، تنها به پنج دهه اخیر محدود نمی‌شود؛ اما تفاوت در این است که در دهه‌های اخیر، این اقدامات با ابعاد وسیع‌تر، خشونت‌بارتر و با حمایت آشکار قدرت‌های جهانی ادامه یافته است.

در نزدیک به پنج دهه گذشته، قدرت‌های استعماری به شکل آگاهانه کوشیده‌اند اندیشه معاصر، مدرنیسم و نوسازی افغانستان را پدیده‌هایی بیگانه، وارداتی و ناسازگار با واقعیت‌های کشور معرفی کنند. اما واقعیت دقیقاً برعکس است. این اندیشه عقب‌گرا و جریان‌هایی که زیر چتر آن شکل گرفته‌اند، پروژه‌هایی وارداتی و بیگانه‌اند. در افغانستان، عقب‌گرایی و افراط‌گرایی هدایت‌شده، نه یک انحراف دینی در تقابل با مدرنیسم است و نه مقاومت فرهنگی؛ بلکه ابزاری سیاسی در خدمت قدرت‌های استعماری است؛ ابزاری که به‌طور مستمر از بیرون تغذیه، تمویل و هدایت می‌شود.

از این جهت، با توجه به نقش اندیشه‌ها و جریان‌های عقب‌گرا و ضدملی در شکل‌گیری و تداوم بحران افغانستان، ما بر این باور هستیم که تا زمانی که این اندیشه‌ها و جریان‌ها از نظر فکری و سیاسی شکست نخورند، افغانستان نه به ثبات پایدار دست خواهد یافت و نه صاحب دولتی

تر و روستیو پنخو لسیزو نه محدودیږي، خو فرق یې دا دی چې په وروستیو کې دا اعمال ډېر پراخ، وحشیانه او د نړیوالو قدرتونو د ښکاره ملاتړ په اساس کېږي.

په نږدې پنخو لسیزو کې دلته د استعماري قدرتونو لخوا قصدا هڅه شوې چې معاصر فکر، مدرنیسم او د افغانستان نوي کول یوه پردی، وارداتي او د افغانستان له واقعیتونو جلا یوه هیولا معرفي کړي. خو واقعیت بیخي بدل او اپوټه دی. دلته شاتګپاله تفکر او ددغه تفکر د چتر لاندې رامنځته شوې ډلې وارداتي او پردی پروژې دي. په افغانستان کې شاتګپالنه او کنټرول شوی افراطیت، د مدرنیسم خلاف نه دیني انحراف دی او نه کلتوري مقاومت، بلکې د استعماري قدرتونو سیاسي ابزار دی. داسې ابزار چې په دوامداره توګه له بهره تغذیه، تمویل او واردېږي. د هېواد په ناورین کې د شاتګپالي او ملي ضدو افکارو او ډلو نقش ته په کتو، موږ په دې فکر یوو چې تر هغو چې دغه افکار او ډلې په فکري او سیاسي ډول مات نه شي؛ افغانستان به نه پایدار ثبات ته ورسېږي او نه به د ولس د ارادې پر بنسټ ولاړ دولت ولري.

خواهد شد که بر بنیاد اراده مردم استوار باشد.
در کنار جریان‌های عقب‌گرا، گروه‌ها و دسته‌های نیز وجود دارند که در ظاهر خود را ترقی‌خواه معرفی می‌کنند، اما در عین حال تاریخ، هویت و فرهنگ افغانستان را انکار می‌کنند.

حزب اکثريت با هرگونه اندیشه و فعالیت ضدملی، تعصب قومی، زبانی، مذهبی و منطقه‌ای، و نیز با تمامی جریان‌هایی که وحدت ملت افغانستان را تضعیف می‌کنند، ارزش‌ها، نشان‌ها و نمادهای ملی کشور را زیر سؤال می‌برند، یا در چارچوب نفوذ و منافع قدرت‌های خارجی علیه هویت ملی و حاکمیت ملی عمل می‌کنند، مبارزه می‌کند.

۲.۲ خطوط اصولی مبارزه حزبی

حزب اکثريت به تغییر مترقی سیاسی، اجتماعی و فرهنگی از راه مبارزه فکری و سازمانی و بر پایه اراده مردم باور دارد. ما به‌جای موضع‌گیری احساسی و کینه‌توزانه در برابر رویدادها، از موضع‌گیری‌های عقلانی و سنجیده حمایت می‌کنیم. ما به مبارزه‌ای فکری و عملی باور داریم که مطالعه تاریخ، ارتقای دانش سیاسی، ترویج اندیشه آزاد و مشارکت فعال و سازمان‌یافته زنان و جوانان

د شاتگپالو ډلو تر څنگ موږ داسې ډلې او گروپونه هم لرو چې ظاهراً ځانونه پرمختګپال بولي، خو تر څنگ يې د افغانستان له تاريخ، هویت او فرهنگ څخه انکار کوي.

اکثريت گوند د هر ډول ملي ضد افکارو او فعاليتونو، قومي، ژبني، مذهبي او ستمي تعصب، او هغو جريانونو سره مبارزه کوي چې د افغان ملت يووالی زيانمنوي، د هېواد ملي ارزښتونه، نښې او سمبولونه تر پوښتنې لاندې راولي، يا د بهرنيو اغېزو او گټو په چوکاټ کې د ملي هویت او ملي حاکمیت پر ضد عمل کوي.

۲.۲ د گوندي مبارزې اصولي کرښې

د اکثريت گوند په سازماني فکري مبارزې او د ولس په اراده په مترقي سياسي، ټولنيز او فرهنگي تغيير باور لري. موږ پېښو سره د احساساتي او کرکجن چلند په ځای د عقلايي غبرگون پلوي يوو. موږ د داسې فکري او عملي مبارزې پلويان يوو چې د تاريخ لوستل، د سياسي شعور لوړول، د ازاد فکر ترويج او په ملي پروسو کې د ښځو او ځوانانو فعال سازماني گډون يې د مبارزې

در پروسه‌های ملی، پایه‌های اساسی آن را تشکیل دهد. در این مبارزه، ما انسان‌ها را محکوم نمی‌کنیم؛ اندیشه‌ها را نقد می‌کنیم. مردم را طرد نمی‌کنیم؛ بلکه با افکار ضدملی مبارزه می‌کنیم. سرها را نمی‌شکنیم؛ بلکه اندیشه‌ها را پرورش می‌دهیم.

در مقابل، یکی از خاصیت‌های آشکار اندیشه‌ها و جریان‌های افراطی و ضدملی این است که همواره در برابر سنت‌ها، باورها و اعتقادات مردم با تحقیر برخورد کرده و به شکل آگاهانه تلاش می‌کنند این ارزش‌ها و باورها را تضعیف یا از میان ببرند. ما چنین اندیشه‌های ضدافغان را تهدیدی جدی علیه وحدت ملی، ثبات اجتماعی و استقلال فکری می‌دانیم و در برابر آن‌ها مبارزه مردم‌محور را پیش می‌بریم. ما به باورها و اعتقادات مردم احترام می‌گذاریم، اما با تبدیل کردن باور دینی به ابزار بردگی، خشونت و کسب قدرت سیاسی مخالفیم.

در حال حاضر، یک رژیم افراطی و استبدادی بر کشور حاکم است و در کنار آن، جریان‌های مختلف اپوزیسیون نیز فعالیت دارند. برخی از این جریان‌ها نیمه‌اپوزیسیون‌اند که در چارچوب رژیم موجود خواهان اصلاحات هستند؛ برخی دیگر نیز دارای همان تفکر افراطی مشابه با حاکمیت کنونی بوده و

بنسټونه وي. دغې مبارزې کې موږ خلک نه محکوموو، نظریې نقدوو؛ له ولسخه یې نه شپړو، بلکې ملي ضد افکار ردوو، د یو بل سرونه نه ماتوو، بلکې فکرونه روزو. زموږ برخلاف، د افراطي او ملي ضد افکارو او ډلو یوه څرگنده ځانگړنه دا ده چې د ولس د دودونو، عقایدو او باورونو په مقابل کې تل له سپکاوې ډک چلند کوي او په شعوري ډول د دغو دودونو او باورونو د کمزوري کولو او له منځه وړلو هڅه کوي. موږ دا ډول افغان‌ضده مفکورې د ملي یووالي، ټولنیز ثبات او فکري خپلواکۍ پر وړاندې جدي گواښ بولو او په مقابل کې یې ولس‌محوره مبارزه کوو. موږ د ولس عقایدو ته درناوی لرو، خو د عقیدې په نوم د غلامۍ، تاوتریخوالي او د واک د ترلاسه کولو لپاره له هغې د سیاسي ابزار جوړولو په ضد یوو.

دا مهال پر هېواد یو افراطي استبدادي رژیم حاکم دی خو تر څنګ یې د اپوزیسیون بېلابېل ډولونه فعالیت کوي. ځینې یې نیمه اپوزیسیون دي چې د اوسني رژیم په داخل کې د اصلاحاتو غوښتونکي دي، ځینې نور بیا له اوسني حاکم رژیم سره ورته افراطي تفکر لري او د نیابتی ډلو په توګه هڅه کوي چې

په سيمه کې د بې ثباتۍ څرخ جاري وساتي. د اپوزيسيون بل ډول هغه جريانونه دي چې غواړي د پرديو د وسلو او اجنداوو په مټ اوسنی رژيم يا حذف او يا د معاملي له مخې واک کې ورسره شريک شي. ځينې نور بيا د انجويانو او فردي ټوليزو شبکو له لارې ځان د اپوزيسيون په توگه معرفي کوي، خو اساسي هدف يې بېرته يوازې مشخصو افرادو ته د څو کيو ترلاسه کول دي. دغه راز يوه وړه ملي ضد کړۍ هم شته چې نه ولسي ريښه لري او نه يې افکار د ولس له منځه سرچينه اخيستي؛ خو يوازې د فردي امتيازاتو د ترلاسه کولو لپاره زهرجنه، د نفاق، تعصب او وېش ژبه کاروي. د اکثريت گوند، نه يوازې له دغه ډول جريانونو سره لار نه وړي، بلکې ټول هغه جريانونه برېښوي چې د هېواد سياسي پروسه او پرمختگ د ټکني کولو باعث گرځي.

د دغو ټولو جريانونو سره د اکثريت گوند اختلاف اصولي دی. دا ځکه چې دوی هم په حذف باور لري، او هم د پرديو په مرسته او اجندا د سياسي واک په ترلاسه کولو، او يا پکې شريکېدو ته مشروعيت ورکوي. د افراطيت او ملي ضد افکارو پر وړاندې زموږ

به عنوان گروه‌های نيابتی تلاش می‌کنند چرخه بی‌ثباتی در منطقه را متحرک نگه‌دارند. نوع دیگری از اپوزيسيون، جريان‌هایی هستند که می‌کوشند با تکیه بر سلاح و برنامه‌های بیگانه، یا رژیم کنونی را حذف کنند و یا از راه معامله در قدرت با آن شریک شوند. برخی دیگر نیز از طریق نهادهای غیردولتی و شبکه‌های جمعی و فردی، خود را به عنوان اپوزيسيون معرفی می‌کنند؛ اما هدف اساسی‌شان در نهایت تنها به دست آوردن سهم و مقام برای افراد مشخص است. همچنین، حلقات کوچکی از جريان‌های ضد ملی نیز وجود دارند که نه ریشه مردمی دارند و نه اندیشه‌های‌شان از میان مردم برخاسته است؛ بلکه تنها برای دستیابی به امتیازات شخصی، از زبان زهرآگین تفرقه، تعصب و چندپارگی استفاده می‌کنند. حزب اکثريت نه تنها با چنین جريان‌هایی همراهی نمی‌کند، بلکه تمامی جريان‌هایی را که روند سیاسی و مسیر پیشرفت کشور را با مانع مواجه می‌سازند، افشامی‌کند.

اختلاف حزب اکثريت با تمامی این جريان‌ها، اختلاف اصولی است. زیرا آنان، هم به حذف باور دارند و هم مشروعيت کسب يا شريک شدن در قدرت سياسي را از طريق کمک‌ها و برنامه‌های بيگانگان

می‌پذیرند. شیوه مبارزه ما در برابر افراط‌گرایی و اندیشه‌های ضدملی این است که بر یک عمل سازمانی شفاف، بومی، واقعی و کاملاً مستقل باور داریم و برای تقویت سه ستون اساسی دولت-ملت‌سازی؛ یعنی تاریخ، قرارداد اجتماعی و آموزش و اندیشه آزاد انسان افغان، مبارزه می‌کنیم. بنابراین، مبارزه سیاسی حزب اکثریت بر اساس همین خطوط اصولی جهت و مسیر خود را تعیین می‌کند.

در پایان، ما باور داریم که ناامیدی بزرگ‌ترین مانع در مسیر روند سیاسی است. ناامیدی مبارزه در برابر افراط‌گرایی و اندیشه‌های ضدملی را تضعیف می‌کند و ممکن است افراد و سازمان‌های سیاسی را به دلیل همین ناامیدی به اتخاذ تصمیم‌های نادرست سوق دهد. ما ناامید نمی‌شویم، زیرا به مبارزه برحق، مستقل و مردمی خویش باور داریم. افزون بر این، نباید فراموش کنیم که تاریخ سیاسی بشریت نشان می‌دهد تنها سازمان‌های سیاسی مستقل می‌توانند ثبات سیاسی پایدار ملت‌ها را تضمین کنند.

د مبارزې بڼه دا ده چې موږ په شفاف، بومي، واقعي، او په بشپړ خپلواک سازماني عمل باندې باور لرو او د دولت - ملت جوړونې د درېيو اساسي ستونو: يعني تاريخ، اجتماعي قرارداد او د افغان انسان د زده‌کړو او ازاد فکر د پياوړتيا لپاره مبارزه کوو. پر دې اساس، د اکثریت گوند سياسي مبارزه د همدې اصولي کړنښو په رڼا کې خپل لوری ټاکي.

په پای کې، موږ باور لرو چې ناهيلي په سياسي پروسه کې تر ټولو خطرناک څنډ دی. ناهيلي د افراطيت او ملي ضد افکارو پر وړاندې مبارزه ټکنۍ کوي او کېدای شي افراد او سياسي سازمانونه د همدې ناهيلي له امله غلطې پرېکړې وکړي. موږ نه ناهيلي کېږو، ځکه چې پر خپله حقه، خپلواکه او ولسي مبارزې باور لرو. سربېره پردې دا باید هېر نه کړو چې د بشریت سياسي تاريخ بڼي چې يوازې خپلواک سياسي سازمانونه د ملتونو پايدار سياسي ثبات تضمینولای شي.

درېيم محور:

د خپلواک او مترقي دولت جوړونه

اکثريت گوند پردې باور دی چې اوسنی افراطي او استبدادي حاکميت ماتېدونکی دی. تېرو تجربو ته په کتو دلته د نظامونو نسکورېدل که څه هم ناڅاپي او نابېره پېښېږي، خو مقدمات يې له وړاندې موجود وي. اوسنی حاکميت هم د خپلو داخلي کړکېچونو، ولسي نارضايتو، د ويجاړ اقتصاد، او په نړۍ والو او سيمه ييزه کچه د چټکو سياسي بدلونونو پر وړاندې په متزلزل حالت کې دی. بالاخره به له دوو انتخابونو سره مخ کېږي: يا به د ولس دارادې پر بنسټ مشروع دولت جوړېږي ته غاړه ږدي، او يا به د يوې ډلې په توگه له فعال سياسي ډگړه وځي.

زموږ له نظره د هر ډول راتلونکي نابېره احتمالي وضعیت سره د مخامخ کېدو لپاره، يوازې سياسي گوندونه، منسجم سازمانونه او ولسي بومي بنسټونه د شرايطو تر عادي کېدو پورې د افکارو او عامه نظم په مدیریت کې

محور سوم:

ايجاد دولت مستقل و مترقي

حزب اکثريت بر این باور است که حاکميت کنونی افراطي و استبدادی، شکست پذیر است. با توجه به تجربه های گذشته، فروپاشی نظام ها در افغانستان، هرچند غالباً ناگهانی و غیرمنتظره رخ داده است، اما زمینه ها و مقدمات آن از پیش فراهم بوده است. حاکميت کنونی نیز در نتیجه بحران های داخلی، نارضايتی های وسیع مردمی، اقتصاد ویران شده، و تحولات شتابان سیاسی در سطح منطقه و جهان، در وضعیتی متزلزل قرار دارد. سرانجام، این حاکميت با یکی از دو گزینه روبه رو خواهد شد: يا به دولت سازی مشروع بر بنياد اراده مردم تن خواهد داد، يا به عنوان یک گروه، از صحنه فعال سیاسی کنار خواهد رفت.

از دیدگاه ما، برای مواجهه با هرنوع تحول ناگهانی و وضعیت احتمالی آینده، تنها احزاب سیاسی، سازمان های منسجم و نهادهای بومی و مردمی می توانند تا زمان بازگشت شرایط به وضعیت عادی، نقش اساسی در مدیریت

افکار عمومي و حفظ نظم عمومي ايځا کړند. با توجه به مجموعه این عوامل، انتظار می‌رود در نهایت عرصه سیاسی کشور وارد مرحله انتقال یا گذار شود. در این مرحله، زمینه برای فعالیت قانونی احزاب سیاسی و نهادهای بومي و مردمی فراهم خواهد شد تا با هدف تعیین چگونگی دولت‌سازي مشروع آینده، گفتگو ملی را آغاز کنند.

بر بنیاد این ضرورت ملی و با در نظر گرفتن واقعیت‌های تاریخی و کنونی کشور، در محور سوم، اندیشه و دیدگاه حزب اکثریت درباره گذشته، حال و آینده افغانستان به‌صورت کلی تبیین شده است. در این محور، مهم‌ترین موضوعات مربوط به تاریخ، سیاست، اقتصاد، فرهنگ و دولت‌سازي آینده کشور مورد بحث قرار گرفته و حزب از هم‌اکنون، به منظور آغاز بحث و دیالوگ ملی، اندیشه و روایت بدیل خود را ارائه می‌کند.

در این منشور، چارچوب کلی دولت مستقل و مترقی آینده سیاست‌ها و مفکوره عمومي آن تبیین می‌شود؛ اما حزب اکثریت تلاش خواهد کرد جزئیات تقنینی، تخنیکي و اداري حوزه‌های مختلف دولت را با استفاده از ظرفیت‌ها، شرایط و نظریات متخصصان هر حوزه، به‌صورت تفصیلی تدوین کرده و

اساسي نقش لوبولی شي. دغو ټولو ممکنه دلایلو ته په کتو په نهایت عادي حالت کې تمه ده چې د هېواد سياسي بهیر انتقالي يا گذار پړاو ته داخل شي او په همدې پړاو کې به د هېواد سياسي گوندونو او ولسي بومي بنسټونو لپاره د دې زمینه برابره شي چې د راتلونکي مشروع دولت جوړونې د څرنگوالي په موخه د ملي ديالوگ بهیر پیل کړي. د همدې ملي اړتیا پر بنسټ او د هېواد تاریخي او اوسنیو واقعیتونو ته په کتو، په درېیم محور کې د افغانستان تېر، حال او راتلونکي په اړه په عمومي توگه د اکثریت گوند فکر او لیدلوری بیان شوی او د هېواد د تاریخ، سیاست، اقتصاد، فرهنگ او راتلونکي نظام جوړونې پورې هره مهمه برخه پکې رانغښتلې ده، او گوند سر له اوسه د بحث او ديالوگ د پیل لپاره خپل بدیل فکر او روایت وړاندې کوي.

په دې منشور کې د راتلونکي خپلواک او مترقي دولت او سیاستونو عمومي مفکوره بیانېږي؛ خو اکثریت گوند به هڅه کوي چې د دولت د بېلابېلو برخو په اړه تقنیني، تخنیکي او اداري جزئیات د هرې حوزه له اړوندو ظرفیتونو، شرایطو او متخصصینو

څخه په استفادې په تفصيلي بڼه تدوين او خپلو گوندي غړو او وطنوالو سره شريک کړي.

د دې سربېره، موږ ژمن يو چې له ټولو هغو سياسي گوندونو، سياسي جريانونو، افرادو او گروپونو سره چې ملي افغاني اجندا ولري؛ د اکثريت گوند د تاسيس سره سم بحث او ډيالوگ پيل کړو. موږ باور لرو هغه افغانان چې زموږ په خير فکر کوي يا به موږ هغوی يا به هغوی موږ پيدا کوي.

۱.۳ ملي حاکميت او ولسي استازولي

حاکميت د خلکو مسلم حق دی، د ټول دولتي واک سرچېنه د خلکو آزاده اراده ده، هيڅ ډله او فرد نشي کولای ملي حاکميت انحصار کړي.

موږ ژمن يو چې د دولت په ټولو تقينې، اجرائيوي او مشورتي بنسټونو کې د خلکو عادلانه او مستقيم استازيتوب ته زمينه برابره کړو، څو ملي حاکميت د ولس د ارادې له لارې تمثيل شي. موږ پدې باور لرو چې سياسي گوندونه د ولسي استازولۍ، سياسي مشارکت او ملي حاکميت د تحقق اساسي وسيلې دي. گوندونه د دولت جوړونې په

در اختيار اعضای حزب و هموطنان خود قرار دهد. علاوه بر این، ما متعهد هستیم که همزمان با تأسیس حزب اکثريت، گفتگو و تعامل سیاسی را با تمامی احزاب، جريانهای سیاسی، شخصیتها و گروههای که دارای یک اجندای ملی و افغانستان محور باشند، آغاز کنیم. ما باور داریم که آن دسته از افغانها که همسو با ما می اندیشند، یا ما آنان را خواهیم یافت، یا آنان ما را خواهند یافت.

۱.۳ حاکميت ملی و نمايندگی مردمی

حاکميت، حق مسلم مردم است و سرچشمه تمامی قدرت دولتی، اراده آزاد مردم می باشد. هيچ گروه و فردی نمی تواند حاکميت ملی را در انحصار خود قرار دهد.

ما متعهد هستیم زمینه نمایندگی عادلانه و مستقيم مردم را در تمامی نهادهای تقينی، اجرائی و مشورتی دولت فراهم سازيم تا حاکميت ملی از طريق اراده مردم تمثيل شود. همچنين ما باورمنديم که احزاب سیاسی، ابزار اساسی تحقق نمايندگی مردمی، مشارکت سیاسی و حاکميت ملی هستند؛ احزاب در پروسه دولت سازی نقش محوری دارند و بنياد روابط منظم و مشروع میان مردم

و دولت را شکل می‌دهند. احزاب از طریق تکرر سیاسی و رقابت قانونی، انتقال مسئولانه قدرت را تضمین کرده و پروسه مردم‌سالاری را تقویت می‌کنند. در نهایت، احزاب سیاسی به‌جای (برخلاف) افراد می‌توانند از نظریات و خواسته‌های مردم به‌شکل منظم و مؤثر نمایندگی کنند؛ در حالی‌که در پروسه‌های سیاسی، تصمیم‌گیری‌های فردمحور، به‌خصوص در نبود برنامه سیاسی روشن، معمولاً کند، بی‌ثبات و غیرسنجیده می‌باشند.

۲.۳ ساختار اساسی دولت

با توجه به تجربه‌های تاریخی افغانستان، ساختار اجتماعی - اقتصادی، ثبات سیاسی و واقعیت‌های امنیتی کشور، ما از نظام متمرکز نیمه‌ریاستی حمایت می‌کنیم. ما باور داریم که یک مرکز سیاسی واحد و قدرتمند، نه تنها در تطبیق عادلانه حاکمیت قانون و اجرای برنامه‌های ملی اقتصادی کمک می‌کند، بلکه در شرایط اضطراری نیز می‌تواند هماهنگی لازم را برای حفظ ثبات ملی ایجاد نماید.

امادر عین حال، ما از انتقال صلاحیت‌ها از مرکز به واحدهای اداری محلی در عرصه‌های بودجه و نظام مالی، و خدمات عامه و ملکی حمایت می‌کنیم. بر همین اساس، ما باور

به‌بهره‌گیری محوری رول لری، د خلکو او دولت ترمنځ د منظمو او مشروع اړیکو بنسټ جوړوي. گوندونه د سیاسي تکرر او قانوني رقابت له لارې په مسوولانه ډول د واک انتقال تضمینوي او د ولسواکۍ بهیر پیاوړی کوي. بالاخره، د اشخاصو په ځای گوندونه د ولسي نظریاتو منظمه او موثره استازولي کولای شي؛ برعکس په سیاسي بهیرونو کې د اشخاصو پر پکړې ورو، بې ثباته او د سیاسي برنامې په نه موجودیت کې ناسنجیده وي.

۲.۳ د دولت اساسي جوړښت

موږ د افغانستان د تاریخي تجربو، ټولنیز - اقتصادي جوړښت، سیاسي ثبات او امنیتي واقعیتونو ته په کتو د متمرکز نیمه ریاستي نظام پلویان یوو. موږ باور لرو چې یو واحد او ځواکمن سیاسي مرکز نه یوازې په عادلانه ډول د قانون حاکمیت او ملي اقتصادي برنامو پلې کېدو سره مرسته کوي، بلکې بیړنیو حالتو کې د ملي ثبات د ساتلو لپاره ښه همغږۍ رامنځته کولای شي.

خو په عین حال کې موږ د بودجې او مالي نظام، او د عامه او ملکي خدمتونو په برخه له مرکز څخه سیمه‌ییزو اداري واحدونو

ته د واکونو د انتقال پلويان يوو. په همدې اساس، موږ باور لرو چې په عملي او تدريجي ډول د هېواد بوديجوي - مالي جوړښت او بيوروکراتيک نظام ژورو، بنسټيزو او هدفمندو اصلاحاتو ته اړتيا لري؛ خو حکومتولي اغېزناکه، چټکه، عادلانه، ولس محوره او حساب ورکوونکې شي.

داريم که ساختار بوديجوي و مالي و نظام بيوروکراتيک کشور نیازمند اصلاحات عميق، بنيادی و هدفمند به صورت عملی و تدريجي است؛ تا حکومت داری مؤثرتر، سریع تر، عادلانه تر، مردم محور و پاسخ گو گردد.

۳.۳ د قواوو تفکیک او توازن

د قدرت د انحصار د مخنيوي او د ولسي ارادې د درناوي او حفاظت لپاره بايد د دولت واکونه په تقنيني، اجرائيوي او قضايي قواوو په ډېر روښانه ډول ووېشل شي. تر څو هره قوه د خپلو مشخصو صلاحيتونو په چوکاټ کې د قانون سره سم فعاليت وکړي. د قواوو ترمنځ بايد متقابل نظارت او توازن بايد داسې تضمين شي چې هېڅ اداره ونشي کولای، واک متمرکز کړي چې د پراخ فساد زمينه وگرځي، برعکس هره قوه بايد د قانون او ولس پر وړاندې مسووله او ځواب وويونکي وي.

۳.۳ تفکیک و توازن قوا

برای جلوگیری از انحصار قدرت و احترام و حفاظت از ارادهٔ مردم، صلاحیت‌های دولت باید به شکل روشن میان قوای تقنینی، اجرایی و قضایی تفکیک و تقسیم شود؛ تا هر قوه در چارچوب صلاحیت‌های مشخص خویش و مطابق قانون عمل نماید. میان قوا باید نظارت متقابل و توازن تضمین شود، تا هیچ نهاد دولتی نتواند قدرت را در اختیار خود متمرکز سازد که زمینهٔ گسترش فساد را فراهم کند. برعکس، هر قوه باید در برابر قانون و مردم مسئول و پاسخ‌گو باشد.

۴.۳ اجرائیه قوه

دا چې موږ د نیمه ریاستي نظام ملاتړ کوو، پدې کې د دولت اجرائيوي مشرتابه هیات د خلکو د مستقیمو رایو او د خلکو د

۴.۳ قوه اجرائیه

از آنجا که ما از نظام نیمه ریاستی حمایت می‌کنیم، در این چارچوب، هیأت رهبری اجرایی دولت مشروعیت خود را از آرای

مشروع استازو له لارې مشروعیت ترلاسه کوي. پدې چوکاټ کې ولسمشر د خلکو له خوا د سراسري، ازادو او مستقلو ټاکنو له لارې انتخابېږي او د دولت په راس کې د ملي یووالي د سمبول او وسله والو ځواکونو د اعلي سر قوماندان په توګه د هېواد د ملي امنیت، ملي اقتصاد او بهرني سیاست لومړۍ درجه واکونه لري.

لومړی وزیر د ولسمشر له خوا معرفي او هغه بیا د خپلې کابینې سره یو ځای د اعتماد رایې د اخیستو لپاره د ولسي جرګې تایید ترلاسه او دنده پیلوي. د لومړي وزیر دندې، مسؤلیتونه او د صلاحیتونو حدود باید په اساسي قانون کې تعیین او تسجیل شي.

دغه راز، موږ د حکومتولۍ له تیرو تجربو نه په ګټې اخیستو سره د مرکزي او سیمه ییزو اداري واحدونو د صلاحیتونو او دندو د تنظیم لپاره د اړوندو قوانینو شتون لازمي بولو. موږ له اساسي قانون وروسته د مرکزي اساسي تشکیلاتو او سیمه ییزې ادارې قوانین هغه مهم تقنیني اسناد بولو چې له واک څخه د ناوړه استفادې او سیاسي فساد مخه پرې نیول کیږي. موږ په دې باور یو چې د عدم تمرکز تر عنوان لاندې د ځینو معلوم الحاله

نخست وزیر توسط رئیس جمهور معرفی می شود و سپس همراه با کابینه خویش برای کسب رأی اعتماد، تأیید ولسی جرگه را دریافت کرده و فعالیت خود را آغاز می کند. وظایف، مسئولیت ها و حدود صلاحیت های نخست وزیر باید در قانون اساسی تسجیل گردد.

همچنین، با بهره گیری از تجربه های گذشته حکومت داری، ما وجود قوانین مشخص برای تنظیم صلاحیت ها و وظایف واحدهای اداری مرکزی و محلی را ضروری می دانیم. از دیدگاه ما، پس از قانون اساسی، قوانین مربوط به ساختارهای اساسی مرکزی و اداره محلی، از مهم ترین اسناد تقنینی هستند که می توانند از سوء استفاده از قدرت و فساد سیاسی جلوگیری کنند. ما باور داریم که بحث های برخی جریان های مشخص سیاسی زیر عنوان عدم تمرکز، نه برای حل مسائل

سياسي ډلو بحثونه د ملي مسايلو د حل لپاره نه بلکې د ډله ييزو يا قومي سياستونو لپاره دي. موږ په ولسواليو او ولايتونو کې د خلکو د ستونزو د حل لپاره د سيمه ييزو ادارو په واکونو کې زياتوالی او په مرکز کې د واکونو د تجمع د مخنيوي لپاره د هر ډول تخنيکي طرحو ملاتړ کوو.

۵.۳ مقننه قوه

موږ باور لرو چې د دولت مقننه قوه بايد د خلکو د مستقيم او ازادو رایو په وسيله د ټاکل شويو استازو له خوا جوړه شوي وي. دا قوه چې له دوو مجلسونو ولسې او مشرانو جرگې به جوړه وي، د قانون جوړونې، پر اجرائي کړنو څارنه او د خلکو د ارادې تمثيل تضمینوي. د دې قوې فعاليت بايد د متقابل توازن او د ولسواکو اصولو په چوکاټ کې وي، څو د واک انحصار مخنيوی وشي او هره حکومتي اداره د خلکو پر وړاندې مسووله او ځواب ويونکې شي. موږ د مشرانو جرگه کې د هغو محدودو انتصابي چوکيو لپاره د ديني او قومي اقليتونو او د ديورنډ کرښې هاخوا پښتنو او بلوڅو انتصاب ته د لومړيتوب ورکولو ملاتړ کوو.

۵.۳ قوه مقننه

ما باور داريم که قوه مقننه دولت بايد از نمايندگانی تشکیل شود که از طريق آرای مستقيم و آزاد مردم انتخاب شده باشند. اين قوه که از دو مجلس ولسی جرگه و مشرانو جرگه تشکیل می‌شود، مسئولیت قانون‌گذاری، نظارت بر عملکردهای اجرایی و تضمین تمثيل اراده ملت را بر عهده دارد. فعاليت اين قوه بايد در چارچوب توازن متقابل قدرت و اصول مردم‌سالاری انجام شود تا از انحصار قدرت جلوگیری شده و هر نهاد حکومتی در برابر مردم مسئول و پاسخ‌گو باشد. ما در مورد کرسی‌های محدود انتصابی در مشرانو جرگه، از اولويت‌دادن به نمايندگان اقليت‌های دينی و قومی، و نیز پشتون‌ها و بلوچ‌های آن‌سوی خط ديورند، حمايت می‌کنيم.

۶.۳ قضاييه قوه

موږ باور لرو چې د دولت قضايي قوه بايد په بشپړې خپلواکۍ د قانون حاکميت تضمين کړي. قضا بايد د اجرائيه او مقننه قوې له نفوذ څخه په اصلي معنا ازاده وي، تر څو عدالت په بې طرفه او شفاف ډول پلی شي. موږ د داسې قضايي نظام ملاتړ کوو چې ټول محاکم او عدلي ادارې د خلکو د اعتماد او ملي حاکميت د عملي کولو اساسي ابزار وي، او د قواوو تفکيک او د متقابل توازن اصول مراعت کړي.

۶.۳ قوه قضاييه

ما باور داريم که قوه قضاييه دولت بايد با استقلال کامل، حاکميت قانون را تضمين کند. قضا بايد در معنای واقعی کلمه از نفوذ قوای اجرائي و مقننه آزاد باشد، تا عدالت به صورت بی طرفانه و شفاف تطبيق گردد. ما از نظام قضايی حمايت می کنيم که در آن تمامی محاکم و نهادهای عدلی، ابزارهای اساسی برای جلب اعتماد مردم و تحقق حاکميت ملی باشند و اصول تفکيک قوا و توازن متقابل قدرت را رعايت کنند.

۷.۳ لويه جرگه

موږ باور لرو چې د لويې جرگې موسسه د ملي يووالي، د خلکو د ارادې د تمثيل او د سترو ملي پرېکړو د تائيد او حتا د واک د انتقال لپاره د افغانانو يو تاريخي او بې ساری ميکانيزم او بنسټ دی.

۷.۳ لويه جرگه

ما باور داريم که نهاد لويه جرگه، یک میکانیزم و بنیاد تاریخی و بی بدیل افغانها برای تحکیم وحدت ملی، بازتاب اراده مردم، تأیید تصمیمهای بزرگ ملی و حتی انتقال قدرت می باشد. ما در قانون اساسی آینده، همانند قانونهای اساسی گذشته، از قانونی شدن و جایگاه حقوقی لويه جرگه حمايت می کنيم. ما باور داريم که لويه جرگه های اضطراری در گذشته نقش مهمی در انتقال کشور از شرایط بحرانی به یک مرحله قانونی ایفا کرده اند. برای عبور از

موږ په راتلونکي اساسي قانون کې لکه د تېرو هغو په څېر د لويې جرگې د قانونمندی ملاتړ کوو. او پدې باور يو چې بېرنيو لويو جرگو له بحراني شرايطو څخه قانوني پړاو ته د گذار په برخه کې مهم رول لوبولی دی. نو له همدې امله د اوسني وضعیت څخه د وتلو

لپاره د گذار پړاو کې داسې بېړنۍ موسسې جرگې ته اړتيا ده چې د ټولو سېمو، ټولنيزو ډلو، اقشارو، گوندونو او صنفی اتحاديو په گډون جوړه شوي وي، خو د ملي گټو په اساس د راتلونکي لپاره برخليک ټاکنوکي پرېکړې وکړای شي.

وضعيت کنونی و ورود به مرحله گذار، نیاز به یک لویه جرگه اضطراری و فراگیر وجود دارد که با حضور همه مناطق، گروه‌های اجتماعی، اقشار مختلف، احزاب سیاسی و اتحادیه‌های صنفی تشکیل شود تا بر بنیاد منافع ملی، تصمیم‌های مهم و سرنوشت‌ساز برای آینده اتخاذ کند.

۸.۳ اساسي قانون؛ د افغانانو ملي وثيکه

موږ پدې باور يو چې افغانستان داسې اساسي قانون ته اړتيا لري چې د تېرو اساسي قوانينو تسلسل يې پاللی او د ولس د منتخبو استازو د رایې پر بنسټ د لويې جرگې له لارې تصویب شوی وي. دغه ملي وثيکه به د ولس ارادې په اساس د دولت او ملت ترمنځ ټولنيز قرارداد وي چې د درې گونو قواوو ترمنځ په تفکیک سره به د دولت جوړښت او د اتباعو اساسي حقوق او وجايب تعريفوي.

دغسې يوې ملي وثيقې باندې تر توافق پورې د گذار په مرحله کې د قانوني تشې د ډکولو لپاره به زموږ وړانديز دا وي چې د ۱۳۴۳ کال اساسي قانون له محدودو او اړينو استثنائاتو سره په موقت ډول نافذ شي.

۸.۳ قانون اساسی؛ میثاق ملی افغان‌ها

ما باور داریم که افغانستان به قانون اساسی نیاز دارد که تداوم و تسلسل قانون‌های اساسی گذشته را حفظ کرده و از طریق لویه جرگه و بر بنیاد آرای نمایندگان منتخب مردم تصویب شده باشد. این میثاق ملی، بر اساس اراده مردم، قرارداد اجتماعی میان دولت و ملت خواهد بود که در آن ساختار دولت، تفکیک میان سه قوه، و حقوق و وجایب اساسی شهروندان تعریف خواهد شد.

تا زمان دستیابی به توافق بر چنین میثاق ملی، برای پر کردن خلأ قانونی در مرحله گذار، پیشنهاد ما این است که قانون اساسی سال ۱۳۴۳ با استثنای محدود و ضروری، به صورت موقت نافذ گردد. زیرا قانون اساسی سال ۱۳۴۳، به ابتکار خود افغان‌ها و بدون

فشار هېچ قدرت خارجي، توسط خود افغان‌ها تدوين شد و مسير تاريخي تمرين دموکراسی در افغانستان نیز از همين جا آغاز گرديد.

دا ځکه چې د ۱۳۴۳ کال اساسي قانون د افغانانو په نوبت، پرته د کوم بهرني قدرت له فشار څخه خپله افغانانو جوړ کړی او په افغانستان کې د دموکراسۍ د تمرين تاريخي سفر له دغه ځايه پيل شوی دی.

۹.۳ اصول نظام انتخاباتی

ما باور داريم که انتخابات آزاد، شفاف و عادلانه، اصل بنيادی مردم‌سالاری و تضمين‌کننده تمثيل حاکميت ملی است. انتخابات بايد بر اساس اراده آزاد مردم برگزار شود و تمامی احزاب سياسی و مردم بايد در روند انتخابات، در چارچوب قانون، از فرصت‌های مساوی برخوردار باشند.

ما از نظام انتخاباتی حمايت می‌کنيم که تنوع اجتماعی و سياسی افغانستان را بازتاب دهد، در تعيين حوزه‌های انتخاباتی عدالت بر اساس تناسب جمعيت رعایت شود و زمینه برای نهادينه‌شدن برنامه‌های سياسی و نظريات ملی احزاب سياسی فراهم گردد. چنين نظامی بايد سياست را از انحصار افراد به سوی احزاب پاسخ‌گو و برنامه‌محور سوق دهد. اين نظام بايد توازن میان نمايندگی مستقيم منطقه‌ای و نمايندگی حزبی را تضمين کند تا اراده مردم در ساختارهای ملی، ولايتی و محلی بازتاب يابد.

۹.۳ د ټاکنيز نظام اصول

موږ باور لرو چې ازادې، شفافې او عادلانه ټاکنې د ولسواکۍ بنسټيز اصل او د ملي حاکميت د تمثيل ضامنې دي. ټاکنې بايد د خلکو د آزادې ارادې پر اساس ترسره شي او ټول سياسي گوندونه او وگړي بايد د ټاکنو په پروسه کې د قانون په چوکاټ کې مساوي حقوق او فرصت ولري.

موږ د داسې ټاکنيز نظام ملاتړ کوو چې د افغانستان ټولنيزه او سياسي تنوع منعکس کړي، د ټاکنيزو حوزو په تعيين کې د نفوسو په تناسب سره پکې عدالت رعایت شي، او د سياسي گوندونو د برنامو او ملي ليدلورو نهادينه کولو ته زمينه برابره کړي. داسې ټاکنيز نظام چې سياست د افرادو د انحصار په ځای حساب ورکوونکو او برنامه محوره گوندونو په لور حرکت وکړي. دا نظام بايد د مستقيمي سيمه ييزې استازولۍ او گونديزې

از ديدگاه ما، انتخابات بايد اصول شفافيت، نظارت و حفظ اعتماد مردم را رعايت كند. اداره انتخابات بايد نهاد مستقل، بې طرف و تابع قانون باشد تا از تقلب، فشارها و مداخلات نادرست جلوگیری شود.

استازولۍ توازن تضمين كړي، خو د خلكو اراده په ملي، ولايتي او محلي جوړښتنو كې څرگنده شي.

زموږ په باور ټاكنې بايد د شفافيت، څارنې او د خلكو د اعتماد د ساتنې اصول رعايت كړي. د ټاكنو اداره بايد خپلواكه، بې طرفه او د قانون تابع وي، خو د درغليو فشارونو او ناوړه مداخلو مخه ونیول شي.

۱۰.۳ ملي مقدسات

۱۰.۳ مقدسات ملي

تقریباً تمامی افغان‌ها مسلمان هستند. دین مبارک اسلام در افغانستان چنان با فرهنگ مردم درآمیخته و هماهنگ شده است که هیچ کس نمی‌تواند میان این دودمز جدایی مشخصی تعیین کند. این پیوند و امتزاج، به افغانستان در منطقه خصلت و هویت برجسته بخشیده است. حفظ و معرفی این میراث به نسل‌های آینده و جهان، به شناخت بهتر هویت ملی، افغانی و اسلامی ما کمک می‌کند.

نږدې ټول افغانان مسلمانان دي. د اسلام مبارک دين په افغانستان کې د خلکو له کلتور سره دومره گډ او هماهنگ دی چې ترمنځ يې د بېلتون کرښې هېڅوک نشي ټاکلې. دغه امتزاج افغانستان ته په سېمه کې يوه ډېره څرگنده ځانگړتيا او هویت ورکړی دی. ددې ساتل، پالل او راتلونکو نسلونو او نړۍ ته ور پیژندل زموږ د ملي افغاني او اسلامي هویت پیژندلو سره مرسته کوي.

ما باور داریم که مطالعه تاریخ افغانستان، چه پیش از اسلام و چه پس از ظهور اسلام، باید به صورت وسیع و دقیق در نصاب آموزشی گنجانیده شود و آثار، بناها و یادگارهای تاریخی مربوط به هر دو دوره تاریخی، بازسازی و حفاظت گردد. افغان‌ها در جهان اسلام

زموږ په باور په افغانستان کې د اسلام څخه پخوا او له هغه را وروسته د تاريخ مطالعه بايد په تفصيل سره په نصاب کې شامله او ددغه دوو تاريخي دورو، اثار، ځلي او ودانۍ بايد ترميم شي. لکه څرنگه چې

به عنوان ملتی مستقل، آزادی خواه و قابل احترام شناخته می شود. این میراث های تاریخی نه تنها برای نسل های آینده افغان، بلکه برای تمامی جهان اسلام نیز مایه افتخار معنوی به شمار می رود.

۱۱.۳ نمادهای ملی و هویت تاریخی

ما باور داریم که نمادهای ملی تنها سمبول های رسمی نیستند، بلکه بازتاب دهنده سرنوشت مشترک ملت، حافظه تاریخی و هویت ملی می باشند. بیرق ملی، پول ملی، سرود ملی و سایر نمادها، نمایانگر ارزش های فداکاری، آزادی و استقلال افغان ها هستند. از دیدگاه حزب اکثریت، حفظ و پاسداری از این ارزش ها، اساس هرگونه فعالیت سیاسی است که وحدت ملی را تأمین می کند.

همچنین، میراث مشترک تاریخی ما؛ یعنی تجربه ها، مبارزات، سنت های فرهنگی، ارزش های پذیرفته شده، شخصیت های تاریخی و قهرمانانی که نسل های گذشته، امروز و آینده ما را به هم پیوند می دهند، به جامعه انسجام و به دولت مشروعیت می بخشند.

ما سیاست، قانون و حکومت داری خود را در چارچوب همین ارزش های مشترک ملی و تجربه های تاریخی پیش خواهیم برد تا وحدت ملی، ثبات و تداوم دولت حفظ گردد.

افغانستان ته په اسلامي نړۍ کې دخپلواکۍ غوښتونکي او د احترام وړ ملت په سترگه کتل کېږي. دغه تاریخي میراثونه نه یوازې زموږ د راتلونکو افغان نسلونو لپاره، بلکې د ټولې اسلامي نړۍ لپاره هم معنوي ویاړ دی.

۱۱.۳ ملي نښې او تاریخي هویت

موږ باور لرو چې ملي نښې یوازې رسمي سېمبولونه نه دي، بلکې د ملت د ګډ برخلیک، تاریخي حافظې او ملي هویت څرګندونه کوي. ملي بیرغ، ملي سکه، ملي سرود او نورې نښې او څلي د افغانانو د قربانیو، ازادۍ او خپلواکۍ د ارزښتونو استازیتوب کوي. د اکثریت ګوند په باور د دې ارزښتونو ساتنه او پالنه د داسې سیاسي فعالیت اساس دی چې ملي یووالی تامینوي.

همدارنګه زموږ ګډ تاریخي میراث یعنې هغه تجربې، مبارزې، فرهنګي دودونه، منلي ارزښتونه او تاریخي مشاهیر او اتلان چې زموږ تېر، اوسني او راتلونکي نسلونه سره نښلوي، ټولنې ته انسجام او دولت ته مشروعیت ور ښيي. موږ خپل سیاست، قانون او دولت داري د همدې ګډو ملي ارزښتونو او تاریخي تجربو په چوکاټ کې پر مخ وړو څو ملي یووالی، ثبات او د دولت تسلسل خوندي کړي.

اکثريت گوند که د راتلونکي مشروع سياسي اقتدار واگې په لاس کې ولري او يا هم لکه دا مهال د اپوزيسيون برخه وي؛ ځان ژمن بولي چې د دې منشور مطابق د خپلو ملي نېنو او تاريخي هويت څخه دفاع وکړي.

۱۲.۳ فرهنگ

موږ باور لرو چې فرهنگ، هنر، موسيقي او ادبيات د ټولنيز ميراث په توگه د راتلونکو نسلونو د پوهې او روزنې لپاره ډېر مهم دي او موږ د هر هغه سياست حمايت کوو چې يادو برخو ته جدي پاملرنه کوي. موږ په مورنۍ ژبه تعليم انساني حق بولو چې لږ تر لږه ماشومان بايد ور څخه محروم نه شي.

موږ به په هر ډگر کې د تاريخي او فرهنگي ميراثونو ساتنه، بيارغونه او ډيجيټلي کول هڅوو، او د مسؤلورسنيدو د پياوړتيا ملاتړ کوو، ترڅو فرهنگ د اختلاف له وسيلې څخه د يووالي او پرمختگ په عامل بدل شي. همدارنگه، د بهرني مصرفي فرهنگ پرځای د توليدي او د ملي فرهنگ پياوړتيا زموږ د گوند د فرهنگي سياست اصلي موخه ده.

حزب اکثريت، چه در آینده مسئوليت رهبري مشروع سياسي کشور را بر عهده داشته باشد و چه همانند وضعیت کنونی در جایگاه اپوزيسيون قرار گیرد، خود را متعهد می‌داند که مطابق با این منشور از نمادهای ملی و هويت تاريخی افغانستان دفاع نماید.

۱۲.۳ فرهنگ

ما باور داریم که فرهنگ، هنر، موسيقي و ادبيات به عنوان ميراث اجتماعي، برای آگاهی و تربيت نسل‌های آینده اهميت بسيار زیادی دارند و از هر سياستی که به اين عرصه‌ها توجه جدی داشته باشد، حمايت می‌کنيم. ما آموزش به زبان مادری را یک حق انسانی می‌دانيم و باور داریم که کودکان نبايد، حداقل، از این حق محروم شوند.

ما در همه عرصه‌ها از حفظ، بازسازی و ډيجيټالۍ سازی ميراث‌های تاريخي و فرهنگي حمايت و آن را تشويق خواهيم کرد. همچنين از تقويت رسانه‌های مسؤل پشتيبانی می‌کنيم تا فرهنگ از یک ابزار اختلاف و منازعه، به عاملی برای وحدت و پيشرفت تبديل شود.

همچنين، تقويت فرهنگ ملي توليدمحور به جای فرهنگ مصرفی وارداتی، یکی از اهداف اساسی سياست فرهنگي حزب خواهد بود.

۱۳.۳ حکومتولي او اداري اصلاحات

اکثریت گوند حکومتولي د ملت د خدمت، د قانون د حاکمیت او د دولت-ملت د پیاوړتیا وسیله گڼي، نه د واک د تمرکز او انحصار ابزار. موږ داسې ځواب ویونکي، مشروع او اغېزناک حکومت غواړو چې بنسټ یې پر عامه خدمتونو، غیر دودیز امنیت او ولسي باور ولاړ وي.

گوند د ملي حکومت په اډانه کې دننه د مرکز او سیمه ییزو اداري واحدونو ترمنځ د واک په محاسبه شوي او قانونمند وېش باندې باور لري؛ هغه په داسې بڼه چې اجرائي او مالي صلاحیتونه سیمه ییزو واحدونو او ادارو ته وسپاري، خو د ملي امنیت، ستراتیژیک سیاست جوړونه او د هېواد د حاکمیت ساتنې اړوند واکونه په مرکز پورې تړلي وي.

دغه راز موږ د ولسي مشارکت د پیاوړتیا لپاره، د ټولو لویو او وړو ښارونو د ښاروالانو د مستقیمو ټاکنو ملاتړ کوو، څو محلي ادارې خلکو ته مستقیمې ځواب ویونکې شي. موږ په دې برخه کې د هر هغه ولسي انسجام او نوښت چې د ښاروالیو له اداره کولو او د ښاري خدماتو رسولو سره مرسته کوي او د خلکو گډون او نقش ته لار پرانیزي، ملاتړ کوو.

۱۳.۳ حکومت داری و اصلاحات اداری

حزب اکثریت، حکومت داری را وسیله برای خدمت به ملت، حاکمیت قانون و تقویت دولت-ملت می داند، نه ابزاری برای تمرکز و انحصار قدرت. ما خواهان حکومتی پاسخ گو، مشروع و موثر هستیم که بر ارائه خدمات عمومی، امنیت غیرستنی و اعتماد مردم استوار باشد.

حزب در چارچوب دولت ملی، به تقسیم سنجیده، قانونمند و متوازن صلاحیت ها میان مرکز و واحدهای اداری محلی باور دارد؛ به طوری که صلاحیت های اجرایی و مالی به واحدها و اداره های محلی واگذار شود، اما صلاحیت های مربوط به امنیت ملی، سیاست گذاری استراتژیک و حفاظت از حاکمیت کشور در اختیار حکومت مرکزی باقی بماند.

همچنین، برای تقویت مشارکت مردمی، ما از انتخاب مستقیم شاورال های تمامی شهرهای بزرگ و کوچک حمایت می کنیم تا اداره های محلی مستقیماً در برابر مردم پاسخ گو باشند. در این راستا، از هرگونه ابتکار و انسجام مردمی که به اداره بهتر شهرداری ها، بهبود ارائه خدمات شهری و گسترش مشارکت

شهرودان کمک کند، پشنيانی می‌کنیم. ما متعهد هستيم که با حفظ اصالت و تداوم بيوروکراتيک ادارات ملکی، آن‌ها را از مداخلات سياسي مصون ساخته و به اداره‌هایی مسلکی، شفاف و کارآمد تبديل کنیم. همچنين، از جلوگیری از توسعه غيرضروری تشکيلات و تورم اداری در مرکز و واحدهای اداری محلی حمایت می‌کنیم و خواهان توسعه حکومت‌داری دیجیتال برای تسريع، استندردسازی و بهبود کیفیت ارائه خدمات عمومی هستیم.

۱۴.۳ چشم‌انداز اقتصادی

حزب اکثريت برای توسعه ملی، خودکفایی ملی و دستیابی به استقلال اقتصادی، خواهان اقتصاد مختلط است. اقتصادی که در آن دولت باید حافظ جدی بخش‌های استراتژیک، شرکت‌های دولتی و منابع ملی باشد؛ در حالی که متشبین خصوصی و بازار برای نوآوری و رشد اقتصادی تشويق و حمایت شوند. هدف ملی ما این است که هر فعالیت اقتصادی به بهبود زندگی مردم، تأمین رفاه ملی کشور و تحقق عدالت اجتماعی کمک کند. حزب باور دارد که صنعت، معادن و منابع طبیعی باید در راستای منافع ملی، به صورت

موثر ژمن یو چې ملکي ادارې د خپل بيوروکراتيک اصالت او تسلسل په ساتلو سره د سياسي مداخلو څخه خوندي په مسلکي، شفافې او اغېزناکې ادارې واړوو. دغه‌راز، موثر په مرکز او سيمه‌یيزو اداري واحدونو کې د غير ضروري تشکيلاتو او اداري پارسوب د مخنيوي ملاتړي، او د پراخې ډيجيټلي حکومتولۍ له لارې د عامه خدمتونو د چټکتيا او معياري کولو غوښتونکي یوو.

۱۴.۳ اقتصادي لیدلوری

اکثريت گوند د ملي پرمختگ، ملي بسياني او اقتصادي خپلواکۍ لپاره د مختلط اقتصاد غواړي. داسې اقتصاد چې دولت باید د ستراتيژیکو سکتورونو، دولتي تصديو او ملي منابعو کلک ساتونکی وي، په داسې حال کې چې شخصي متشبین او بازار د نوبت او اقتصادي ودې لپاره وهڅول شي. زموږ ملي هدف دا دی چې هر اقتصادي فعالیت د خلکو ژوند ښه، د هېواد ملي هوساينه تضمين او ټولنې ته عدالت راوړي. گوند باور لري چې صنعت، کانونه او طبعي سرچینې باید د ملي گټو لپاره په مسؤلانه،

مسئولانه، شفاف و پايدار مديريت و استخراج شونډ. منافع حاصل از منابع ملي بايد به صورت مستقيم برای بهبود زندگي مردم، تقويت خودکفايي کشور و حفظ حقوق نسل های آينده به کار گرفته شود.

۱۵.۳ زمين، آب و زراعت

حزب اکثريت باور دارد که زمين، آب و ساير منابع طبيعي متعلق به مردم و در خدمت رفاه ملي هستنډ، نه ابزاري برای منافع شخصي يا گروه های سياسي. ما برای حل مشکلات بی سرپناهی و مهاجرت، خواهان توزیع عادلانه زمين، بازگرداندن زمين های غصب شده و آبادسازی زمين های جديد زراعتی هستيم.

حزب خواهان تدوين برنامه های ملي برای مديريت و مهار آب ها و توسعه صنعت زراعتی، و همچنان ثبت و مديريت شفاف زمين های دولتي و خصوصي است؛ به شکلي که تمامی معلومات مالکيت و وضعیت حقوقی زمين ها در یک بانک ملي زمين ثبت و مديريت شونډ. اين امر تضمين خواهد کرد که منابع زميني کشور به شکل منظم و شفاف برای رفاه هموطنان، رشد اقتصادي و حفاظت از محيط زیست مورد استفاده قرار گیرند.

هدف ما اين است که هر افغان مالک

شفافه او پايداره بڼه اداره او استخراج شي. د ملي منابعو گټه بايد مستقيم د ولس د ژوند د بڼه کولو، د هېواد د خودکفايي د پياوړتيا او د راتلونکو نسلونو د حقونو د خوندي ساتلو لپاره وکارول شي.

۱۵.۳ ځمکه، اوبه او کرڼه

اکثريت گوند باور لري چې ځمکه، اوبه او نور طبيعي منابع د ولس او ملي هوساينې لپاره دي او دا بايد د شخصي يا سياسي گروپونو د منفعت وسيايل و نه گرځي. موږ د بې کورۍ او کپوالو ستونزې د حل لپاره د ځمکې عادلانه وېش، د غصب شويو ځمکو د بېرته راگرځول، د نويو کرنيزو ځمکو د آډول غواړو.

اکثريت گوند د اوبو د مهارولو او کرنيز صنعت لپاره د ملي پلانونو جوړولو او دولتي او شخصي ځمکو په شفافه توگه ثبت او مديريت غواړي، خو ټولې ځمکې په يو ملي بانک کې ثبت شي. دا به موږ ډاډمن کړي چې د ځمکو منابع د هېوادوالو د هوساينې، د اقتصادي ودې او د چاپېريال ساتنې لپاره په منظم او شفاف ډول وکارول شي.

زموږ هدف دا دی چې هر وگړی د خپل

حق خاوند، شخصي ملکيت او ځمکه يې د هر ډول تېري څخه خوندي او د ملي منابعو گټه مستقيم خلکو ته ورسول شي. همدارنگه اوبه او ځمکه د هېواد ملي پانگې په توگه د راتلونکو نسلونو لپاره خوندي پاتې شي.

حق قانوني خود باشد، مالکيت خصوصي و زمين‌های مردم از هرگونه تعرض مصون بماند، و منافع حاصل از منابع ملی به‌صورت مستقيم به مردم برسد. آب و زمين بايد به‌عنوان سرمايه‌های ملی کشور برای نسل‌های آینده حفظ و حراست شوند.

۱۶.۳ انساني پرمختگ او ټولنيز عدالت

اکثريت گوند د ټولنې رېښتني برابرۍ، د بېوزلۍ کمولو، د کورنۍ بنسټ خونديتوب او د سېمو متوازن پرمختگ ته ژمن دی. ښځې او ځوانان د ملي پرمختگ اصلي محرک گڼل کېږي. موږ د دوی د فکري او جسمي توانمندۍ او په ټولنه کې د فعال نقش ملاتړ کوو. موږ ټولو افغانانو ته د معمول تعليم سربېره د هغو سياستونو او پاليسيو ملاتړ کوو چې تمرکز يې په مسلکي مهارتونو او لنډ مهاله کورسونو وي تر څو ژر د کار بازار ته چمتو او د مسلکي کارگرو په توگه فعال رول ولوبوي. موږ باور لرو چې تعليمي نصاب بايد عادلانه، معياري، ملي او معاصر وي؛ داسې نصاب چې علمي تفکر، مسلکي وړتيا، ملي حس، مدني مسؤليت، د ملي هويت درناوی او د برابرۍ ارزښتونه پياوړي کړي.

۱۶.۳ توسعه انسانی و عدالت اجتماعی

حزب اکثريت به برابرۍ واقعي در جامعه، کاهش فقر، حمايت از بنياد خانواده و توسعه متوازن مناطق متعهد است. زنان و جوانان را از محرک‌های اصلی توسعه ملی می‌دانيم و از توانمندسازی فکري و جسمي آنان و نقش فعال‌شان در جامعه حمايت می‌کنيم.

ما از سياست‌ها و برنامه‌های حمايت می‌کنيم که در کنار آموزش عمومي، بر آموزش مهارت‌های مسلکي و دوره‌های کوتاه‌مدت تخصصی برای همه افغان‌ها تمرکز داشته باشد؛ تا آنان بتوانند در مدت کوتاه‌تر وارد بازار کار شده و به‌عنوان نيروی کار ماهر نقش مؤثري ايفا کنند. ما باور داريم که نصاب آموزشی بايد عادلانه، معياری، ملی و معاصر باشد؛ نصابی که تفکر علمی، توانایی‌های مسلکي، احساس ملی، مسؤليت مدني، احترام به هويت ملی و ارزش‌های برابرۍ را تقويت کند.

ما هرگونه باور به برتری جنسیتی، قومی، زبانی و منطقه‌ای را رد می‌کنیم و برابری کامل حقوقی همه شهروندان کشور را به‌عنوان یکی از اصول اساسی دولت و جامعه می‌پذیریم.

۱۷.۳ دفاع ملی و امنیت ملی

حزب اکثریت، امنیت ملی را به‌عنوان یک مفهوم جامع می‌نگرد که با بقای دولت، حفظ حاکمیت ملی و تأمین عزت، زندگی و رفاه مردم پیوند دارد. ما باور داریم که امنیت تنها قدرت نظامی نیست، بلکه ثبات سیاسی، عدالت اقتصادی، وحدت اجتماعی و حاکمیت قانون، ستون‌های اساسی آن را تشکیل می‌دهند.

حزب از افغانستان واحد، مستقل و تجزیه‌ناپذیر، با حفظ تمامیت ارضی و حاکمیت ملی آن قاطعانه حمایت می‌کند. ما ایجاد و تقویت نیروهای مسلح مسلکی، ملی و غیرسیاسی را یک اولویت می‌دانیم؛ نیروهای که بتوانند کشور را در برابر تروریزم، افراط‌گرایی، مداخلات خارجی و هرگونه تهدید تجزیه‌طلبانه محافظت کنند.

ما باور داریم که دفاع ملی باید با حمایت مردمی، اجماع ملی و حکومت‌داری عادلانه همراه باشد؛ زیرا امنیت بدون رضایت و مشارکت مردم پایدار نخواهد بود. هدف ما

مور د جنسیتی، قومی، ژبني او سېمه ییزې برتری هر ډول باور ردوو او د هېواد د ټولو اتباعو بشپړه قانوني برابري د دولت او ټولنې د اساسي اصل په توګه منو.

۱۷.۳ ملي دفاع او ملي امنیت

اکثریت گوند ملي امنیت ته د دولت د بقا، د ملي حاکمیت د ساتنې او د ولس د عزت، ژوند او هوساینې د خوندي کولو پورې د یو جامع مفهوم په سترګه ګوري. مور باور لرو چې امنیت یوازې پوځي ځواک نه، بلکې سیاسي ثبات، اقتصادي عدالت، ټولنیز یووالی او د قانون حاکمیت یې اساسي ستنې دي.

اکثریت گوند د یوه واحد، خپلواک او نه‌وېشل کېدونکي افغانستان د ځمکنۍ بشپړتیا او ملي حاکمیت کلک ملاتړ کوي. مور د مسلکي، غیر سیاسي او ملي وسله‌والو ځواکونو جوړول او پیاوړتیا لومړیتوب ګڼو؛ ترڅو هېواد له ترهګرۍ، افراطیت، بهرنۍ مداخلې او هر ډول تجزیه غوښتونکي ګواښ څخه وساتي. مور باور لرو چې ملي دفاع باید له ولسي ملاتړ، ملي اجماع او عادلانه حکومتولۍ سره مل وي؛ ځکه چې امنیت د ولس له رضایت او مشارکت پرته

ايجاد يک نظام امنيتي است که هم دولت را تقويت کند و هم حقوق اساسي اتباع را تضمين و محافظت نمايد.

۱۸.۳ عدالت انتقالی و آشتی ملی

حزب اکثريت باور دارد که در افغانستان، از سال ۱۳۵۲ هجري شمسی به این سو، کودتاها، جنگ‌های طولانی و خشونت‌ها زخم‌های عمیق انسانی، اجتماعی و ملی بر جای گذاشته‌اند. ثبات پایدار و وحدت ملی زمانی امکان‌پذیر است که ماهیت و حقیقت این فجایع روشن شود، کرامت قربانیان اعاده گردد و عدالت از مسیر قانون تأمین شود. بر همین اساس، ما خواهان یک روند ملی و قانون‌محور عدالت انتقالی هستیم که بر حقیقت‌یابی، پاسخ‌گویی عادلانه و آشتی اجتماعی استوار باشد.

حزب باور دارد که نقض‌های جدی و سیستماتیک حقوق بشر، از جمله جنایت‌های جنگی، جنایت علیه بشریت و سایر انواع تخلفات، باید بدون هیچ‌گونه معافیت سیاسی و سازمانی مورد بررسی قرار گیرند؛ اما این روند باید به دور از انتقام‌جویی، در چارچوب یک دولت ملی مشروع و مستقل و بر پایه اجماع ملی پیش برده شود.

پایدار نه وي. زموږ موخه د داسې امنيتي نظام جوړول دي چې هم دولت پياوړی کړي او هم د خلکو اساسي حقونه خوندي وساتي.

۱۸.۳ انتقالي عدالت او ملي پخلاينه

اکثريت گوند باور لري چې په افغانستان کې د ۱۳۵۲ هـ ش کال راهيسې کودتاوې، اوږدې جگړې او تاوتریخوالي ژور انساني، ټولنيز او ملي ټپونه پرې ايښي دي. دوامدار ثبات او ملي يووالی هغه مهال ممکن دی چې ددغه غميزو ماهیت او حقیقت روښانه شي، د قربانیانو کرامت اعاده او عدالت د قانون له لارې تأمین شي. له همدې امله، موږ د ملي او قانون‌محور انتقالي عدالت بهیر غواړو چې بنسټ یې پر حقیقت‌موندنې، عادلانه حساب‌ورکولو او ټولنیزې پخلاينې ولاړ وي.

اکثريت گوند باور لري چې د بشري حقونو جدي او سیستماتیکې سرغړونې لکه جنگي جنايتونه، د بشریت ضد جنايتونه او د سرغړونو نور ډولونه باید له سياسي او تنظيمي معافیت پرته وڅېړل شي، خو دا بهیر باید له غچ‌اخيستنې لرې، د خپلواک او مشروع ملي دولت تر چتر لاندې او د ملي اجماع په رڼا

از طریق یک میکانیزم ملی شفاف و بی‌طرف، جرایم آشکار و تثبیت‌شده باید به مراجع قضایی مستقل و مشخص ارجاع داده شوند؛ تا عدالت از مسیر قانون تأمین گردد و کشور به سوی صلح پایدار و آشتی ملی مسئولانه هدایت شود.

۱۹.۳ تکنالوژی معلوماتی

ما باور داریم که اطلاعات شخصی و حفاظت از حریم خصوصی دیجیتال، حق اساسی هر فرد است. اطلاعات مردم امانت است، نه ابزاری برای قدرت. هیچ‌کس حق ندارد بدون اجازه صاحبان اطلاعات، از این معلومات برای اهداف سیاسی، تبعیض‌آمیز یا تجاری استفاده کند.

ما در کنار سایر پیشرفت‌های تکنالوژی، از توسعه‌های نوین دیجیتلی مانند هوش مصنوعی حمایت می‌کنیم؛ اما تأکید داریم که استفاده از الگوریتم‌ها و فناوری‌های جدید باید عادلانه، شفاف و همراه با رعایت کرامت انسانی باشد. در این زمینه، دولت مسئولیت دارد تا سیاست‌ها و چارچوب‌های لازم را ایجاد کند.

کې پر مخ ولاړ شي. د يوه روڼ او بې‌طرفه ملي ميکانيزم له لارې دې مشهود او ثابت جرمونه ځانگړو او خپلواکو قضايي مراجعو ته وسپارل شي، خو عدالت د قانون له لارې تأمین او هېواد د تلپاتې سولې او مسئولانه ملي پخلاينې پر لور رهبري شي.

۱۹.۳ معلوماتي ټېکنالوژي

موږ باور لرو چې شخصي معلومات او د ډیجیټلي حریم خوندیتوب د هر وگړي اساسي حق دی، د خلکو معلومات امانت دی او باید د قدرت د وسیلې په توگه و نه کارول شي. هېڅوک حق نه لري چې د هغوی له اجازې پرته لدې معلوماتو څخه سیاسي، تبعیضي او سوداگریزه استفاده وکړي. موږ د نورو ټکنالوژیکي پرمختگونو تر څنګ د مصنوعي ځیرکتیا په څېر نویو ډیجیټلي پرمختگونو ملاتړ کوو خو ورسره پدې ټینګار کوو چې د الگوریتمونو او نوې ټکنالوژۍ کارونه باید عادلانه، روښانه او د انساني کرامت درناوی پکې رعایت شوی وي. په دې برخه کې دولت مسئولیت لري چې اړونده پالیسي رامنځته کړي.

۲۰.۳ مهاجره - دياسپورا ټولنه

د گوند په باور افغان مهاجرين او دياسپورا د ملت نه بېلېدونکې برخه او يوه ستراتيژيکه ملي پانگه ده. دياسپورا د افغان او نړيوالې ټولنې ترمنځ د وصل پل، د پوهې، پانگې او تجربې د لېږد سرچينه، او په نړيواله کچه د ملي گټو پرمحوريت د ولسي ديپلوماسۍ اغېزمن ځواک دی.

زموږ گوند د مهاجرينو او دياسپورا په اړه د يوې واحدې ملي پاليسۍ له لارې چې د هغوی سياسي، اقتصادي او کلتوري مشارکت ته زمينه برابره کړای شي، د هغوی تدريجي او باعزته راستنېدو ملاتړ کوي.

اکثريت گوند باور لري چې دولت او اړوند ملي سازماني مؤسسات بايد د يوې هدفمندې برنامې له لارې په لېرو پرتو هېوادونو کې د افغان دياسپورا د خپل مينځي فرهنگي - ټولنيزو اړيکو د ټينگښت او له هېواد سره د دغه پانگې د ملي تعلق ساتنې لپاره د اتحاديو او سازماني جوړښتونو د ايجاد او تنظيم په برخه کې اغېزناک رول ولري.

۲۰.۳ جامعه مهاجران - دياسپورا

حزب باور دارد که مهاجرين افغان و دياسپورای افغان، بخش جدایی ناپذیر ملت و یک سرمایه استراتژیک ملی هستند. دياسپورا پلی برای پیوند میان افغانستان و جامعه جهانی، منع انتقال دانش، سرمایه و تجربه، و نیروی مؤثر ديپلماسی مردمی در سطح بین المللی در راستای منافع ملی کشور است.

حزب از تدوین و اجرای یک سیاست ملی واحد در قبال مهاجرين و دياسپورا حمایت می کند؛ سیاستی که زمینه مشارکت سیاسی، اقتصادی و فرهنگی آنان را فراهم ساخته و از بازگشت تدريجي و باعزت آنان به کشور حمایت کند.

حزب باور دارد که دولت و نهادهای ملی مرتبط باید از طریق یک برنامه هدفمند، در کشورهای مختلف جهان نقش مؤثری در تقویت روابط فرهنگی و اجتماعی درون دياسپورای افغان و حفظ تعلق ملی این سرمایه ارزشمند به کشور ایفا کنند؛ از جمله از طریق ایجاد، تنظیم و حمایت از اتحادیه ها و ساختارهای سازمانی.

۲۱.۳ بهرنی سیاست

۲۱.۳ سیاست خارجی

د اکثریت گوند پدې باور دی چې د افغانستان بهرنی سیاست باید د ملي گټو، ملي وقار او ملي خپلواکۍ پر بنسټ ولاړ وي. په نږدې او لرې ماضي کې موږ له سترو بهرنیو قدرتونو سره هم د دښمنۍ تجربه وکړه او هم د دوستۍ، د دواړو ډولونو اړیکو پایلې نن زموږ په مخ کې پرتې دي. له بده مرغه دغو قدرتونو سره نه زموږ افراطي دښمني او نه هم ښه او بې قید و شرطه دوستي د ملت په ګټه تمامه شوې ده. له همدې امله موږ داسې بهرنی سیاست غواړو چې له ټولو هېوادونو سره اړیکې د متقابل احترام، توازن او ملي ګټو پر اصل تنظیم شوي وي.

موږ باور لرو چې د افغانستان ځواک او ثبات باید تر هر څه مخکې د هېواد له دننه څخه رامنځته او پیاوړی شي. پیاوړی اقتصاد، ملي یووالی او قوي دولتي بنسټونه هغه څه دي چې په اساس یې یو خپلواک او باعزت بهرنی سیاست پرمخ وړل کېدای شي. بهرنی سیاست باید د هېواد د اقتصادي پرمختګ، د پانګونې د جذب، د سوداګرۍ د پراختیا او د افغانستان د ستراتیژیک ترانزیتي موقعیت د اغېزمنتیا لپاره وکارول شي.

حزب اکثریت باور دارد که سیاست خارجی افغانستان باید بر پایه منافع ملی، عزت ملی و استقلال ملی استوار باشد. افغانستان در گذشته نزدیک و دور، هم تجربه دشمنی با قدرتهای بزرگ را داشته است و هم تجربه روابط دوستانه با آنان؛ پیامدهای هر دو نوع رابطه امروز در برابر ما قرار دارد.

متأسفانه نه دشمنی افراطی با این قدرتها و نه دوستی کورکورانه و بدون قید و شرط با آنان، به سود ملت افغانستان تمام نشده است. ما خواهان سیاست خارجی ای هستیم که روابط افغانستان با همه کشورهای بر اساس احترام متقابل، توازن و تأمین منافع ملی تنظیم شود.

ما باور داریم که قدرت و ثبات افغانستان باید پیش از هر چیز از درون کشور سرچشمه گرفته و تقویت شود. اقتصاد نیرومند، وحدت ملی و نهادهای قدرتمند دولتی، پایه‌های هستند که بر اساس آنها می‌توان یک سیاست خارجی مستقل و باعزت را پیش برد.

سیاست خارجی باید در راستای توسعه اقتصادی کشور، جذب سرمایه‌گذاری، توسعه تجارت و استفاده مؤثر از موقعیت استراتژیک ترانزیتی افغانستان مورد استفاده قرار گیرد.

افغانستان با واقعیت‌های جغرافیایی، تاریخی و اقتصادی منطقه پیوند عمیق دارد. ما باور داریم که منطقه نخستین حوزه سیاست خارجی افغانستان را تشکیل می‌دهد. ما متعهد به توسعه همکاری‌های منطقه‌ای بر پایه حسن همجواری، احترام متقابل، عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر و حل مسالمت‌آمیز منازعات هستیم؛ تا ثبات منطقه‌ای، همکاری‌های اقتصادی و توسعه مشترک تقویت گردد.

در همین چارچوب، ما باور داریم که تنظیم سیاست خارجی و ایجاد روابط رسمی با کشورهای جهان و نهادهای بین‌المللی، از مسئولیت‌ها و صلاحیت‌های اساسی دولت افغانستان است. دولت باید در پرتو قانون، رهبری تدوین و اجرای سیاست خارجی کشور را بر عهده داشته باشد و این پروسه را بر مبنای منافع ملی و یک موضع واحد ملی پیش ببرد.

حزب اکثریت باور دارد که حضور پایگاه‌های نظامی خارجی در کشور می‌تواند موجب طرح پرسش‌ها و ایجاد تهدیدهایی نسبت به حاکمیت ملی افغانستان شود؛ بر این اساس ما با ایجاد و استقرار هرگونه پایگاه نظامی خارجی در افغانستان مخالف هستیم.

حزب اکثریت از آزادی، عدالت و حق تعیین سرنوشت همه ملت‌های جهان قاطعانه

افغانستان د سیمې له جغرافیایي، تاریخي او اقتصادي واقعیتونو سره ژوره اړیکه لري. له همدې امله زموږ په اند سیمه د هېواد د بهرني سیاست لومړۍ دایره جوړوي. موږ د ښه ګاونډیتوب، متقابل درناوي، د یو او بل په کورنیو چارو کې د نه لاسوهنې او د شخړو د سوله‌ییز حل پر بنسټ د سیمه‌ییزو همکاریو پراختیا ته ژمن یو، څو سیمه‌ییز ثبات، اقتصادي همکاري او ګډ پرمختګ پیاوړی شي.

په همدې چوکاټ کې موږ باور لرو چې د بهرني سیاست تنظیم او د نړۍ له هېوادونو او نړیوالو بنسټونو سره رسمي اړیکې د افغانستان د دولت اساسي مسئولیت او صلاحیت دی. دولت باید د قانون په رڼا کې د هېواد د بهرنۍ پالیسۍ جوړول او پلي کول رهبري کړي او دا بهیر د ملي ګټو او واحد ملي دریځ پر بنسټ منځته یوسي. اکثریت ګوند باور لري چې په هېواد کې د بهرنیو هېوادونو پوځي اډې د ملي حاکمیت د پوښتنې او ګواښ لامل ګرځي؛ له همدې امله، ګوند په افغانستان کې د هر ډول بهرنیو پوځي اډو مخالف دی.

اکثریت ګوند د نړۍ د ټولو ولسونو د ازادۍ، عدالت او د خپل برخلیک د ټاکلو

حمایت می‌کند. ما باور داریم که هر ملت باید حق داشته باشد بر اساس اراده آزاد خود، سرنوشت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی خویش را تعیین کند.

ما همدردی سیاسی و اخلاقی خود را با مبارزات ملی‌خواهانه مردم فلسطین ابراز می‌داریم و سرکوب و فشار جاری از سوی اسرائیل علیه آنان را محکوم می‌کنیم. در عین حال تأکید می‌کنیم که همانند تجربه افغانستان، گروه‌های نیابتی جهادی در فلسطین نیز نه تنها مبارزات مردمی و ملی را منحرف ساخته‌اند، بلکه به ابزار و بهانه برای تشدید مداخلات و درگیری‌های غرب و اسرائیل در فلسطین و آسیای غربی تبدیل شده‌اند.

همچنین، مادر سراسر جهان، به‌خصوص در منطقه خود، با ملتها و جنبش‌های آزادی‌خواهی که در شرایط ظلم، استبداد و محرومیت زندگی می‌کنند، همدردی سیاسی و انسانی خود را ابراز می‌کنیم.

ما خط دیورند را یک خط تحمیلی و استعماری می‌دانیم که در نتیجه سیاست‌های استعماری، بدون در نظر گرفتن واقعیت‌های تاریخی، فرهنگی و اجتماعی، بر مردم دو سوی این خط تحمیل شده است. ما باور داریم

د حق کلک ملاتړ کوي. موږ باور لرو چې هر ملت باید دا حق ولري چې د خپلې ازادې ارادې پر بنسټ خپل سیاسي، اقتصادي او ټولنیز برخلیک وټاکي. موږ په دې لړ کې د فلسطین د ولسي ملتپالې مبارزې سره خپله سیاسي او اخلاقي خواخوږي څرگندوو او د اسرائیلو لخوا پرې روان جبرغندوو. ټینگار کوو چې افغانستان ته ورته په فلسطین کې هم جهادي نیابتي ډلو نه یوازې ملت‌پاله ولسي مبارزه اغوا کړې؛ بلکې د لوېدیځ او اسرائیلو د تېرې او ښکېلاک لپاره په فلسطین او غربي آسیا کې وسیلې او پلمې جوړې شوې دي. دې ته ورته، موږ په ټوله نړۍ او په ځانګړي ډول زموږ په سیمه کې له هغو ولسونو او ازادي غوښتونکو حرکتونو سره خپله سیاسي او انساني همدردی څرګندوو چې د ظلم، استبداد او محکومیت تر شرایطو لاندې ژوند کوي.

موږ د ډیورنډ کرښه یوه تحميلي او استعماري کرښه ګڼو چې د استعماري سیاستونو په پایله کې پر دوو اړو غاړو ولسونو، پرته له تاریخي، فرهنگي او ټولنیزو واقعیتونو تپل شوې ده. موږ باور لرو چې له افغانستان څخه بېل کړل شوي ولسونه باید دا حق ولري

چې د خپلې ازادې ارادې پر بنسټ د خپل سياسي برخليک په اړه پرېکړه وکړي. په همدې اساس زموږ گوند د پښتنو او بلوڅو د حقونو، عدالت غوښتنې او د هغوی د مبارزو او خوداراديت د مشروع غوښتنو ملاتړ کوي او ځان د دغو محکومو ولسونو له مبارزو سره په اخلاقي او سياسي همدردۍ کې شريک ګڼي.

مردمي که از افغانستان جدا ساخته شده‌اند، بايد حق داشته باشند بر اساس اراده آزاد خود، درباره سرنوشت سياسي خويش تصميم بگيرند. حزب ما از حقوق، عدالت‌خواهی و خواسته‌های مشروع خوداراديتی پشتون‌ها و بلوچ‌ها حمايت می‌کند و خود را از نظر اخلاقی و سياسي با مبارزات اين ملت‌های تحت فشار، همدرد و همراه می‌داند.

دویمه برخه | بخش دوم

اساسنامه

د لوی او بخښونکي خدای ﷻ په نامه

سریزه

افغانستان د خپل معاصر تاریخ په اوږدو کې له ګڼو سیاسي، ټولنیزو او ملي ننگونو سره مخ شوی دی. له دغو ننگونو او ترڅو تجربو څخه زموږ یوه زده کړه دا ده چې د هېواد د ملي خپلواکۍ ساتنه، د ولسواک حاکمیت ټینګښت، د قانون واکمني او د ټولنیز عدالت تحقق یوازې د روښانه لیدلوري، منظم او مسؤل سیاسي فعالیت له لارې ټینګېدای شي. د دغو موخو د تحقق لپاره د خلکو سیاسي پوهاوی، بسیج او سازمان ورکول لومړنی شرط دی. دا چارې په دوامداره او اغېزمن ډول یوازې د برنامه محوره سیاسي ګوندونو له لارې ترسره کېدای شي. د همدې اړتیا پر بنسټ، د افغانستان اکثریت ګوند د یوه ملي او ولسواک سیاسي سازمان په توګه خپل فعالیت د روښانو اصولو، ملي

مقدمه

افغانستان در طول تاریخ معاصر خود با بحران‌های فراوان سیاسی، اجتماعی و ملی روبه‌رو بوده است. یکی از مهم‌ترین درس‌هایی که از این مشکلات و تجربه‌های تلخ آموخته‌ایم، این است که حفظ استقلال ملی کشور، تحکیم حاکمیت مردمی، حاکمیت قانون و تحقق عدالت اجتماعی، تنها از طریق یک دیدگاه روشن، فعالیت سیاسی منظم و مسئولانه امکان‌پذیر است.

برای تحقق این اهداف، افزایش آگاهی سیاسی مردم، بسیج و سازماندهی آنان، نخستین شرط اساسی به شمار می‌رود و این امور به شکل دوامدار و مؤثر، تنها از طریق احزاب سیاسی برنامه‌محور قابل انجام است.

بر بنیاد همین نیاز، حزب اکثریت افغانستان به عنوان یک سازمان سیاسی ملی و مردم‌سالار، فعالیت خود را بر اساس اصول

روشن، منافع ملي، نظم سازماني و احترام به اراده مردم، تنظيم مي کند.

اين حزب باور دارد که رقابت و مشارکت سياسي بايد بر محور برنامه ها، نظريات و منافع عمومي شکل بگيرد و در راستای تأمين ثبات، پيشرفت و وحدت ملي کشور نقش مؤثر خود را ايفا کند.

اين اساسنامه، سند بنيادی برای تعيين ساختار تشکيلاتي حزب، حقوق و مکلفيت های اعضا، صلاحيت های رهبري حزب و ساير بخش های مربوطه، شيوه تصميم گيري و تأمين نظم و انسجام داخلي حزب است. تمام ارگان ها و اعضاي حزب، رعايت و اجراي احکام اين اساسنامه را مسؤليت خودمي دانند. اين اساسنامه توسط مؤسسان حزب ترتيب و تصويب شده است؛ که پس از یک سال، در صورت نیاز مورد تجديد نظر قرار خواهد گرفت تا اين چارچوب بنيادی برای تنظيم فعاليت های حزب، بيشتر تقويت گردد. تا زماني که ارگان های انتخابی مطابق با احکام اين اساسنامه ايجاد می شوند، امور حزب توسط شورای مؤسسان و منشی نوبتی تعيين شده، پيش برده خواهد شد.

گتو، سازماني نظم او د خلکو د ارادې د درناوي پر بنسټ تنظيموي. اکثريت گوند باور لري چې سياسي سيالي او مشارکت بايد د برنامه، نظرياتو او عامه گتو پر محور را وڅرخي او د هېواد په ثبات، پرمختگ او ملي يووالي کې اغېزناک رول ولري.

دا اساسنامه د گوند تشکيلاتي جوړښت، د غړو د حقوقو او مکلفيتونو، د گوند د رهبري او نورو اړونده څانگو د صلاحيتونو، د پرېکړو د نيولو او د داخلي نظم او انسجام لپاره اساسي سند دی. د گوند ټول ارگانونه او غړي د دې اساسنامې د احکامو رعايت او پلي کول خپل مسؤليت گڼي. دغه اساسنامه د گوند د مؤسسینو له خوا ترتيب او تصويب شوې ده چې يو کال وروسته به د اړتيا په صورت کې پرې بيا کتنه کوي، تر څو د گوند د فعاليتونو د تنظيم دا بنسټيز چوکاټ لا پياوړی شي. تر هغه چې د دې اساسنامې له احکامو سره سم انتخابي ارگانونه رامنځته کېږي، د گوند چارې به د مؤسسینو د شورا او د ټاکل شوي نوبتي منشي له خوا پرمخ وړل کېږي.

لومړۍ څپرکي

عمومي حکمونه

لومړۍ ماده:

د پېژندګلۍ نښې او ځانګړتياوې

۱- نوم: د افغانستان اکثريت گوند

۲- د افغانستان اکثريت گوند نښان د افغانستان د طبيعي، تاريخي او تمدني هويت او د گوند فکري ليدلوري بيانوي. د نښان ټول عناصر په ګډه دا پيغام وړاندې کوي چې د افغانستان اصلي ځواک د افغانانو په طبيعي سرچينو، فرهنگي پانګې، علمي وړتياوو او توليدي ظرفيتونو کې نغښتی دی او دا ځواک د ملي يووالي، کار او نوښت له لارې د هېواد د پرمختګ او ځان بساینې ته زمينه برابروي شي.

الف: غرونه او راختونکی لمر: دا دوې نښې د افغانستان د جغرافيايي هويت، تاريخي مقاومت او راتلونکي ليد استازيتوب کوي.

فصل اول

احکام عمومي

ماده اول:

مشخصات و نښانه‌های معرفی حزب

۱- نام: حزب اکثريت افغانستان

۲- نشان حزب اکثريت افغانستان، بيانگر هويت طبيعي، تاريخي و تمدني افغانستان و بازتاب‌دهنده ديدگاه فکري حزب است. تمامی عناصر این نشان در کنار هم این پیام را منتقل می‌کنند که نیروی واقعی افغانستان در مردم آن، منابع طبیعی، سرمایه‌های فرهنگی، ظرفیت‌های علمی و توانمندی‌های تولیدی آن نهفته است و از رهگذر وحدت ملی، کار و نوآوری، می‌توان زمینه پیشرفت، توسعه و خودکفایی کشور را فراهم ساخت.

الف: کوه‌ها و خورشید در حال طلوع: این دو نماد، نمایانگر هويت جغرافيايي افغانستان، پایداری تاریخی و چشم‌انداز

غرونه د دې غرنۍ هېواد د طبيعي عظمت، پټو ظرفيتونو او نه ماتېدونکي هويت نښه ده، او راختونکي لمر د بدلون، د نوي پړاو، ملي بيدارۍ، نوښت او پرمختگ پيغام رسوي.

آينده کشور هستند. کوهها، نشانه عظمت طبيعي، ظرفيت های نهفته و هويت استوار و شکستناپذير اين سرزمين کوهستانی اند و خورشيد در حال طلوع، پيام آور تحول، آغاز مرحله ای نو، بيداری ملی، نوآوری و پیشرفت است.

ب: د غنمو وړي: د نښان په دواړو غاړو کې د غنمو وړي نه يوازې د هېواد د رزق، آبادۍ، زراعتي هويت او ځان بساینې نښه گڼل کېږي، بلکې د افغانستان د تاريخي دولتدارۍ له مهمو سمبولونو څخه هم دی. په نښان کې د غنمو د دواړو وړو څلور دېرش دانې د افغانستان د څلور دېرشو ولايتونو د ملي يووالي، برابر ارزښت او گډ برخليک استازيتوب کوي.

ب: خوشه های گندم: خوشه های گندم در دو سوی نشان، افزون بر آن که نماد روزی، آبادانی، هويت زراعتی و خودکفایی کشور به شمار می روند، از مهم ترین نمادهای تاریخی دولت داری افغانستان نیز محسوب می شوند. در این نشان، سی و چهار دانه خوشه گندم، نمایانگر سی و چهار ولایت افغانستان و بیانگر وحدت ملی، برابری ارزش و سرنوشت مشترک همه ولایت های کشور است.

ج: خامک: د غنمو د وړو لاندې د خامک تسلسل د افغانستان د ښځينه ونډې او دوديز نساجي صنعت استازيتوب کوي. خامک د افغان ښځو د لاسي کار، مهارت او زحمت هغه ميراث دی چې د نسلونو په اوږدو کې يې فرهنگي ارزښتونه ساتلي دي. په نښان کې خامک دا پيغام وړاندې کوي چې فرهنگ يوازې د ساتنې

ج: خامک دوزی: تداوم نقش خامک دوزی در بخش پایین خوشه های گندم، بیانگر نقش زنان افغانستان و صنعت سنتی نساجی کشور است. خامک دوزی، میراث ارزشمند کار دستی، مهارت و تلاش زنان افغان است که در طول نسل ها ارزش های فرهنگی این سرزمین را حفظ کرده اند. حضور این عنصر در نشان، این

پیام را می‌رساند که فرهنگ تنها میراثی برای حفاظت نیست، بلکه بخشی از تولید، نوآوری و صنعت نیز به‌شمار می‌رود و توسعهٔ صنعت نساجی و سایر صنایع فرهنگی می‌تواند نقش اقتصادی زنان و روند پیشرفت ملی را تقویت کند.

د: چرخ‌دهنده/گراری ماشین: گراری ماشین در بخش پایینی نشان، نماد توان، دانش و تلاش نیروی کار است که منابع طبیعی را به ارزش تولیدی تبدیل می‌کند. این نماد بیانگر آن است که پیشرفت پایدار افغانستان تنها بر منابع خام متکی نیست، بلکه به توسعهٔ صنعت، نوآوری، کار تخصصی و تقویت ظرفیت‌های تولیدی وابسته است.

ه: دامنه‌های کوه: دامنه‌های کوه در بخش میانی نشان، تداعی‌کنندهٔ مناظر طبیعی، دشت‌های حاصل‌خیز و ظرفیت‌های نهفتهٔ افغانستان است. این دامنه‌ها، نماد فرصت‌ها و منابع ارزشمند این سرزمین کوهستانی‌اند که با اتکا به دانش، کار و خلاقیت می‌توان آن‌ها را در مسیر آبادی و پیشرفت به‌کار گرفت.

ویر میراث نه، بلکه د تولید، نوبت او صنعت یوه برخه ده. د نساجی او نورو فرهنگي صنعتونو وده کولای شي د ښځو د اقتصادي ونډه او ملي پرمختگ پیاوړې کړي.

د: د ماشین گراری: د ښځان په لاندې برخه کې د ماشین گراری د کارگر د لاس، پوهې او زحمت هغه ځواک څرگندوي چې طبيعي سرچینې په تولیدي ارزښت بدلوي. گراری دا پیغام وړاندې کوي چې د افغانستان دوامدار پرمختگ یوازې تر خامو سرچینو پورې ندی تړلی، بلکه د صنعت، نوبت، مسلکي کار او تولیدي ظرفیتونو په پیاوړتیا ته هم ضروري اړتیا لري.

ه: د غره لمنې: د ښځان په منځ کې د غرونو لمنې د افغانستان د طبيعي منظرو، حاصلخیزو ورشوگانو او پټ ظرفیتونه تداعي کوي. دا لمنې د دې غرنۍ هېواد هغه سرچینې او فرصتونه تمثیلوي چې د علم، کار او نوبت له لارې د آبادۍ او پرمختگ په لور کارول کېدای شي.

و: د مصنوعي ځيرکتيا/تکنالوژۍ نښه: د غره د لمنو په کرښو کې پټ هندسي جوړښت د مصنوعي ځيرکتيا، ډيجيټلي بدلون او نوې تکنالوژۍ سمبوليکه نښه ده. دا جوړښت څرگندوي چې افغانستان بايد د خپل تاريخي هويت او طبيعي ظرفيتونو په ساتلو سره، د علم، نوښت، تکنالوژۍ او معاصر فکر پر بنسټ د راتلونکي پر لور حرکت وکړي. د طبيعت له ښو سره د تکنالوژۍ د ښو دا يو ځای والی د دې پيغام څرگندونه کوي چې د هېواد پرمختگ هغه مهال پياوړی او پايدار کېدای شي چې خپلې تاريخي ريښې د نوي عصر له امکاناتو او علمي پرمختگونو سره همغږې کړي.

و: نماد هوش مصنوعي و تکنالوژۍ: ساختار هندسي نهفته در خطوط دامنه‌های کوه، نمادی از هوش مصنوعي، تحول ډيجيټال و فناوری‌های نوین است. این ساختار بیانگر آن است که افغانستان بايد در کنار پاسداری از هويت تاريخی و ظرفیت‌های طبیعی خود، بر بنیاد دانش، نوآوری، تکنالوژي و اندیشه معاصر به‌سوی آینده گام بردارد. به کارگیری هم‌زمان نمادهای فناوری با جلوه‌های طبيعت، این پیام را منتقل می‌کند که توسعه پایدار و نیرومند کشور زمانی تحقق می‌یابد که ریشه‌های تاريخی آن با فرصت‌های عصر نو و پیشرفت‌های علمی هماهنگ گردد.

۳- د گوند د بيرغ رنگ پوخ لاجوردی دی چې:

الف: دا رنگ يې د افغانستان د بدخشان له تاريخي لاجوردو څخه الهام اخلي، چې د زرگونو کلونو راهيسې د هېواد د لرغوني هويت، سوداگريزو اړيکو او تمدني ونډې يوه نښه گڼل کېږي. همدارنگه دغه رنگ د ملي وقار، ثبات، باور او ژور فکر استازيتوب کوي. لاجوردی رنگ دا پيغام

۳- رنگ بيرق حزب، لاجوردی تيره است که:

الف: رنگ آن از لاجوردهای تاريخی بدخشان افغانستان الهام گرفته است؛ لاجوردی که هزاران سال است به‌عنوان نمادی از هويت کهن، پيوندهای تجارتي و سهم تمدنی افغانستان شناخته می‌شود. این رنگ همچنين نمايانگر وقار ملی، ثبات، اعتماد و تفکر عمیق است و

این پیام را می‌رساند که میراث تاریخی و ظرفیت‌های ملی افغانستان باید از طریق دانش، نوآوری و عقلانیت، در خدمت ساختن آینده‌ای روشن، باعزت و سرافراز قرار گیرد.

ب: در قسمت وسط آن نشان حزب جابه‌جا گردیده است.

۴- با درنظرداشت شرایط سیاسی موجود کشور، حزب فعالیت‌های خویش را در کابل، ولایات، شهرها، ولسوالی‌ها و میان جوامع مهاجر افغان در خارج از کشور، مطابق با منشور و احکام این اساسنامه تنظیم و پیش می‌برد.

۵- ارگان نشراتی حزب با نام اکثریت فعالیت می‌نماید و از طریق وب‌سایت و شبکه‌های اجتماعی، اسناد اساسی حزب، مواضع رسمی، اعلامیه‌ها، تبصره‌ها و سایر مطالب مرتبط با فعالیت‌های سیاسی حزب را به نشر می‌رساند.

رسوي چې د افغانستان تاريخي ميراث او ملي ظرفيتونه بايد د پوهې، نوښت او عقلانيت له لارې د يوه روښانه او باوقاره راتلونکي لپاره وکارول شي.

ب. د اکثریت گوند د بیرغ په منځنۍ برخه کې گوندي نښان ځای پرځای شوی دی.

۴. د هېواد اوسنیو سیاسي حالاتو ته په کتو، گوند د کابل په ګډون؛ په ولایتونو، ښارونو، ولسوالیو او له هېواده بهر په افغان مهاجرو ټولنو کې د خپل منشور او دغې اساسنامې سره سم فعالیت کوي.

۵. گوند خپرندویه ارگان اکثریت نومېږي چې د ویبپاڼې او خواله رسنیو له لارې د گوند اساسي سندونه، دریځونه، اعلامیې، تبصرې او د سیاسي فعالیت اړوند مطالب خپروي.

دويمه ماده:

د گوند اساسي سندونه

۱- د گوند اساسي سندونه منشور او اساسنامه ده. منشور د گوند سياسي فکر، ارمانونه، ارزښتونه او عملي اهداف بيانوي، او خلکو ته ښيي چې گوند کوم ډول بدلونونه او څه رنگ راتلونکې لپاره کار کوي. دا سند (اساسنامه) د گوند داخلي اصول، د غړو حقونه، مسوليتونه، تشکيلات او حقوقي نظم ټاکي.

۲- د گوند هيڅ رهبري پور، سيمه ييزې څانگې او غړي د دې اساسي سندونو سره په ټکر او له خپله ځانه پرېکړې نه شي کولی؛ پرته له دې چې په سند کې يې تذکر نه وي شوی او يا کنگرې بله بديل پرېکړه نه وي کړې.

ماده دوم:

اسناد اساسي حزب

۱- اسناد اساسي حزب، منشور و اساسنامه می باشد. منشور، تفکر سياسي، آرمانها، ارزش ها و اهداف عملي حزب را بيان می کند و به مردم تبیین می کند که حزب برای چه نوع تغييرات و کدام آینده فعالیت می نماید. این اساسنامه اصول داخلی حزب، حقوق و مسؤلیت های اعضا، ساختار تشکيلاتی و نظم حقوقی حزب را تعیین می کند.

۲- هيڅ يک از سطوح رهبري حزب، واحدهای محلی و اعضای حزب نمی توانند برخلاف این اسناد اساسی عمل کند و یا خودسرانه تصمیم گیری نمایند؛ مگر این که موضوعی در اسناد ذکر نشده و کنگره نیز در مورد آن تصمیم بدیل اتخاذ نکرده باشد.

دویم څپرکی

د غړیتوب شرایط، د غړو حقونه او مکلفیتونه

درېیمه ماده:

د غړیتوب شرایط

هر بالغ افغان چې جرمي او جنگي جنايت سابقه ونلري، د گوند منشور او اساسنامه ومني؛ گوند کې د شموليت د غوښتنې پرمهال د بل گوند او سياسي ايتلاف غړی نه وي، د اکثريت گوند غړیتوب ترلاسه کولی شي.

څلورمه ماده:

د غړیتوب د منلو مراحل

گوند هر هغه افغان ته چې د غړیتوب شرایط یې بشپړ کړي وي لومړی ازموښتني او ورپسې اصلي غړیتوب ورکوي.

۱- د ازموښتني غړیتوب غوښتنلیک د گوند د سیمه ییزې څانگې لخوا منل کېږي

فصل دوم

شرایط عضویت، حقوق و مکلفیت‌های اعضا

ماده سوم:

شرایط عضویت

هر افغان بالغ که سابقه جرمی و جنایات جنگی نداشته باشد و منشور و اساسنامه حزب را بپذیرد، درخواست عضویت او در حزب پذیرفته می‌شود؛ مشروط بر این که در زمان ارائه درخواست، عضو حزب دیگر یا ائتلاف سیاسی دیگری نباشد.

ماده چهارم:

مراحل پذیرش عضویت

حزب برای هر افغان که شرایط عضویت را تکمیل کرده باشد، ابتدا عضویت آزمایشی و سپس عضویت اصلی اعطا می‌کند.

۱- درخواست عضویت آزمایشی از سوی واحدهای محلی حزب پذیرفته می‌شود.

۲- مدت دورهٔ عضویت آزمایشی شش ماه می‌باشد. در جریان دورهٔ آزمایشی، معیارهای ارزیابی که شامل تعهد حزبی، تبلیغ و ترویج آرمان‌های حزب، اخلاق نیک و رعایت دیسپلین می‌باشند، در نظر گرفته می‌میشوند.

۳- واحدهای محلی حزب، در پایان دورهٔ آزمایشی یا پیش از آن، بر اساس ارزیابی‌های خویش، به فرد مورد نظر عضویت اصلی اعطا و یا درخواست عضویت او را رد می‌کند.

۴- در شرایط استثنایی، درخواست گروهی ادغام نهادهای مدنی و سایر تشکلات سیاسی در حزب، پس از بررسی و ارزیابی واحدهای محلی، با تأیید کمیتهٔ عالی مورد پذیرش قرار می‌گیرد.

۵- در شرایط استثنایی، عضویت افتخاری به شخصیت‌های مؤثر و بزرگان محلی که از مواضع، منشور و برنامه‌های سیاسی حزب حمایت می‌کنند، اعطا می‌شود. از این افراد در مجامع و نشست‌های مهم حزب دعوت به عمل آمده و از نظریات و مشوره‌های آنان در راستای تحقق اهداف حزب استفاده می‌گردد؛ با این حال، اعضای افتخاری حق اشتراک در ساختار تشکیلاتی، روند تصمیم‌گیری و انتخابات داخلی حزب را ندارند.

۲ - د آزمېښت موده شپږ مياشتې ده. د آزمېښت په موده کې د ارزونې توکي گوندي تعهد، د گوندي ارمانونو تبليغ او ترويج سربېره نیک اخلاق او دسپلين دی.

۳ - د گوند سيمه‌ييزې څانگې د ازمېښتي مودې د پای ته رسېدو يا له هغې مخکې د خپلو ارزونو په رڼا کې ياد شخص ته اصلي غړيتوب ورکوي يا يې ردوي.

۴ - په استثنايي حالاتو کې په گوند کې د مدني او نورو سياسي جوړښتونو د ادغام ډله‌ييزه غوښتنه د سيمه‌ييزې څانگې تر ارزونې وروسته د عالي کميټې په تاييد منل کېږي.

۵ - په استثنايي حالاتو کې افتخاري غړيتوب هغو اغېزناکو شخصيتونو او محلي مشرانو ته ورکول کېږي، چې د گوند له دريځ، منشور او سياسي برنامه ملاتړ کوي. دوی ته د گوند په لويو غونډو کې د گډون بلنه ورکول کېږي او له مشورو څخه يې د گوندي اهدافو لپاره استفاده کېږي، خو د گوند په تشکيلاتو، پرېکړو او د گوند په داخلي ټاکنو کې گډون نشي کولای.

پېنځمه ماده:

د غړو حقونه

د گوند هر غړی حق لري چې:

۱- په اړوند تشکيلاتي پوږونو کې فعال گډون وکړي او هلته په پرېکړو کې خپله رایه وکاروي.

۲- په مهمو مسايلو او د تشکيلاتي جوړښتونو د هر پوړ مسوولانو د کار او چلند په اړه تحريري نقد، نظر او وړاندیزونه وکړي؛ په دې شرط چې د گوند په اساسي سندونو کې شته اصولو سره په ټکر کې نه وي.

۳- د گوند د تشکيلاتي جوړښت ټولو مناصبو ته ځان او يا بل کس نوماند کړي او د خپلې خوښې کانديد ته رایه ورکړي.

۴- په فرهنگي، ټولنيزو او مسلکي چارو کې د گوند له ملاتړ څخه برخمن شي.

۵- د گوند د داخلي اصولو سره سم د افغانستان دولت انتخابي څوکيو ته د گوند له ادرسه ځان نوماند او په ملي پروسو کې د گوند استازولي وکړي.

۶- د گوند د لوړ پوړو ارگانونو له فعاليت او پرېکړو او د خپلو وړاندیزونو، شکايتونو او نظرياتو په اړه د گوند له اجرائتو څخه خبر شي.

ماده پنجم:

حقوق اعضا

هر عضو حزب حق دارد که:

۱- در سطوح مربوطه تشکيلاتي، به طور فعال مشارکت کرده و در اتخاذ تصميمات آن، از حق رأی خود استفاده نماید.

۲- در مورد مسائل مهم و عملکرد و شيوه کاری مسئولان در هر سطح از ساختار تشکيلاتي حزب، نقد، نظر و پيشنهادهای کتبی ارائه نماید؛ مشروط بر آن که با اصول مندرج در اسناد اساسی حزب در تعارض نباشد.

۳- خود يا هر عضو واجد شرایط دیگر را برای تصدی تمامی مناصب تشکيلاتي حزب نامزد کرده و در انتخابات، به نامزد مورد نظر خود رأی دهد.

۴- از حمایت حزب در عرصه های فرهنگی، اجتماعی و حرفه ای بهره مند گردد.

۵- مطابق اصول و مقررات داخلی حزب، از جانب حزب خود را برای احراز مقام های انتخابی دولت افغانستان نامزد نموده و در پروسه های ملی، از حزب نمایندگی نماید.

۶- از فعالیت ها و تصمیم های ارگان های عالی حزب، و همچنین از اقدامات انجام شده در مورد پيشنهادات، شکايت ها و نظريات

۷- د گوند د داخلي اصولو سره سم، له گونده استعفا وکړي.

خود، آگاهي حاصل نمايد.
۷- مطابق اصول و مقررات داخلي حزب، از عضويت حزب استعفا کند.

شپږمه ماده:

ماده ششم:

هر غړی مکلف دی چې:

هر عضو مکلف است تا:

۱- د گوند اساسي سندونو او گوندي سياستونو سره ژوره بلدتيا ولري او د هغې د رعايت، تطبيق، تبليغ او ترويج لپاره هڅه وکړي.

۱- با اسناد اساسی حزب و سياستهای حزبی آشنایی عمیق داشته باشد و برای رعايت، تطبيق، تبليغ و ترويج آنها تلاش نمايد.

۲- د کنگرې او نورو ټولو ارگانونو پرېکړو ته ژمن پاتې شي، او د هغو د عملي کولو مسووليت لري.

۲- به تصميمهای کنگره و ساير ارگانهای حزب متعهد باقی بماند و مسئوليت عملی سازی آنها بر عهده داشته باشد.

۳- د گوند دننه او بهر له شخصي، قومي، مذهبي، ژبني او سمتي تعصباتو او تمايلاتو څخه ډډه او پر وړاندې يې جدي مبارزه وکړي.

۳- در داخل و خارج از حزب، از هرگونه تعصبات و گرایشهای شخصی، قومی، مذهبی، زبانی و سمتی دوری نموده و در برابر آنها مبارزه جدی نمايد.

۴- د داخلي اصولو سره سم د گوند د چارو، بحثونو او پروسو محرميت وساتي.

۴- مطابق اصول و مقررات داخلي حزب، محرميت امور، بحثها و پروسههای داخلي حزب را حفظ کند.

۵- د گوند حق العضويت پر وخت ادا کړي.

۵- حق العضويت حزب را در زمان مقرر بپردازد.

۶- د گوند د تشکيلاتي او سازمانی پياوړتيا او د نفوذ او تاثير د ساحې د پراختيا په موخه د گوند صفوفو ته نوی غړي جلب او جذب کړي.

۶- به منظور تقويت تشکيلاتی و سازمانی حزب، و توسعه دامنه نفوذ و تأثیر گذاری آن، برای صفوف حزب اعضای جدید را جلب و جذب کند.

- ۷ - د گوندي - سازماني زده کړې ترڅنگ؛ د تاريخ، افغان شننيزم، استعمارڅښې او ټولنيزو اثارو د مطالعې له لارې خپله سياسي او علمي پوهه لوړه کړي.
- ۸ - پخپلو ټولو ټولنيزو، سياسي او اقتصادي چارو کې د گوند له اساسي سندونو سره د نه ټکر او په دې اړه خلکو او گوند ته د خپلو کړنو، پرېکړو او سلوک د حساب ورکولو مسوليت لري.
- ۹ - په ټولنه او ټوليزو رسنيو کې د گوند د منشور خلاف دريځ ونه نيسي، او د توهينونکې، وېشونکې او پاروونکې ژبې او اصطلاحاتو له کارولو ډډه وکړي.
- ۷ - در کنار آموزش‌های حزبی و سازمانی، از طریق مطالعه تاریخ، ناسیونالیزم ملی افغانی، استعمارزدایی و آثار اجتماعی، سطح دانش سیاسی و علمی خود را ارتقا دهد.
- ۸ - در تمام فعالیت‌های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی خویش، از عدم تعارض آن‌ها با اسناد اساسی حزب اطمینان حاصل نماید و در این زمینه در برابر مردم و حزب، پاسخ‌گویی عملکردها، تصمیم‌ها و رفتارهای خویش می‌باشد.
- ۹ - در جامعه و رسانه‌های جمعی، موضعی برخلاف منشور حزب اتخاذ نکند و از استفاده زبان و اصطلاحات توهین‌آمیز، تفرقه‌آمیز و تحریک‌کننده پرهیز نماید.

درېیم څپرکی

د گوند تشکيلاتي جوړښت

اوومه ماده:

د گوند تشکيلاتي جوړښت اصول

۱- د گوند د رهبرۍ ټول پوړونه، له لاندې تر پورته، ټول انتخابي دي. دغه ټاکنې د گوندي میکانیزم سره سم د سري، آزادو، مستقیمو او د تصویب په صورت کې د علني رایې له لارې کېږي.

۲- د گوند غړي نه شي کولی چې د افغان دولت په اجرائیه قوې او یا اړوند نهادونو کې سیاسي موقفونه او دندې ولري؛ پرته له دې چې گوند د سیاسي ائتلاف برخه وي.

۳- د گوند ټولې پریکړې او دریځونه د اړوندو پوړونو د صلاحیتونو سره سم د اکثریت رایې له مخې نېول کېږي او د تطبیق په موخه یې گوندي دستورونه له پاسه تر ښکته عملي کېږي.

فصل سوم

ساختار تشکيلاتي حزب

ماده هفتم:

اصول ساختار تشکلاتی حزب

۱- تمامی سطوح رهبری حزب، از پایین ترین تا عالی ترین سطح، انتخابی می باشند. این انتخابات مطابق میکانیزم های داخلی حزب، از طریق رأی گیری آزاد، مستقیم و سري، و در صورت تصویب، با رأی گیری علنی صورت می گیرند.

۲- اعضای حزب نمی توانند در قوه اجرائیه دولت افغانستان و یا نهادهای مربوط به آن، سمت ها و مسئولیت های سیاسی را عهده دار شوند؛ مگر در صورتی که حزب بخش یک ائتلاف سیاسی باشد.

۳- تمامی تصمیم و مواضع حزب، مطابق صلاحیت های سطوح مربوطه و بر بنیاد آرای اکثریت اتخاذ می گردد؛ و به منظور عملی سازی آن ها، رهنمودها و فیصله های حزبی از سطوح عالی تا سطوح پایین

۴- د گوندي فعاليتونو د راپور ورکولو په برخه کې د ارگانونو ترمنځ له لاندې تر پورته سلسله مراتب مراعتېږي، او دغه راز د مصوبو او پرېکړو اطلاع ورکولو پروسه له پاسه تر ښکته پورې عملي کېږي.

تطبيق می‌شوند.
۴- در زمینه گزارش‌دهی از فعالیت‌های حزبی، میان ارگان‌ها اصل سلسله مراتب از سطوح پایین به سطوح بالا رعایت می‌گردد؛ همچنان پروسه اطلاع‌دهی در رابطه به مصوبات و تصمیم، از سطوح عالی به سطوح پایین تر تطبيق می‌شود.

اتمۀ ماده:

د گوند تشکيلاتي واحدونه

ماده هشتم:

واحد‌های تشکيلاتی حزب

۱- کنگره

۱- کنگره

۲- عالي کمېټه

۲- کمیته عالی

۳- اجرايوي پلاوی

۳- هیأت اجرائیه

۴- ولايتي جرگه

۴- جرگه ولايتی

۵- ولسوالۍ جرگه‌گی، ښاري/ناحيې

۵- جرگه‌های ولسوالی، جرگه‌های نواحی

جرگه‌گی او بهر مېشتي جرگه‌گی

شهری و جرگه‌های افغان‌های مقیم

۶- مرکه

خارج از کشور

۷- هسته

۶- مرکه/حلقه

۷- هسته

نهمۀ ماده:

کنگره

ماده نهم:

کنگره

کنگره د گوند تر ټولو عالي رهبري کوونکی پور دی چې هر پنځه کاله یو ځل د عالي کميټې د غړو، د ولايتي، ښاري، ولسواليو

کنگره عالی‌ترین مرجع رهبری حزب می‌باشد که هر پنج سال یکبار با اشتراک اعضای کمیته عالی و نمایندگان منتخب

جرګه‌های ولایتی، شهری، ولسوالی و جرګه‌های افغان‌های مقیم خارج از کشور، با رعایت اصل نمایندګی متناسب، تشکیل می‌گردد. کنگره تصمیمات خود را با اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ می‌نماید.

کنگره فوق‌العاده بنا بر تصمیم دو ثلث اعضای کمیته عالی فراخوانده می‌شود. تعداد اعضای کنگره و شیوه انتخاب آنان توسط هیأت اجراییه در یک طرز العمل جداگانه تنظیم و پس از تأیید کمیته عالی قابل اجرا می‌گردد.

صلاحیت‌های کنگره به شرح زیر می‌باشد:

۱- استماع گزارش کاری و فعالیت‌های کمیته عالی و پس از ارزیابی اتخاذ تصمیم درباره فعالیت‌های کمیته.

۲- تصویب منشور و اساسنامه حزب و تأیید طرح‌های پیشنهادی به منظور تعدیل و تنقیص مواد این اسناد.

۳- انتخاب رئیس حزب برای یک دوره پنج‌ساله، از طریق میکانیزم مشخص و با کسب اکثریت آرای اعضای حاضر در کنگره.

۴- تعیین تعداد اعضای کمیته عالی بر اساس میکانیزم تعیین شده و انتخاب آنان با کسب اکثریت آرای اعضای حاضر در کنگره.

او بهر مېشتې جرګه ګیو د متناسبې استازولۍ په صورت کې جوړېږي او د حاضر و غړو د اکثریت رایې په اساس پریکړې کوي. فوق العاده کنگره د عالي کمېټې د غړو د دوه ثلثو د رایې په اساس رابلل کیږي. د کنگرې د غړو شمېر او د انتخابولو څرنګوالی د جلا طرز العمل له لارې چې اجرائیوي پلاوی یې تدوین او عالي کمېټې یې تاییدوي، تنظیمېږي.

د کنگرې واکونه په لاندې ډول دي:

۱- د عالي کمېټې د کار او فعالیتونو د راپور اورېدل او تر ارزونې وروسته په دې اړه پرېکړې کول.

۲- د ګوند د منشور او اساسنامې تصویبول او د یادو اسنادونو د تعدیل او تنقیص په موخه د مسودو د طرحو منظورول.

۳- د ځانګړي میکانیزم له لارې په کنگره کې د حاضر و غړو د رایو په اکثریت د پېنځه کلونو لپاره د ګوند د مشر په توګه ټاکل.

۴- د ځانګړي میکانیزم له لارې د عالي کمېټې د غړو د شمېر ټاکل او په کنگره کې د حاضر و غړو د رایو په اکثریت د هغو انتخابول.

۵- د ګوند د نوم، بیرغ او نښان ټاکل او د

تعدیل په صورت کې پرېکړه کول.

۶- د هېواد په کچه د ملي پروسو او سراسري حوادثو په تړاو گوند ته لوری ورکول.

۵- تعیین نام، بیرق و نشان حزب و تصمیم گیری در مورد هرگونه تعدیل در آنها.

۶- جهت‌دهی برای حزب در قبال پروسه‌های ملی و رویدادهای فراگیر کشور.

لسمه ماده:

عالي کمیټه

عالي کمیټه د کنگرې لخوا د ټاکل شویو دایمي غړیو څخه جوړ لوړ سیاسي پوړ دی. عالي کمیټه د گوند د ټولو پوړونو د سیاسي او تشکيلاتي چارو او فعالیتونو د رهبرۍ مسؤلیت لري. عالي کمیټه په عادي ډول هر کال دوه ځلې د گوند د مشر په مشرۍ غونډه کوي او فوق العاده غونډه د اجرائیوي پلاوي په غوښتنه او یا د عالي کمیټې د دوو ثلثو غړو له خوا رابلل کېږي.

د عالي کمیټې واکونه په لاندې ډول دي:

۱- عالي کمیټه د خپل منځ څخه د گوند د اجرائي چارو د پرمخ بیولو لپاره اجرائیوي پلاوی او ددې پلاوي شمېر ټاکي.

۲- عالي کمیټه د خپل منځ څخه د گوند د ارزونې او انضباطي چارو د پرمخ بیولو لپاره د ارزونې او انضباط کمیسیون او د دې کمیسیون شمېر ټاکي.

ماده دهم:

کمیټه عالي

کمیټه عالي، عالي ترين مرجع سياسي پس از کنگره بوده و از اعضای دایمي که توسط کنگره انتخاب می‌شوند، تشکیل می‌گردد. این کمیته مسئولیت رهبری، امور سیاسی، تشکيلاتي و فعالیت‌های تمامی سطوح مربوط حزب را بر عهده دارد. کمیټه عالي به صورت عادی سالانه دو مرتبه به ریاست رییس حزب تشکیل جلسه می‌دهد؛ جلسات فوق العاده آن بنا بر درخواست هیأت اجرائیه یا به پیشنهاد دو ثلث اعضای کمیټه عالي دعوت می‌گردد.

صلاحیت‌های کمیټه عالي به شرح زیر می‌باشد:

۱- کمیټه عالي، از میان اعضای خویش هیأت اجرائیه را به منظور اداره و پیشبرد امور اجرائي حزب تشکیل نموده و شمار اعضای آن را تعیین می‌کند.

۲- کمیټه عالي، از میان اعضای خویش کمیسیون ارزیابی و انضباطی را به منظور رسیدگی و پیشبرد امور مربوط به ارزیابی و

انضباط حزب ايجاد نموده و شمار اعضای آن را تعيين می‌کند.

۳- استماع، بررسی و ارزیابی گزارش‌های کاری و فعالیت‌های هیأت اجراییه، منشی و کمیسیون ارزیابی و انضباط، و اتخاذ تصمیم در مورد آن‌ها.

۴- اتخاذ تدابير لازم به‌منظور اجرای تصمیم‌گیره و تفویض مسئولیت‌ها به بخش‌ها و ساختارهای مربوطه.

۵- پیشنهاد برکناری یک عضو کمیته عالی از عضویت آن کمیته، و همچنان پیشنهاد برکناری رییس حزب به کنگره، بر اساس رأی دو ثلث اعضای حاضر کمیته عالی.

۵- ارائه گزارش کاری و فعالیت‌های کمیته عالی به کنگره حزب.

۶- پیشنهاد مسوده‌های تعدیل و تنقیص منشور و اساسنامه حزب، در صورت ضرورت، به کنگره حزب.

۷- ایجاد و انحلال کمیته‌های فرعی و سایر ساختارهای مشابه، در صورت ضرورت، به‌منظور تنظیم و پیشبرد امور و فعالیت‌های سیاسی و تشکیلاتی حزب.

۸- داشتن صلاحیت ترسیم خطوط رهنمودی در مورد اتخاذ مواضع حزب در تمامی پروسه‌های سیاسی کشور و مناسبات سیاسی با سایر احزاب سیاسی.

۳- داجراییری پلاوي، منشي، او د ارزونې او انضباط کمېسیون د کار او فعالیت راپور اورېدل، ارزونه او په دې اړوند پریکړې کول.

۴- د کنگرې د پرېکړو د سرته رسولو لپاره تدابير ښول او اړوندو څانگو او جوړښتونو ته د مسؤلیتونو سپارل.

۵- کنگرې ته د عالي کمېټې د حاضرو غړو د دوو ثلثو رایو په نتیجه کې د دغې کمیټې له غړیتوبه د یو غړي، او دغراز د گوند د مشر د گوښه کولو وړاندیز کول.

۵- د گوند کنگرې ته د کار او فعالیت راپور ورکول.

۶- د گوند کنگرې ته د اړتیا په صورت کې د گوند د منشور او اساسنامې د تعدیل او تنقیص د مسودو پیشنهادول.

۷- د اړتیا په صورت کې د گوند د سیاسي او تشکیلاتي چارو او فعالیتونو د تنظیم په موخه د فرعي کمېټو او ورته جوړښتونو ایجاد او بېرته منحللول.

۸- د هېواد په ټولو سیاسي پروسو او له نورو سیاسي گوندونو سره په سیاسي مناسبتونو کې د دریځ نیولو په اړه د لارښود کړنو د ترسیم صلاحیت لرل.

يوولسمه ماده:

اجرايوي پلاوي

اجرايوي پلاوي د گوند د مشر او منشي په گډون؛ د سياسي، فرهنگي، ارتباطي، حقوقي، تشکيلاتي او مالي کاري کمېټو د مسولانو څخه جوړ پلاوي دی چې د منشور، اساسنامې او د عالي کميټې د مصوبو سره سم د گوند د ورځنيو سياسي او سازماني چارو د ترسراوي مسووليت لري. د اجرايوي پلاوي نوبتي غونډه د گوند د مشر او يا منشي په مشرۍ هره مياشت يو ځلې دايږي او د اکثريت غړو په موجوديت کې پريکړې کوي. فوق العاده غونډه د گوند د مشر، منشي او يا د اجرايوي پلاوي د دوو ثلثو غړو د غوښتنې په اساس رابلل کېږي.

د اجرايوي پلاوي واکونه په لاندې ډول دي:

۱- د کاري کمېټو او د سيمه ييزو څانگو د کار او فعاليت راپور اورېدل او په دې برخه کې پريکړې کول.

۲- د عالي کميټې د مصوبو د عملي کولو لپاره د تدابيرو نېول او اړوند کاري کمېټو او سيمه ييزو څانگو ته د مسووليتونو وېشل.

۳- د منشور د موخو سره سم د سياسي برنامو،

ماده يازدهم:

هيأت اجرائيه

هيأت اجرائيه، متشکل از رييس حزب، منشي و مسئولان کميټه های کاري سياسي، فرهنگي، ارتباطاتي، حقوقي، تشکيلاتي و مالي می باشد. اين هيأت مطابق احکام منشور، اساسنامه و مصوبات کميټه عالي، مسئوليت مديريت و اجرای امور روزمره سياسي و سازماني حزب رابر عهده دارد. جلسات نوبتي هيأت اجرائيه يکبار در ماه تحت رياست رييس حزب يا منشي برگزار می گردد و تصاميم آن با حضور اکثريت اعضا اتخاذ می شود. جلسات فوق العاده هيأت اجرائيه به درخواست رييس حزب، منشي يا دو ثلث اعضای آن برگزار می شود.

صلاحيت های هيأت اجرائيه به شرح زير می باشد:

۱- استماع راپور کار و فعاليت های کميټه های کاري و واحدهای محلی و اتخاذ تصميم در اين زمينه.

۲- اتخاذ تدابير لازم برای عملی سازی مصوبات کميټه عالي و تقسيم مسئوليت ها میان کميټه های کاري و واحدهای محلی مربوطه.

۳- طرح چگونگی برنامه‌های سیاسی، پروسه‌ها، کنفرانس‌ها و فعالیت‌های حزبی مطابق با اهداف و آرمان‌های منشور.

۴- تأیید ایجاد واحدهای محلی حزب (جرگه‌های ولایتی، شهری، ولسوالی و جرگه‌های افغان‌ها مقیم خارج از کشور).

۵- اتخاذ مواضع سیاسی حزب در قبال پروسه‌های سیاسی کشور، مناسبت‌های سیاسی، انتخابات و همچنین مسائل مهم منطقه‌ای و بین‌المللی، مطابق با رهنمودهای منشور و کمیته عالی، و تعیین چگونگی نمایندگی حزب در این عرصه‌ها.

۶- اتخاذ تصمیم در خصوص تدوین و برگزاری برنامه‌های آموزشی، نشست‌ها و کنفرانس‌ها به منظور ارتقای دانش و آموزش مستمر اعضای حزب.

۷- ارائه گزارش از اقدامات و فعالیت‌های هیأت اجراییه به کمیته عالی.

پروسو، کنفرانسونو او گوندي فعالیتونو د څرنگوالي طرحه کول.

۴- د سیمه‌ییزو څانگو (ولایتی، ښاري، ولسوالي او بهر مېشتې جرگه‌گیو) د ایجاد تاییدول.

۵- د منشور او عالي کمیټې لارښود کړښو پر بنسټ د هېواد په اړه د سیاسي پروسو، سیاسي مناسبتونو، ټاکنو او دغه راز سیمه‌ییزو او بین‌المللي مهمو مسایلو په اړه دریځ‌نېول او د گوند د استازولۍ د څرنگوالي ټاکل.

۶- د گوند ټولو غړو لپاره د دوامدارې زده‌کړې په موخه د روزنیزو پروگرامونو، مجلسونو او کنفرانسونو د دایرولو په اړه پرېکړې کول.

۷- عالي کمیټې ته د خپلو کړنو او فعالیتونو راپور ورکول.

دولسمه ماده:

ماده دوازدېم:

د گوند مشر

رئيس حزب

د گوند مشر د ټولو سیاسي او سازماني چارو د رهبرۍ لوړ مقام دی او د اساسنامې او منشور د احکامو او موادو سره سم د گوند

رئيس حزب، عالي‌ترین مقام رهبري تمام امور سياسي و سازماني حزب می‌باشد و مطابق احکام منشور و اساسنامه، مسئولیت رهبري و نمایندگی حزب را بر عهده دارد. بر اساس

اصول و میکانیزم‌های مندرج در این اساسنامه، هر عضو حزب صرفاً برای یک دوره می‌تواند به‌عنوان رییس حزب انتخاب شود.

صلاحیت‌ها و مکلفیت‌های رییس حزب به شرح زیر است:

۱- ریاست جلسات سطوح رهبری حزب (کنگره، کمیته عالی و هیئت اجرایی).

۲- رهبری و هماهنگی امور و تصمیم‌های سطوح هب‌ری حزب.

۳- دریافت گزارش‌های مربوط به تصمیم‌ها و فعالیت‌های سطوح رهبری و واحدهای محلی، و اتخاذ تصمیم‌های لازم در این زمینه.

۴- بر بنیاد اسناد اساسی حزب و رهنمودهای کمیته عالی، در پروسه‌های سیاسی کشور، مناسبات و روابط با سایر احزاب و جریان‌های سیاسی، نشست‌ها و مجامع بین‌المللی، از جانب حزب نمایندگی نموده و اشتراک می‌ورزد.

۵- اعلام موضع حزب در قبال مسائل و پروسه‌های ملی، و همچنان موضوعات منطقه‌ای و بین‌المللی، مطابق با اسناد اساسی حزب و خطوط رهنمودی کمیته عالی.

مشري او استازولي کوي. د گوند يو غړی يوازې د يوې دورې لپاره د اساسنامې د اصولو سرم سم د گوند د مشر په توگه ټاکل کېدای شي.

د گوند مشر لاندې واکونه او مکلفیتونه لري:

۱- د گوند رهبري پورونو (د کنگرې، عالي کمېټې او اجرايوي پلاوي) د غونډو مشري کول.

۲- د گوند د رهبري پورونو د چارو او پرېکړو رهبري او همغږي کول.

۳- د رهبري پورونو او سیمه‌ییزو څانگو د پرېکړو او فعالیتونو راپورونه ترلاسه کول او په دې اړه لازمي پرېکړې کول.

۴- د گوند د اساسي سندونو او د عالي کمیټې د لارښودکړنو سره سم د هېواد په سياسي پروسو، نورو سياسي گوندونو/ جوړښتونو سره د اړیکو او مناسبتونو/ناستو او دغرازو بین‌المللي غونډو کې د گوند په استازولۍ گډون کول.

۵- په ملي مسئلو، پروسو او سیمه‌ییزو او بین‌المللي مسایلو په هکله د اساسي سندونو او عالي کمیټې لارښودکړنو سره سم د گوند د دریځ اعلانول.

ديارلسمه ماده:

منشي

منشي د گوند ورځنۍ اجراييوي چارې مدیریتوي او د مرکزي پوړونو او سیمه ییزو څانگو ترمنځ ارتباطي اسانتیاوې رامنځ ته کوي او د گوند د اساسنامې او منشور د موادو د تطبیق لپاره يادې څانگې مدیریتوي. منشي د عالي کمیټې له مېنځه د گوند د مشر په وړاندیز او د عالي کمیټې په تایید سره د پېنځه کلونو لپاره ټاکل کېږي. منشي، د دورې له پوره کولو دمخه د گوند د مشر او یا د عالي کمیټې د ۳/۲ رایو په اساس له دندې گوښه کېدای شي.

د منشي واکونه او مکلفیتونه په لاندې ډول دي:

۱- د کنگرې، عالي کمیټې او اجراييوي پلاوي د غونډو د اجندا ترتیبول، د مصوبو جوړول، ابلاغ او بېرته تعقیبول.

۲- د گوند د رهبري پوړونو د مصوبو د تحقق په موخه د گوند لپاره د کلني پلانونه او پالیسي سندونو ترتیب، د عالي کمیټې تصویب ترلاسه کول او د تطبیق په موخه یې عملي اقدامات ترسره کول.

ماده سیزدهم:

منشي

منشي حزب مسئول مدیریت امور اجرایی روزمره حزب، ایجاد تسهیلات ارتباطی میان سطوح مرکزی و واحدهای محلی، و مدیریت روند تطبیق احکام منشور و اساسنامه در این واحدها می باشد. منشي حزب از میان اعضای کمیته عالی، بنا بر پیشنهاد رییس حزب و با تأیید کمیته عالی، برای یک دوره پنج ساله تعیین می گردد. منشي پیش از پایان دوره کاری، با پیشنهاد رییس حزب یا بر اساس رأی دو ثلث اعضای کمیته عالی، از وظیفه برکنار شده می تواند.

صلاحیت ها و مکلفیت های منشي حزب به شرح زیر می باشد:

۱- ترتیب آجندای جلسات کنگره، کمیته عالی و هیئت اجرایی، تنظیم مصوبات، ابلاغ و پیگیری اجرای آن ها.

۲- به منظور تحقق مصوبات سطوح رهبری حزب، ترتیب پلان های سالانه و اسناد پالیسی حزب، اخذ تأییدی کمیته عالی و انجام اقدامات عملی برای تطبیق آن ها.

۳- ایجاد سهولت ها در امور واحدهای محلی (جرگه های ولایتی، نواحی شهری،

ولسوالۍ و جرگه‌های افغان‌های مقیم خارج (از کشور)، مدیریت این واحدها به‌منظور تحقق مصوبات، و دریافت گزارش‌های مربوط به فعالیت‌های آن‌ها.

۴- به‌منظور پیشبرد امور سازمانی، اداری و سایر امور حزبی، سپردن وظایف و مسئولیت‌های مشخص به کمیته‌های کاری مربوط و یا اعضای کمیته عالی، در توافق با آنان، و مطالبه نتایج و گزارش کار از ایشان.

۵- تنظیم عواید و مصارف مالی حزب، مطابق با طرز العمل خاص مالی که توسط کمیته عالی تصویب می‌شود.

۶- با تأیید رییس حزب یا هیأت اجرائیه، ایجاد و تحکیم روابط با سایر ساختارهای سیاسی پیرامون موضوعات مهم، و نمایندگی از حزب در نشست‌ها، مناسبت‌ها و پروسه‌های سیاسی خارج از تشکیلات حزب.

۷- در صورت نیاز، به‌منظور تسهیل بیشتر امور مربوط به وظایف خویش، چگونگی ایجاد ساختار دارالانشاء را ترتیب نموده و تأییدی هیأت اجرائیه را به‌دست آورد.

۷- در صورت غیابت موقت یا طولانی مدت، با تأیید رییس حزب، مسئولیت سرپرستی و پیشبرد امور مربوط به وظایف خود را به یکی از اعضای هیأت اجرائیه واگذار نماید.

۳- د سیمه‌بیزو خانگو (ولایتی، ښاري، ولسوالي او بهرمېشتې جرگه‌گيو) چارو کې اسانتياوې رامنځ ته کول او د مصوبو د تحقق لپاره يادې څانگې مدیریت‌تول او د فعالیتونو په اړه یې د راپورونو ترلاسه کول.

۴- د سازماني، اداري يا نورو گوندي چارو د سمبالولو لپاره اړوند کاري کمېټو او يا د عالي کميټې د غړو په خوښه دوی ته دندې او مسوولیتونه سپارل او له هغوی یې د کار نتایج غوښتل.

۵- د مالي چارو د ځانگړي طرز العمل په اساس چې د عالي کمېټې له لوري تصویب‌ېږي، د گوند د مصرفونو او عوایدو تنظیمول.

۶- د گوند د مشر او یا اجرایوي پلاوي د تایید په اساس له نورو سیاسي جوړښتونو سره د مهمو موضوعاتو په هکله اړیکې ټېنگول او په باندنيو غونډو، مناسبتونو او پروسو کې د گوند استازولي کول.

۷- د اړتیا په صورت کې د خپلو چارو د لا تسهیل په موخه د «دارالانشاء» د جوړښت د څرنگوالي ترتیبول، او د اجرایوي پلاوي تصویب ترلاسه کول.

۸- در صورت غيابت کوتاهمدت رييس حزب، به عهده گرفتن سرپرستی امور مربوط به وظائف رييس حزب، تحت نظارت هیأت اجرائیه.

۹- ارائه گزارش از اجراءات خویش در خصوص چگونگی تحقق مصوبات و تصمیمهای کنگره، کمیته عالی و هیأت اجرائیه به مراجع یادشده.

۷- د خپلې لنډې يا اوږدې مودې ناسوبيا له امله د گوند د مشر په خوښه د اجرايوي پلاوي بل غړي ته د خپلو چارو د سرپرستی مسوليت سپارل.

۸- د گوند د مشر د لنډې مودې ناسوبيا له امله د اجرايوي پلاوي تر څارنې لاندې د گوند د مشر د چارو سرپرستي کول.

۹- کنگرې، عالي کمېټې او اجرايوي پلاوي ته د خپلو کړنو او يادو پوږونو د مصوبو او پريکړو د تحقق راپور ورکول.

ماده چهاردهم:

څوارلسمه ماده:

جرگه ولايتی، جرگه‌های ولسوالی، جرگه‌های نواحی شهری و جرگه‌های افغان‌های مقیم خارج از کشور

ولایتي جرگه، د ولسوالۍ جرگه‌کی، ښاري ناحیې جرگه‌گی او بهرمېشتي جرگه‌گی

جرگه‌های ولايتی و جرگه‌های ولسوالی، ناحیه شهری و افغان‌ها مقیم خارج از کشور، به‌ترتیب، واحدهای محلی حزب در ولايت‌ها، ولسوالی‌ها، نواحی شهرها و جوامع مهاجران افغان مقیم خارج از کشور می‌باشند که مطابق احکام اساسنامه و منشور حزب فعالیت می‌کنند. این واحدها مکلف‌اند در راستای تحقق، تبلیغ و ترویج منشور و برنامه سیاسی، مواضع و تصمیم‌های حزب اقدامات لازم را انجام دهند

ولایتي جرگه، د ولسوالۍ/ښاري ناحیې او بهرمېشتي جرگه‌گی په ترتیب سره په ولايتونو، ولسواليو، د ښارونو په ناحیو او د هېواد څخه دباندې د افغان مهاجرو په ټولنو کې د گوند سیمه‌یيزې څانگې دي، چې د گوند د اساسنامې او منشور د موادو سره سم فعالیت کوي. دا څانگې مکلفیت لري چې د گوند د سیاسي برنامې/منشور، دریځونو او پریکړو د تحقق، تبلیغ او ترویج په برخه کې

و در جذب اعضای جدید تلاش نمایند. هر واحد محلی، با تقلید از ساختار مرکزی، دارای یک منشی محلی و یک هیأت اجراییه بوده، جلسات منظم برگزار می‌کند و گزارش کاری و پیشنهادهای خود را با منشی یا دارالانشای مرکزی شریک ساخته، رهنمایی‌های لازم را در این زمینه دریافت می‌نماید.

ماده پانزدهم:

مرکه/حلقه و هسته

مرکه/حلقه و هسته، کوچک‌ترین واحدهای تشکیلاتی حزب در سطح محلات بوده، اما اساسی‌ترین ساختارهای ارتباط مستقیم حزب با مردم به شمار می‌روند. این ساختارها از میان اقشار مختلف جامعه، نخستین پایه‌های تبلیغ و ترویج اهداف حزبی، گسترش نفوذ و تأثیر سیاسی حزب، و نیز نیروی انسانی آن در محلات مربوط محسوب می‌شوند.

مرکه از سه هسته تشکیل می‌شود که تعداد اعضای هر هسته نباید کمتر از سه نفر و بیشتر از پنج نفر باشد. این ساختارهای محلی با تأیید جرگه‌های ولسوالی و ناحیه شهری ایجاد می‌شوند.

هر مرکه دارای یک منشی و هر هسته

اقدامات وکړي، او د نويو غړو په جلب او حذب کې زيار وباسي. هر سيمه‌ييزه څانگه د مرکز څخه په تقليد يو محلي منشي او اجراييوي پلاوی لري چې په منظم ډول ناستې کوي او د خپلو کړنو راپور او وړانديزونه د مرکزي دفتر له منشي/دارالانشاء سره شريکوي او په اړه يې لارښوونې ترلاسه کوي.

پنځلسمه ماده:

مرکه او هسته

مرکه او هسته په محلاتو کې د گوند ترتولو کوچني، خو ولس سره د گوند د مستقيمو اړيکو اساسي جوړښتونه دي. دا جوړښتونه د ولس د مختلفو اقشارو له منځه د گوند لپاره په اړوند محلاتو کې د گونديزو موخو، سياسي اغېز او نفوذ لپاره د تبليغ او ترويج لومړنۍ ستنې او بشري قوې دي. مرکه د درې هستو؛ چې د هرې هستې غړي له ۳ کسانو کم او له ۵ زيات نه وي، څخه جوړه ده. دا محلي جوړښتونه د سيمه‌ييزو څانگو (ولسوالي او ښاري جرگه‌گيو) د تاييد سره سم جوړېږي. هره مرکه يو منشي او هره هسته يو سرگروپ/نگران لري چې د غړو له خوا انتخابېږي. دا جوړښتونه د خپل

محيط د ځانگړتياوو په اساس ناستې کوي او د خپلو کړنو راپور د اړونده سيمه ييزو څانگو سره شريکوي او په اړه يې لارښوونې ترلاسه کوي.

دارای یک ناظر است که از سوی اعضا انتخاب می‌شوند. این ساختارها با توجه به خصوصیات محیط شان فعالیت می‌کنند. جلسات منظم برگزار نموده، گزارش عملکرد خویش را با واحدهای محلی مربوطه شریک ساخته و رهنمایی‌های لازم را از آنها دریافت می‌کنند.

څلورم څپرکی

بېلابېل احکام

فصل چهارم

احکام متفرقه

شپاړسمه ماده:

د ارزونې او انضباط کمېسيون

دا کمېسيون د عالي کميټې د غړو څخه جوړېږي چې د تشکيلاتي جوړښتونو د پرېکړو او فعاليتونو او د اساسنامې او منشور د احکامو ترمنځ د همغږۍ او تطابق د رعايت ارزونه کوي. د غړو شکايتونه او نيوکې د حل په موخه اوري، د گوندي انضباط او سلوکونو د انفاذ مراحل تشخيصوي، او په پای کې د عالي کميټې ته د خپلو موندنو او ارزونو راپورونه وړاندې کوي؛ ترڅو په اړه يې ياده کمېټه پرېکړې وکړي.

ماده شانزدهم:

کمیسیون ارزیابی و انضباط

این کمیسیون از میان اعضای کمیته عالی تشکیل می‌شود و وظیفه دارد تا رعایت تطابق و هماهنگی تصمیم‌ها و فعالیت‌های ساختارهای تشکيلاتي را با احکام اساسنامه و منشور ارزیابی نماید. کمیسیون، شکايت‌ها و انتقاداتی اعضا را به منظور رسيدگی و حل و فصل بررسی نموده، مراحل اجرایی تطبيق انضباط حزبی و اصول رفتاری را مشخص می‌سازد و در پایان، گزارش یافته‌ها و ارزیابی‌های خویش را جهت اتخاذ تصمیم به کمیته عالی ارائه می‌کند.

کمیسیون مکلف دی چې:

- ۱- له خپل مېنځه يو کس د کمېسيون د مشر په توگه وټاکي چې په دوامداره توگه د کمېسيون ناستې او چارې رهبري کړي.
- ۲- د دغه سند د احکامو سره سم د کمېسيون

کمیسیون مکلف است تا:

- ۱- از میان اعضای خویش، یک تن را به عنوان رئیس کمیسیون تعیین نماید تا به صورت مستمر رهبری جلسات و امور مربوط به کمیسیون را بر عهده داشته باشد.

۰ د چارو د تسهیل او تنظیم په موخه یو جلا طرز العمل ترتیب او د عالي کمیټې تصویب ترلاسه کړي.

۳ - هیڅ غړی یې د گوند په نورو اجرائیوي جوړښتونو کې هممهالی مسولیت ونلری.

۲- مطابق احکام این سند، بهمنظور تسهیل و تنظیم امور کمیسیون، یک طرز العمل جداگانه ترتیب نموده و تأیید کمیټه عالی را به دست آورد.

۳- هیڅ یک از اعضای آن، همزمان مسئولیت دیگری را در سایر ساختارهای اجرایی حزب نداشته باشد.

اوولسمه ماده:

د زده کوونکو فدراسیون

د اکثریت زده کوونکو فدراسیون، یو دایمي فکري سياسي جوړښت دی چې د زده کوونکو په منځ کې د گوند د سياسي برنامې او منشور د موخو په اساس د گوندي نسل روزنې او عملي مبارزې په برخه کې فعالیت کوي. دا فدراسیون د دې اساسنامې د موادو په رعایت د یو جلا میکانیزم له لارې خپل کار او فعالیت تنظیموي چې د عالي کمېټه له لوري تصویبېږي.

ماده هفدهم:

فدراسیون متعلمین

فدراسیون متعلمین اکثریت، یک ساختار فکري-سياسي دایمي بوده که در میان متعلمین بر بنیاد برنامه سياسي حزب و اهداف مندرج در منشور، در عرصه تربیت نسل حزبي و مبارزه عملي فعالیت می کند. این فدراسیون، با رعایت احکام این اساسنامه، چارچوب و شیوه فعالیت های خویش را از طریق میکانیزم جداگانه ای تنظیم می نماید که از سوی کمیټه عالی به تصویب می رسد.

اتلسمه ماده:

د ځوانانو کمیټه

د ځوانانو کمیټه په مختلفو ټولنیزو صنفونو کې د ځوان نسل په کچه د منشور

ماده هجدهم:

کمیټه جوانان

کمیټه جوانان، در میان اقشار مختلف جامعه و در سطح نسل جوان، بر بنیاد اهداف

منشور و برنامه سياسي حزب، در راستای جذب سرمایه انسانی جوان برای حزب و مشارکت در مبارزه سياسي عملی فعالیت می نماید. این کمیته، با رعایت احکام این اساسنامه، چارچوب فعالیت های خویش را از طریق میکانیزم جداگانه ای تنظیم نموده که از سوی کمیته عالی به تصویب می رسد.

ماده نهم:

تعدیل و تنقیص اسناد اساسی

طرح مسوده تعدیل و تنقیص مواد اسناد اساسی حزب (اساسنامه و منشور)، پس از تأیید دو ثلث اعضای کمیته عالی، توسط هیأت اجرائیه تهیه شده و با کسب دو سوم آرای کنگره، تصویب و به عنوان مصوبه نافذ می گردد.

پایان

د موخو او سياسي برنامه سره سم د گوند لپاره د ځوانې بشري پانگې د جذب او عملي سياسي مبارزې په برخه کې فعالیت کوي. دا کمیته د دې اساسنامې د موادو په رعایت د جلا میکانیزم له لارې خپل کار او فعالیت تنظیموي چې د عالي کمیټې له لوري به تصویبېږي.

نولسمه ماده:

د بنسټي لاسوندونو تعدیل او تنقیص

د گوند بنسټي لاسوندونه (اساسنامه او منشور) د موادو د تعدیل او تنقیص مسوده د عالي کمیټې د دوو ثلثو رایې په اساس د اجرائیوي پلاوي لخوا چمتو کېږي او د کنگرې له خوا د دوه پر درې اکثریت رایو سره تصویب او مصوبه کېږي.

پای

